



TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS
Institutet för hälsa och välfärd
National Institute for Health and Welfare

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Sosiaaliturva 2016
Socialskydd
Social Protection

SVT

Päihdetilastollinen vuosikirja 2016

ALKOHOLI JA HUUMEET

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2016

Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2016

Päihdetilastollinen vuosikirja 2016

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2016

Statistical yearbook of alcohol and drug statistics 2016



TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Tiedustelut – Förfrågningar – For further information
sirpa.virtanen@thl.fi
Sirpa Virtanen puh. 029 524 7495

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tilastotuotteiden julkaisutoimikunta –
Publikationskommittén för statistikprodukter –
Publications committee for statistical products

Salla Säkkinen, puheenjohtaja – ordförande – Chair
Anna Heino
Pirjo Häkkinen
Nina Knape
Tuula Nurmi
Outi Räikkönen
Ari Virtanen
Aleksi Yrttiaho

©THL

Svensk översättning: Semantix Finland Oy
English translation: Semantix Finland Oy
Taitto – Layout: Sirpa Virtanen
Kansi – Pärm – Cover: Seija Puro

ISSN–L 1455–7444
ISBN 978-952-302-785-5 (painettu)
ISSN 1795-5165 (Suomen virallinen tilasto, painettu)
ISSN 1455-7444 (Päihdetilastollinen vuosikirja, painettu)

ISBN 978-952-302-786-2 (verkko)
ISSN 1796-0479 (Suomen virallinen tilasto, verkko)
ISSN 1796-7465 (Päihdetilastollinen vuosikirja, verkko)

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-786-2>

Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy

PÄIHDETILOSTOLLINEN VUOSIKIRJA 2016

Alkoholi ja huumeet

Päihdetilastollinen vuosikirja tarjoaa laajan tietoperustan alkoholipolitiikan päätöksentekijöille ja suunnittelijoille. Vuosikirjan tiedot tukevat myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoita Suomen alkoholi- ja huumetilanteen arvioinnissa ja tutkimuksessa.

Päihdetilastollinen vuosikirja 2016 sisältää keskeiset tilastotiedot Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä yleiskatsauksen Suomen päihdetilanteen kehityksestä. Lisäksi vuosikirja sisältää tietoja alkoholijuomien kulutuksesta muissa maissa. Päihdetilastollinen vuosikirja on alkoholitilastojen osalta jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle.

Alkoholi- ja huumetilastoja on saatavilla myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Sosiaali- ja terveysalan tilastollisesta vuosikirjasta. Alkoholi- ja huumetilannetta kuvaavia indikaattoreita kunnittain, maakunnittain ja koko maan tasolla on koottu Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanettiin osoitteeseen www.sotkanet.fi.

Vuosikirjan vastaavina toimittajina ovat olleet THL:ssa erikoissuunnittelijat Marke Jääskeläinen ja Outi Räikkönen sekä suunnittelija Sirpa Virtanen. Vuosikirjan valmisteluun ovat osallistuneet THL:n Tietopalvelut-osaston ja laitoksen muiden osastojen asiantuntijat. Myös Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) on osallistunut julkaisun laadintaan.

Helsingissä, tammikuussa 2017

Pekka Kahri
Tietojohtaja

Salla Säkkinen
Yksikönpäällikkö

STATISTISK ÅRSBOK OM ALKOHOL OCH NARKOTIKA 2016

Alkohol och narkotika

Den statistiska årsboken om alkohol och narkotika erbjuder ett omfattande faktaunderlag för dem som fattar beslut i och planerar alkoholpolitiken. Uppgifterna i årsboken stöder även social- och hälsovårdens experter i deras bedömning av och forskning i Finlands alkohol- och narkotikasituation.

Den statistiska årsboken om alkohol och narkotika 2016 innehåller centrala statistiska uppgifter om alkohol och narkotika i Finland samt en allmän översikt över missbruksutvecklingen i Finland. Dessutom innehåller årsboken uppgifter om konsumtion av alkoholdrycker i andra länder.

Den statistiska årsboken om alkohol och narkotika är vad gäller alkoholstatistiken en fortsättning på Alkoholstatistisk årsbok som Alko började ge ut 1932. Statistik över alkohol och narkotika finns även i Statistisk årsbok om social- och sjukvården som ges ut av Institutet för hälsa och välfärd (THL). Indikatorer som beskriver alkohol- och narkotikasituationen i de enskilda kommunerna och på riksnivå har samlats i Statistik- och indikatorbanken Sotkanet på www.sotkanet.fi.

Specialplanerare Marke Jääskeläinen och Outi Räikkönen och planerare Sirpa Virtanen har varit ansvariga redaktörer för årsboken på THL. I beredandet av årsboken har Avdelningen för informationstjänster vid THL och institutets experter inom olika områden deltagit. Även Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) har deltagit i utarbetandet av publikationen.

Helsingfors, januari 2017

Pekka Kahri
Direktör för informationstjänster

Salla Säkkinen
Enhetschef

YEARBOOK OF ALCOHOL AND DRUG STATISTICS 2016

Alcohol and drugs

The Yearbook of alcohol and drug statistics offers an essential knowledge base for alcohol-policy decision-making and planning. It also helps experts in social and health care in assessing and studying the alcohol and drug situation in Finland.

The Yearbook of alcohol and drug statistics 2016 provides key statistical information on the alcohol and drug situation and an overview of alcohol and drug trends in Finland. It also contains information on alcohol beverage consumption in other countries.

The Yearbook of alcohol and drug statistics is a follow-up on the yearbook of alcohol statistics published by Alko since 1932.

Statistics on alcohol and drugs are also available in the Statistical yearbook on social welfare and health care published by the National Institute for Health and Welfare (THL). Local- and national-level indicators on alcohol and drugs in Finland can be found online in the Sotkanet Statistics and Indicator Bank at www.sotkanet.fi.

The editors in charge are Marke Jääskeläinen and Outi Räikkönen, Senior Planning Officer, and Sirpa Virtanen, Planning Officer at THL. The yearbook was prepared by experts at the Department of Information Services and other departments at THL. The National Supervisory Authority for Welfare and Health has also contributed to the compilation of the yearbook.

Helsinki, January 2017

Pekka Kahri
Director of Information Services

Salla Säkkinen
Head of Unit

Sisällys

Alkusanat

Sisällys

YLEISKATSAUS

1 Alkoholipolitiikka	16
1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat	16
1.2 Suomalaisten asenteet alkoholipolitiikkaa kohtaan	16
2 Alkoholin kulutus ja käyttö 2015	17
2.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat	17
2.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus	19
2.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus	20
2.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus	22
2.5 Alkoholijuomien myynti maakunnissa	23
2.6 Alkoholijuomien kulutus Pohjoismaissa ja muualla maailmassa	24
2.7 Alkoholijuomien käytön laajuus	26
3 Huumeepolitiikka ja huumeiden käyttö	27
3.1 Suomen huumeusainepolitiikan peruslinjat	27
3.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö	27
3.3 Suomalaisten asenteet huumeita kohtaan	28
4 Päihteiden käyttöön liittyviä haittoja	29
4.1 Päihteiden käyttöön liittyvät kuolemat	29
4.1.1 Alkoholin käyttöön liittyvät kuolemat	29
4.1.2 Huumeiden käyttöön liittyvät kuolemat	30
4.2 Päihteiden käyttöön liittyvä rikollisuus	31
4.2.1 Rattijuopumus- ja liikennerikokset	31
4.2.2 Väkivaltarikokset	33
4.2.3 Huumeusainerikokset	33
4.2.4 Muu päihteiden käyttöön liittyvä rikollisuus	34
4.3 Päihtyneiden säilönnöt	34
4.4 Alkoholitalous ja päihdehaittakustannukset	34
5 Päihdepalvelut	36
5.1 Päihdehuollon erityispalvelut	36
5.1.1 Päihdehuollon kustannukset	37
5.1.2 Huumeasiakkaat	38
5.2 Päihdesairaudet terveydenhuollossa	38
5.2.1 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa	38
5.2.2 Huumesairaudet terveydenhuollossa	40
5.2.3 Tartuntataudit	41
6 Alkoholin lupahallinnon ja valvonnan kysymykset	41
6.1 Alkoholihallinnon ohjaus ja organisaatio	41
6.2 Valvontatarkastukset ja myynti- ja anniskelulupien peruutukset	42
6.3 Alkoholijuomien vähittäismyynti	42
6.4 Alkoholijuomien anniskelu	42
6.5 Alkoholijuomien valmistus, maahantuonti ja tukkumyynti	43
6.6 Alkoholijuomien tuotevalvonta	43
6.7 Alkoholijuomien myynninedistämisen valvonta	43
Symbolit	45

TAULUKOT

Alkoholijuomien kulutus

1.	Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina 1965–2015	46
2.	Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti 2000–2015.....	46
3.	Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1965–2015.....	47
4.	Alkoholijuomien tilastoitu kulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2006–2015	48
5.	Alkoholijuomien tilastoitu vähittäiskulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2006–2015	49
6.	Alkoholijuomien tilastoitu anniskelukulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2006–2015.....	50
7.	Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo juomaryhmittäin 2006–2015	51
8.	Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen arvo juomaryhmittäin 2006–2015.....	52
9.	Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen arvo juomaryhmittäin 2006–2015.....	53
10.	Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen määrä juomaryhmittäin 2006–2015.....	54
11.	Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen määrä juomaryhmittäin 2006–2015.....	55
12.	Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen määrä juomaryhmittäin 2006–2015	56
13.	Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 2011–2015.....	57
14.	Alkoholijuomien myynti jakeluteittäin 100 %:n alkoholina 2006–2015.....	58
15.	Alkoholijuomien myynti maakunnissa 2015.....	59
16.	Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2015.....	60
17.	Alkoholijuomien vähittäismyynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2015	61
18.	Alkoholijuomien anniskelu juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2015.....	62
19.	Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa 2015	63
20.	Alkoholijuomien myynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2015	64
21.	Alkoholijuomien vähittäismyynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2015.....	65
22.	Alkoholijuomien anniskelun määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2015.....	66
23.	Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti 2015	67
24.	Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti 2009–2014.....	67

Alkoholin ja huumeiden käyttö

25.	Raittiiden 20–64-vuotiaiden osuus 1982–2015.....	68
26.	Humalahakuisesti alkoholia käyttävien 20–64-vuotiaiden osuus 2000–2015	69
27.	Liikaa alkoholia käyttävät 20–64-vuotiaat 2012–2015.....	70
28.	Kannabista käyttävät 20–64-vuotiaat 2012–2015	70
29.	Raittiiden 14–20-vuotiaiden osuus sukupuolen ja koulutyyppin mukaan 2000–2015	71
30.	Humalahakuisesti alkoholia kuukausittain juovien 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2015.....	72
31.	Kannabista käyttäneiden 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2015	73

Sairaalahoito

32.	Alkoholisairauksien hoitojaksot terveydenhuollon vuodeosastoilla 2006–2015	74
33.	Huumesairauksien hoitojaksot terveydenhuollon vuodeosastoilla 2006–2015.....	76
34.	Päihdesairauksien sairaalahoito maakunnittain 2015	78
35.	Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin terveydenhuollon vuodeosastoilla 2015	79
36.	Päihdesairauksien käynnit erikoissairaanhoidon avohoidossa ikäryhmittäin 2015.....	79
37.	Päihdesairauksien vuoksi hoidetut potilaat ja hoitovuorokaudet terveydenhuollon vuodeosastoilla 2011–2015	80
38.	Päihdesairauksien vuoksi hoidetut potilaat ja käynnit erikoissairaanhoidon avohoidossa 2011–2015	81

Päihdepalvelut

39. Perusterveydenhuollon avohoidon päihdetyön asiakkaat 2015.....	82
40. Päihdehuollon erityispalvelut 2000–2015	82
41. Päihdepalvelut maakunnittain 2015.....	83
42. Päihdehuollon laitoksissa hoidetut asiakkaat 2015.....	84
43. Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa 2015	84
44. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2015	85

Päihde-eläkkeet

45. Päihdesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2011–2015.....	86
--	----

Päihdekuolemat

46. Alkoholin käytön seurauksena kuolleet 2000–2015.....	88
47. Alkoholiperäisiin syihin kuolleet ikäryhmittäin 2010–2015.....	89
48. Huumemyrkytyksiin kuolleet ikäryhmittäin 2009–2014.....	89
49. Huumausainelöydökset ruumiinavauksissa 2005–2014	90

Liikenne

50. Alkoholin vaikutuksen alaiset kuljettajat henkilövahinkoon johtaneissa tieliikenneonnettomuuksissa 2011–2015	91
51. Poliisin tietoon tulleet liikennejuopumustapaukset koko maassa ja maakunnissa 2000–2015	92
52. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet koko maassa ja maakunnissa 2000–2015.....	94

Päihderikollisuus

53. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehty rikokset 2006–2015.....	95
54. Huumausainerikollisuus 2006–2015.....	95
55. Takavarikoidut huumeaineet 2006–2015.....	96
56. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun määrä 2006–2015	97
57. Väkivaltarikollisuus 2000–2015.....	97

Säilönnöt

58. Päihtyneiden säilönnöt koko maassa ja maakunnissa 2000–2015.....	98
--	----

Hinnat

59. Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksejä 2006–2015	99
60. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä 2006–2015	100

Jakeluverkosto

61. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto 1995–2015	101
62. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1995–2015	102

Valvonta

63. Mainonnan valvonta 1995–2015.....	103
64. Vähittäismyyntiä valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2006–2015.....	103
65. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2006–2015.....	104

Talous

66. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista 2006–2015.....	105
67. Valtion alkoholitulot 2006–2015	106
68. Päihdehuollon menot ja tulot 2005–2014	106
69. Haittakustannukset pääryhmittäin 2013.....	107

Kauppa

70. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä 2015	108
71. Alkoholijuomien tuonti 2006–2015	108
72. Alkoholijuomien vienti 2006–2015	109

KUVIOT

1. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä 1960–2015	18
2. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965–2015	19
3. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1933–2015	21
4. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1950–2015	22
5. Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina juomaryhmittäin asukasta kohti maakunnissa 2015	23
6. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 1960–2015	24
7. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2014	25
8. Alkoholikuolemat 2005–2015	30
9. Huumausainekuolemat 2000–2014	31
10. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus ja alkoholin käyttöön liittyviä haittoja 1969–2015	32
11. Päihdehuollon palvelut 1996–2015	37
12. Alkoholisairauksien hoitojaksot terveydenhuollon vuodeosastoilla 1996–2015	39
13. Huumesairauksien hoitojaksot terveydenhuollon vuodeosastoilla 1996–2015	40

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia	110
Tilasto- ja tutkimusaineistot ja tietosisältö	128
Käytetyt käsitteet	137
Lähteet	146

Innehåll

Förord

Innehåll

ALLMÄN ÖVERSIKT (ENDAST PÅ FINSKA)

Teckenförklaring	45
------------------------	----

TABELLER

Alkoholkonsumtion

1. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1965–2015	46
2. Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 15 år och över 2000–2015	46
3. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1965–2015	47
4. Registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 2006–2015	48
5. Registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp i 100 % alkohol 2006–2015	49
6. Registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp i 100 % 2006–2015	50
7. Värde av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2006–2015	51
8. Värde av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2006–2015	52
9. Värde av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2006–2015	53
10. Volym av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2006–2015	54
11. Volym av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2006–2015	55
12. Volym av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2006–2015	56
13. Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2011–2015	57
14. Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 2006–2015	58
15. Försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2015	59
16. Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2015	60
17. Detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2015	61
18. Servering av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2015	62
19. Värde av försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2015	63
20. Volym av försäljning av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2015	64
21. Volym av detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2015	65
22. Volym av servering av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2015	66
23. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 2015	67
24. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2009–2014	67

Bruk av alkohol och narkotika

25. Andelen nyktra i åldern 20–64 år 1982–2015	68
26. Andelen 20–64-åriga som varje vecka dricker alkohol i berusningssyfte 2000–2015	69
27. Personer som använde för mycket alkohol 20–64-åringar 2012–2015	70
28. 20–64-åringar som använder cannabis 2012–2015	70
29. Andelen nyktra 14–20-åringar enligt kön och skoltyp 2000–2015	71
30. Andelen 14–20-åringar som varje månad dricker alkohol i berusningssyfte 2000–2015	72
31. Andelen 14–20-åringar som använt cannabis 2000–2015	73

Sjukhusvård

32.	Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 2006–2015	74
33.	Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 2006–2015	76
34.	Missbruksrelaterad sjukhusvård landskapvis 2015	78
35.	Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp på vårdavdelningar inom hälso- och sjukvården 2015	79
36.	Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, besök efter åldersgrupp vid öppenvårdsenheter inom den specialiserade sjukvården 2015	79
37.	Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, antal patienter och vårddygn på vårdavdelningar inom hälso- och sjukvården 2011–2015	80
38.	Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, antal patienter och besök vid öppenvårdsenheter inom den specialiserade sjukvården 2011–2015	81

Missbrukarvård

39.	Klienter inom primärvårdens öppenvårds missbruksarbete 2015	82
40.	Missbrukarvårdens specialtjänster 2000–2015	82
41.	Missbrukarvård landskapvis 2015	83
42.	Klienter på institutioner för missbrukarvård 2015	84
43.	Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård 2015	84
44.	Narkotikaberoende klienter inom missbrukarvården 2015	85

Alkohol- och narkotikarelaterade pensioner

45.	På grund av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner 2011–2015	86
-----	--	----

Alkohol- och narkotikarelaterade dödsfal

46.	Dödsfall till följd av alkoholbruk 2000–2015	88
47.	Alkoholrelaterade dödsfall efter åldersgrupp 2010–2015	89
48.	Dödsfall till följd av narkotikaförgiftningar efter åldersgrupp 2009–2014	89
49.	Narkotikafynd vid obduktioner 2005–2014	90

Trafik

50.	Alkoholpåverkade förare i vägtrafikolyckor som ledde till personskador 2011–2015	91
51.	Fall av trafikfylleri polisen fått kännedom om i hela landet och landskapsvis 2000–2015	92
52.	I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor dödade och skadade i hela landet och landskapsvis 2000–2015	94

Alkohol- och narkotikarelaterade brott

53.	Brott mot alkohollagstiftningen 2006–2015	95
54.	Narkotikabrottslighet 2005–2015	95
55.	Narkotikabeslag 2006–2015	96
56.	Tullbeslag av alkohol och sprit 2006–2015	97
57.	Våldsbrott 2000–2015	97

Omhändertagande

58.	Omhändertagna berusade i hela landet och landskapsvis 2000–2015	98
-----	---	----

Priser

59.	Nominella prisindex för alkoholkonsumtionen 2006–2015	99
60.	Realprisindex för alkoholkonsumtionen 2006–2015	100

Distributionsnät

61. Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1995–2015.....	101
62. Nät för servering av alkoholdrycker 1995–2015	102

Tillsyn

63. Reklamtillsyn 1995–2015.....	103
64. Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 2006–2015.....	103
65. Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 2006–2015.....	104

Ekonomi

66. Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 2006–2015.....	105
67. Statens alkoholinkomster 2006–2015	106
68. Missbrukarvårdens utgifter och inkomster 2005–2014	106
69. Skadekostnader per huvudgrupp 2013	107

Handel

70. Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2015.....	108
71. Import av alkoholdrycker 2006–2015	108
72. Export av alkoholdrycker 2006–2015	108

FIGURER

1. Realprisindex för alkoholkonsumtionen 1960–2015.....	18
2. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965–2015.....	19
3. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1933–2015	21
4. Fördelning av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp I 100 % alkohol 1950–2015	22
5. Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter varugrupp per invånare landskapsvis 2015.....	23
6. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 1960–2015.....	24
7. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2014	25
8. Alkoholrelaterade dödsfall 2005–2015	30
9. Narkotikarelaterade dödsfall 2000–2014.....	31
10. Registrerad alkoholkonsumtion och skador som beror på alkoholbruk 1969–2015.....	32
11. Missbrukarvårdens tjänster 1996–2015	37
12. Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 1996–2015	39
13. Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 1996–2015	40

Utvecklingen av alkohol- och narkotikalagstiftningen samt händelser med

inverkan på alkohol- och narkotikaläget.....	116
Statistik- och forskningsmaterial och uppgiftsinnehåll.....	191
Använda begrepp	140
Källor	146

Contents

Foreword

Contents

OVERVIEW (ONLY IN FINNISH)

Explanation of symbols.....45

TABLES

Consumption of alcoholic beverages

1. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1965–2015	46
2. Unrecorded consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita aged 15 and over, 2000–2015	46
3. Recorded consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1965–2015	47
4. Recorded consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 2006–2015	48
5. Recorded consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 100% alcohol, 2006–2015	49
6. Recorded consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 100% alcohol, 2006–2015	50
7. Value of the recorded consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2006–2015	51
8. Value of the recorded consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 2006–2015	52
9. Value of the recorded consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2006–2015	53
10. Volume of the recorded consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2006–2015	54
11. Volume of the recorded consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 2006–2015	55
12. Volume of the recorded consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2006–2015	56
13. Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2011–2015	57
14. Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 2006–2015	58
15. Sales of alcoholic beverages by region, 2015	59
16. Sale of alcoholic beverages by type of beverage by region, 100% alcohol, 2015	60
17. Retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2015	61
18. Licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2015	62
19. Value of the sale of alcoholic beverages by region, 2015	63
20. Volume of the sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2015	64
21. Volume of the retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2015	65
22. Volume of the licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2015	66
23. Recorded consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100% alcohol, per capita aged 15 and over, 2015	67
24. Recorded consumption of alcohol beverages in some countries, 100% alcohol per capita aged 15 and over, 2009–2014	67

Use of alcohol and drugs

25.	Proportion of people aged 20–64 who abstain from alcohol, 1982–2015.....	68
26.	Percentage of 20–64-year-olds who engaged in binge drinking at least once a week, 2000–2015.....	69
27.	Persons aged 20–64 who consumed alcohol in excess in 2012–2015.....	70
28.	Persons aged 20–64 who used cannabis in 2012–2015.....	70
29.	Proportion of people aged 14–20 who abstain from alcohol, 2000–2015.....	71
30.	Percentage of people aged 14–20 who engaged in binge drinking at least once a month, 2000–2015.....	72
31.	Percentage of people aged 14–20 who use cannabis, 2000–2015.....	73

Hospital care

32.	Alcohol-related diseases, periods of care in inpatient care, 2006–2015.....	74
33.	Drug-related diseases, periods of care in inpatient care, 2006–2015.....	76
34.	Alcohol- and drug-related hospital care by region, 2015.....	78
35.	Alcohol- and drug-related diseases, periods of care in inpatient care by age group, 2015.....	79
36.	Alcohol- and drug-related diseases, specialised outpatient care visits by age group, 2015.....	79
37.	Alcohol- and drug-related diseases, patients and inpatient care days, 2011–2015.....	80
38.	Alcohol- and drug-related diseases, patients and specialised outpatient care visits, 2011–2015.....	81

Services for substance abusers

39.	Clients in alcohol and drugs intervention in outpatient primary health care 2015.....	82
40.	Specialised services for substance abusers, 2000–2015.....	82
41.	Services for substance abusers by region, 2015.....	83
42.	Clients in institutions that provide care for substance abusers, 2015.....	84
43.	Care periods in institutions that provide care for substance abusers, 2015.....	84
44.	Drug clients in services for substance abusers 2015.....	85

Alcohol- and drug-related pensions

45.	Disability pensions for alcohol-and drug-related diseases, 2011–2015.....	86
-----	---	----

Alcohol- and drug-related deaths

46.	Alcohol-related deaths, 2000–2015.....	88
47.	Deaths from alcohol-related causes by age group, 2010–2015.....	89
48.	Deaths from drug poisoning by age group, 2009–2014.....	89
49.	Drugs found in post-mortem examinations 2005–2014.....	90

Traffic

50.	Drivers under the influence of alcohol in road accidents involving injury 2011–2015.....	91
51.	Drink driving offences recorded by the police, nationwide and by region, 2000–2015.....	92
52.	Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, nationwide and by region, 2000–2015.....	94

Alcohol- and drug-related crime

53.	Offences under the Alcohol Act, 2006–2015.....	95
54.	Drug-related crime, 2006–2015.....	95
55.	Drug seizures 2006–2015.....	96
56.	Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs, 2006–2015.....	97
57.	Violent crimes, 2000–2015.....	97

Person taken into police custody

58.	Persons taken into police custody for drunkenness, nationwide and by region, 2000–2015.....	98
-----	--	----

Prices

59. Nominal price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2006–2015	99
60. Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2006–2015	100

Distribution network

61. Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1995–2015	101
62. Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1995–2015	102

Supervision

63. State control of alcohol advertising, 1995–2015	103
64. Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 2006–2015	103
65. Control measures related to licensing supervision, 2006–2015	104

Economy

66. Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 2006–2015	105
67. State revenues from alcohol, 2006–2015	106
68. Expenditure and income in services for substance abusers, 2005–2014	106
69. Harm-related expenditure by main category, 2013	107

Trade

70. Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2015	108
71. Imports of alcoholic beverages, 2006–2015	108
72. Exports of alcoholic beverages, 2006–2015	109

FIGURES

1. Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 1960–2015	18
2. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965–2015	19
3. Recorded consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1933–2015	21
4. Recorded consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1950–2015	22
5. Per capita sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2015	23
6. Recorded consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 1960–2015	24
7. Recorded consumption of alcoholic beverages in some countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over 2014	25
8. Alcohol-related deaths 2005–2015	30
9. Drug-related deaths 2000–2014	31
10. Recorded consumption of alcoholic beverages and alcohol-related harms, 1969–2015	32
11. Treatment services for substance abusers 1996–2015	37
12. Alcohol-related diseases, periods of care in inpatient care, 1996–2015	39
13. Drug-related diseases, periods of care in inpatient care, 1996–2015	40

Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation	122
Statistical and research data as well as data content	134
Concepts	143
Sources	146

1 Alkoholipolitiikka

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 9. lokakuuta 2003 vahvistettiin Suomen alkoholipolitiikanperustavitteeksi alkoholilain mukaisesti alkoholista aiheutuvien haittojen vähentäminen. Periaatepäätöksen mukaan alkoholipolitiikan keskeisinä käytännön tavoitteina ovat alkoholin lasten ja perheiden hyvinvoinnille aiheuttamien haittojen vähentäminen, alkoholin riskikäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen ja alkoholijuomien kokonaiskulutuksen kääntäminen laskuun. Sittenmin linjauksia ovat tuke- neet tai tarkentaneet kansalliset alkoholiohjelmat 2004–2007 ja 2008–2011, ehkäisevän päihdetyön tehostaminen ja alkoholijuomien valmisteverojen korottaminen viisi ker- taa vuoden 2007 jälkeen. Lisäksi alkoholihaitat ovat nousseet vahvasti esiin terveyden edistämisen politiikkaohjelmassa ja sisäisen turvallisuuden ohjelmassa.

Suomeen vuonna 2011 nimetty hallitus jatkoi muun muassa alkoholiohjelmaa, alkoholilain kokonaisuudistuksen valmistelemista ja alkoholiverotuksen tarkistamista. Toukokuussa 2015 nimetyn Juha Sipilän hallituksen ohjelmassa ei mainita alkoholia. Hallitusohjelman liitteeseen on kirjattu kuitenkin mahdollisuus alkoholiveron korotta- miseen, jos Viron alkoholijuomien hintojen nousu luo sille edellytykset. Sipilän hallitus jatkoi myös alkoholilain kokonaisuudistuksen valmistelua ja helmikuussa 2016 perus- palveluministeri Rehula esitteli pohjaehdotuksensa alkoholilain kokonaisuudistuksesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ministerityöryhmälle. Toukokuussa 2016 halli- tuspuolueet pääsivät yhteisymmärrykseen lakimuutosten päälinjoista. Hallituksen esitys uudeksi alkoholilain voimaksi annetaan antaa eduskunnalle kevätistuntoaudella 2017.

Raittiustyölain uudistamisen tarkoituksena oli paikallisen päihdehaittojen ehkäisyn kehittäminen. Uuden lain tavoitteena on ehkäistä ja vähentää alkoholista, huumeista, tupakasta, lääkkeiden väärinkäytöstä ja rahapeleistä ihmisille aiheutuvia haittoja. Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä, joka korvasi vuonna 1982 annetun raittiustyö- lain, tuli voimaan 1.12.2015.

Alkoholiohjelmien kehitystä ja alkoholiohjelman toteutumista seurataan useiden indikaattoreiden avulla. Näitä ovat muun muassa alkoholin tilastoitu ja tilastoimaton kulutus, alkoholiin liittyvät sairaudet, onnettomuudet, väkivaltarikollisuus ja alkoholin- käytön seurauksena kuolleiden määrä. Näitä indikaattoreita on muiden alkoholiohjel- mojen osalta koskevien indikaattorien ohella koottu tähän julkaisuun. Alkoholi- ja huumetilannetta kuvaavia indikaattoreita kunnittain ja koko maan tasolla löytyy sähköisesti Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanetistä osoitteesta www.sotkanet.fi.

1.2 Suomalaisen asenteet alkoholipolitiikkaa kohtaan

Suomalaisen alkoholipolitiittiset asenteet tiukentuivat selvästi 1990-luvun puolestävä- listä 2010-luvun alkuvuosiin. Kun vuoden 1994 alussa TNS Gallupin tekemän mieli- pidekyselyn mukaan vallitsevia alkoholipolitiittisia rajoituksia tai niiden tiukentamista kannatti 55 prosenttia vastanneista, oli vastaava osuus vuoden 2012 alussa suoritettussa tutkimuksessa 88 prosenttia.

Vuoden 2012 jälkeen mielipidegallupien tiedonkeruussa on siirrytty käyntihaastatteluista puhelinhaastatteluihin. Se on vaikuttanut tutkimuksen tuloksiin. Esimerkiksi vuodesta 2012 vuoteen 2013 vallitseviin alkoholipoliittisiin rajoituksiin kantaa ottamatomien vastaajien osuus nousi yhdestä prosentista viiteen prosenttiin.

Vuoden 2016 alussa tehdyssä tutkimuksessa 48 prosenttia väestöstä piti nykyisiä alkoholipoliittisia rajoituksia sopivina. Niiden tiukentamista kannatti 10 prosenttia ja 35 prosenttia vastanneista olisi halunnut niiden lieventämistä. Miesten keskuudessa alkoholipoliittikan lieventäjiä on enemmän kuin naisten keskuudessa. Vuodesta 2011 vuoteen 2015 suomalaisten alkoholipoliittiset mielipiteet muuttuivat selvästi vapaa-mielisimmiksi. Vuonna 2011 vain joka kymmenes vastaaja halusi väljempää alkoholipoliittikkaa kun osuus vuonna 2015 oli noussut 40 prosenttiin. Vuonna 2016 väljempää alkoholipoliittikkaa halusi 35 prosenttia väestöstä.

Väestön valtaenemmistö kannattaa vallitsevia alkoholijuomien ostoon oikeuttavia ikärajoja. Vuoden 2016 alussa tehdyssä tutkimuksessa väkevien alkoholijuomien ostoon oikeuttavaa 20 vuoden ikärajaa piti sopivana 84 prosenttia vastanneista ja 92 prosenttia vastanneista piti viinien ja oluen ostoon oikeuttavaa 18 vuoden ostoikärajaa sopivana. Liian matalana väkevien ikärajaa piti seitsemän prosenttia vastanneista, ja viinien ja oluen ikäraja oli liian matala kuuden prosentin mielestä.

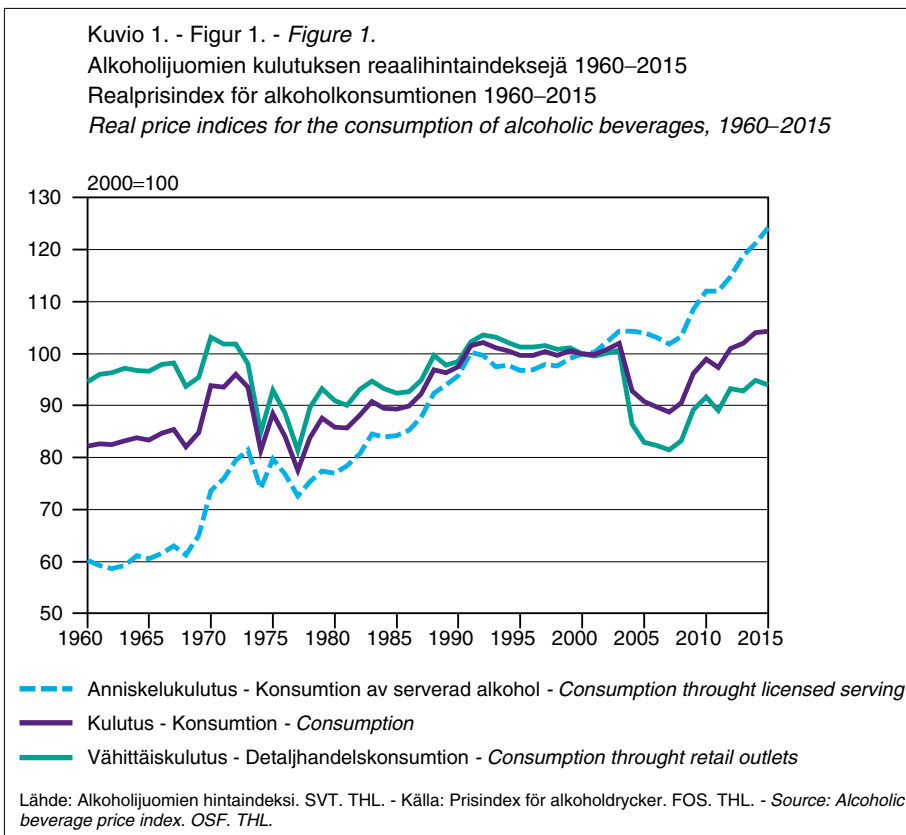
Suomalaiset eivät halua galluputkimusten mukaan väkeviä alkoholijuomia, viinejä tai vahvaa olutta päivittäistavarakauppoihin. Tammikuussa 2016 tehdyssä tutkimuksessa 87 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholijuomia tulee saada ostaa vain Alkosta. Vastaava osuus oli vahvan oluen osalta 51 prosenttia ja viinien osalta 50 prosenttia. Keskioluen nykyinen myyntijärjestelmä sai väestön enemmistön tuen, sillä 87 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että keskiolutta tulee saada ostaa myös päivittäistavarakaupoista.

Tammikuun 2016 kyselyssä tiedusteltiin, onko oluen, viinin ja väkevien alkoholijuomien hinta Suomessa sopiva, liian korkea vai liian matala. Vastaajista 55 prosenttia oli sitä mieltä, että viinien hintataso on sopiva tai liian matala. Vastaava luku oluen osalta oli 53 prosenttia ja väkevien alkoholijuomien osalta 62 prosenttia. Liian korkeana oluen hintoja piti 34 prosenttia vastanneista. Viinien osalta hintoja liian korkeina pitäviä oli 32 prosenttia ja väkevien osalta 24 prosenttia vastaajista. Juomalajista riippuen 12–14 prosenttia vastaajista ei ottanut kysymykseen kantaa, mikä on selvästi enemmän kuin muissa mielipidekysymyksissä. Ennen vuoden 2004 maaliskuussa toteutettua alkoholijuomien hintojen alentamista alkoholijuomien hintoja liian korkeina pitäneitä oli yli puolet väestöstä.

2 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö 2015

2.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat

Suomeen toisista EU-maista saapuvien matkustajien verovapaasti omaan käyttöön tuomia alkoholijuomia säädelleet määrälliset kiintiöt poistettiin vuonna 2004. EU:n ulkopuolelta omaan käyttöön verovapaasti tuotavien alkoholijuomien tuontikiintiöt pysyivät ennallaan. Nykyään matkustaja saa tuoda Suomeen EU:n ulkopuolelta



saapuessaan verovapaasti yhden litran väkeviä alkoholijuomia tai kaksi litraa välituotteita sekä neljä litraa viiniä ja 16 litraa olutta. Myös tuontioikeuteen liittyvät aikarajat pysyivät ennallaan eli EU:n ja ETA-alueen ulkopuolelta muutoin kuin lentoteitse Suomeen saapuva Suomessa asuva henkilö saa tuoda verovapaasti alkoholijuomia vain, jos matka on kestänyt yli 20 tuntia.

Määrällisten tuontikiintiöiden poistumisen odotettiin lisäävän alkoholijuomien matkustajatuontia merkittävästi sen jälkeen, kun Virosta tuli EU:n jäsen toukokuussa 2004. Viron merkitys alkoholin tuontilähteenä perustuu Viron Suomen alkoholijuomien hintoja selvästi alhaisempiin hintoihin, Viron maantieteelliseen läheisyyteen sekä Virosta Suomeen tuotua alkoholimäärää aiemmin rajoittaneen tuontikiintiön ja 20 tunnin säännön poistumiseen.

Matkustajatuonnin kasvun hillitsemiseksi ja siihen liittyvien lieveilmiöiden ehkäisemiseksi alkoholijuomien valmisteveroja alennettiin maaliskuussa 2004 keskimäärin 33 prosenttia. Väkevien alkoholijuomien veroja alennettiin 44 prosenttia, välituotteiden veroja 40 prosenttia, viinien veroja 10 prosenttia ja oluiden veroja 32 prosenttia. Vuosien 2005–2007 aikana alkoholijuomien valmisteveroja ei muutettu, mutta vuoden 2007 ja 2014 välillä alkoholiveroja on korotettu viidesti.

Alkoholijuomien reaali hinnat nousivat 0,3 prosenttia vuonna 2015 edelliseen vuoteen verrattuna. Vähittäiskulutuksessa hinnat laskivat 0,9 prosenttia mutta anniskelukulutuksessa hinnat nousivat 2,5 prosenttia. Reaali hinnoista on poistettu yleisen hintatason muutosten vaikutukset. Vuonna 2015 alkoholijuomien reaali hinnat olivat 2,3

prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuonna 2003. Reaalihinnat laskivat vuoden 2004 alkoholiveronalennuksesta alkaen vuoteen 2007 saakka. Reaalihinnat ovat sen jälkeen nousseet yhteensä 17,6 prosenttia vuosina 2007–2015. Hintojen nousuun ovat vaikuttaneet alkoholijuomien valmisteverojen korotukset vuosina 2008–2014.

Vuoden 2004 alkoholiveronalennuksen vaikutukset alkoholijuomien ravintolahintoihin olivat melko vähäiset. Anniskelun reaalihinnat ovat nousseet 19,1 prosenttia vuodesta 2007 vuoteen 2015. Veronalennuksen vaikutus näkyy vielä alkoholijuomien vähittäiskulutuksen hinnoissa. Vuonna 2015 vähittäiskulutuksen reaalihinnat olivat yhä 6,7 prosenttia matalammalla kuin vuonna 2003, vaikka yhteenlasketun kulutuksen reaali-hinnat ylittävät vuoden 2003 tason.

Hinnanmuutokset ovat vaihdelleet juomaryhmittäin sekä vähittäiskulutuksessa että anniskelukulutuksessa vuosina 2007–2015. Esimerkiksi vähittäiskulutuksessa viinien reaalihinnat ovat nousseet 28,6 prosenttia, kun mietojen viinien reaalihinnat ovat nousseet vain 7,4 prosenttia vuoteen 2007 verrattuna.

2.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus

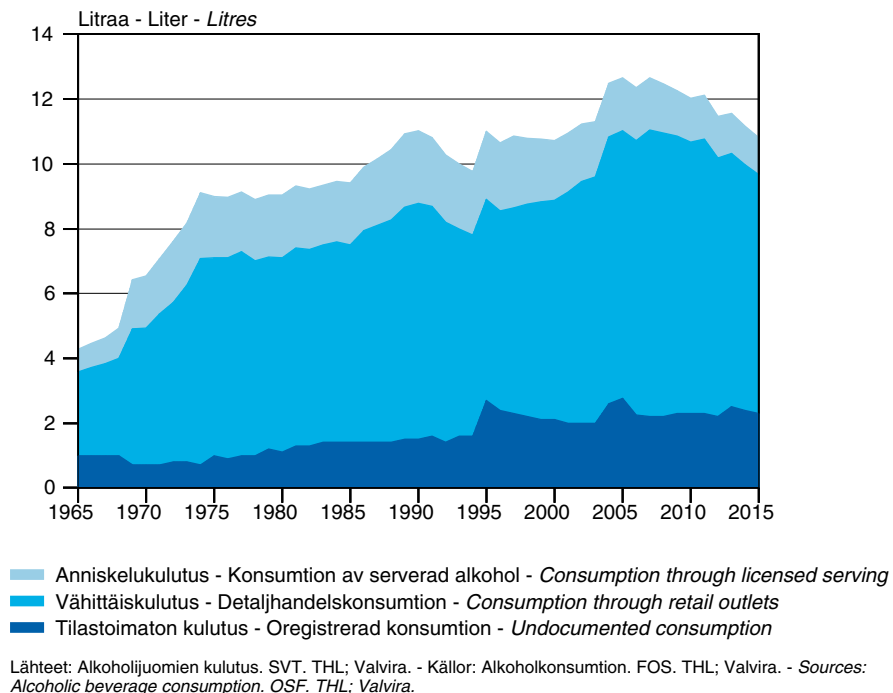
Alkoholijuomien kokonaiskulutus sisältää sekä tilastoidun että tilastoimattoman alkoholinkulutuksen. Tilastoitu alkoholijuomien kulutus sisältää myynnin Alkon myymälöistä ja alkoholijuomien tukkumyyjien toimitukset elintarvikeliikkeille, kioskeille

Kuvio 2. - Figur 2. - Figure 2.

Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965–2015

Total alcoholconsumption i 100 % alkohol per invånare 1965–2015

Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965–2015



ja huoltoasemille sekä anniskeluravintoloille. Tilastoimaton alkoholinkulutus sisältää alkoholijuomien laillisen ja laittoman kotivalmistuksen, matkustajien alkoholintuonnin, salakuljetuksen ja korvikkeiden nauttimisen sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttaman alkoholin vähennettynä ulkomaalaisten Suomesta ostamalla alkoholimäärällä. Matkustajatuonnin sekä ulkomailla kulutetun alkoholin määrät lasketaan haastattelututkimusten perusteella. Salakuljetuksen ja kotivalmistuksen osalta tiedot ovat eri lähteisiin perustuvia arvioita.

Vuonna 2015 alkoholijuomien kokonaiskulutus oli 49,6 miljoonaa litraa sataprosenttisena alkoholina, mikä oli 15 vuotta täyttäneitä väestöä kohti 10,8 litraa. Vuoteen 2014 verrattuna alkoholin kokonaiskulutus väheni 3,6 prosenttia vuonna 2015. Laskeva kehitys on jatkunut vuodesta 2008 alkaen. Kovin tarkkoihin muutosprosentteihin tulee kuitenkin suhtautua varauksella, sillä vuoden 2014 tammikuun alussa toteutettu alkoholiveronkorotus johti päivittäistavarakaupan vähittäismyymälöiden ja anniskeluravintoloiden alkoholivarastojen kasvattamiseen vuoden 2013 lopulla, jolloin vuoden 2014 kulutusluku aliarvioi vuoden 2014 todellisen kulutuksen.

Päivittäistavarakaupan ja ravintoloiden osalta alkoholijuomat kirjataan kulutetuksi silloin, kun ne siirtyvät tavarantoimittajalta päivittäistavarakauppaan tai ravintolaan. Alkon myynti kirjataan kulutetuksi, kun asiakas ostaa alkoholijuoman Alkosta. Tilastointitavasta johtuen kaikki päivittäistavarakaupan ja anniskeluravintoloiden vuonna 2013 ostamat alkoholijuomat kirjattiin kulutetuksi vuonna 2013, vaikka osa niistä jäikin varastoihin sekä myytiin ja kulutettiin vasta vuoden 2014 puolella. Koska alkoholiverotuksen taso pysyi ennallaan vuonna 2015 sekä vuoden 2016 alussa, ei tätä tilasto-ongelmaa vuoden 2015 osalta ole.

2.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus

Vuonna 2015 alkoholijuomien tilastoitu kulutus väheni 3,4 prosenttia edellisestä vuodesta. Tilastoidun kulutuksen määrä oli 39,1 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia. 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti laskettuna alkoholin tilastoitu kulutus oli 8,5 litraa.

Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnetusta kulutuksesta laskettuna siiderien tilastoitu kulutus väheni 7,3 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Väkevien viinien osalta vastaava väheneminen oli 9,3 prosenttia, väkevien alkoholijuomien osalta 3,3 prosenttia, long drink -juomien osalta 7,7 prosenttia, oluen osalta 0,7 prosenttia ja mietojen viinien osalta 2,2 prosenttia.

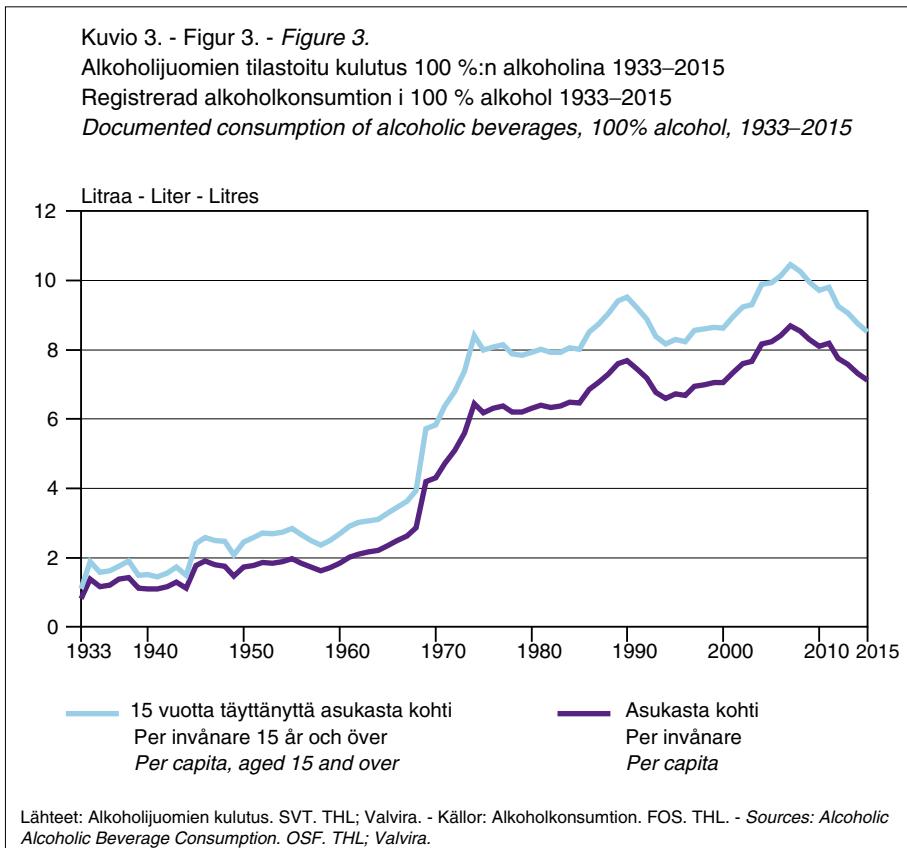
Vähittäiskulutuksen osuus tilastoidusta kulutuksesta pysyi samalla tasolla kuin edellisvuonna ja oli 86,6 prosenttia. Kaikkiaan vähittäismyymälöiden (Alkon myymälöiden, elintarvikeliikkeiden, kioskien ja huoltoasemien) kautta myytiin 33,9 miljoonaa litraa alkoholijuomia sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna. 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti laskettuna kulutus oli 7,4 litraa.

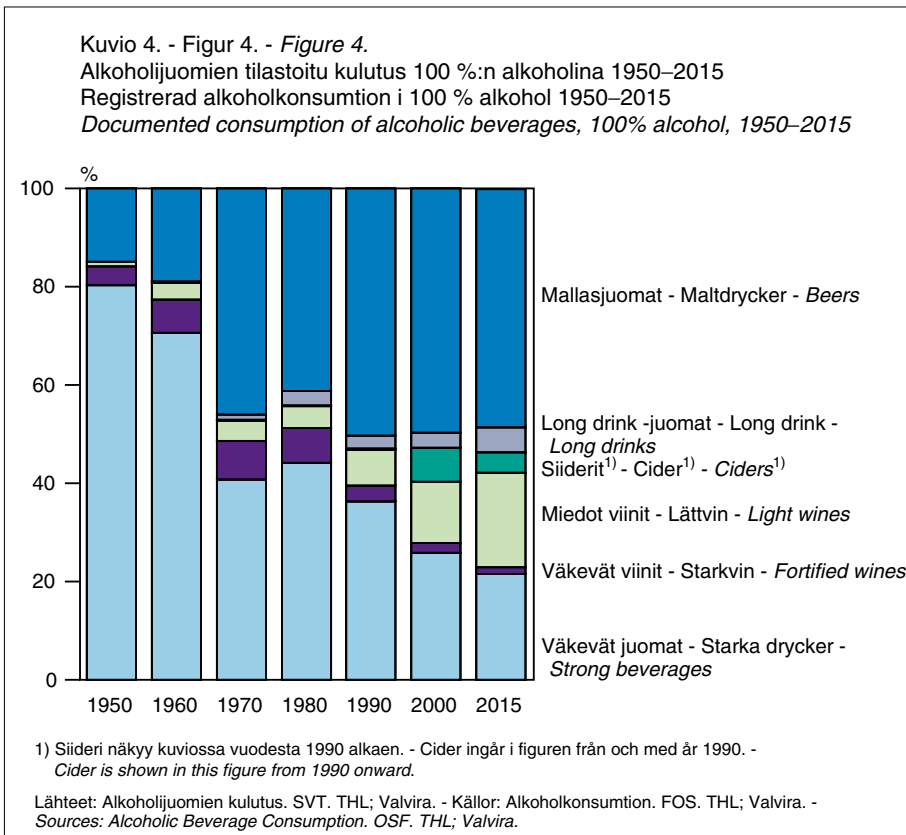
Vuonna 2015 alkoholin tilastoitu anniskelukulutus väheni 3,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Anniskeluravintoloissa kulutettiin yhteensä 5,3 miljoonaa litraa alkoholijuomia sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna vuonna 2014. 15 vuotta

täyttänyttä väestöä kohti määrä oli 1,1 litraa. Viimeisen kahden vuosikymmenen aikana anniskelukulutus on vähentynyt noin kolmanneksen ja sen osuus alkoholin tilastoidusta kulutuksesta on pudonnut neljänneksestä 13,4 prosenttiin.

Väkevien alkoholijuomien osuus tilastoidusta kulutuksesta oli sataprosenttisena alkoholina mitattuna 21,6 prosenttia, mikä oli 0,3 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2013. Oluen osuus lisääntyi 0,8 prosenttiyksikköä ja oli 48,5 prosenttia tilastoidusta kulutuksesta. Mietojen viinien osuus oli ennallaan 19,2 prosentissa. Long drink -juomien ja siiderien osuudet tilastoidusta kulutuksesta olivat 5,2 ja 4,2 prosenttia. Väkevien viinien osuus oli 1,3 prosenttia.

Väkevien alkoholijuomien osuus tilastoidusta kulutuksesta oli sataprosenttisena alkoholina mitattuna 21,6 prosenttia, mikä oli 0,3 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2013. Oluen osuus lisääntyi 0,8 prosenttiyksikköä ja oli 48,5 prosenttia tilastoidusta kulutuksesta. Mietojen viinien osuus oli ennallaan 19,2 prosentissa. Long drink -juomien ja siiderien osuudet tilastoidusta kulutuksesta olivat 5,2 ja 4,2 prosenttia. Väkevien viinien osuus oli 1,3 prosenttia.





2.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus

Vuonna 2015 tilastoimattoman alkoholinkulutuksen suuruudeksi arvioitiin 2,3 litraa sadan prosentin alkoholia 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti, kun se vuonna 2005 oli 2,7 litraa ja vuonna 2000 2,1 litraa. Vuonna 2015 tilastoimattoman alkoholinkulutuksen osuus alkoholijuomien kokonaiskulutuksesta oli edellisvuoden tasolla eli noin 21 prosenttia. Vuonna 2015 matkustajatuonti oli noin 8,1 miljoonaa litraa 100-prosenttista alkoholia, kun se edellisvuonna oli ollut noin 8,4 miljoonaa litraa. Matkustajatuonti kattoi noin 77 prosenttia alkoholijuomien tilastoimattomasta kulutuksesta vuonna 2015. Ulkomailla kulutetun alkoholin osuus oli noin 17 prosenttia. Sekä laillisen kotivalmistuksen että laittomasti valmistetun ja salakuljetetun alkoholin osuudet olivat noin 3 prosenttia tilastoimattomasta alkoholinkulutuksesta.

Kotiviinin ja kotioluen valmistus on vähentynyt 1990-luvun puolivälin jälkeen. Vuonna 2015 näiden arvioidaan edelleen pysyneen alhaisella tasolla. Vuodesta 2004 lähtien alkoholin salakuljetus ja laiton valmistus ovat vähentyneet. Suomalaisten ulkomailla kuluttaman alkoholin määrän on arvioitu pysyneen ennallaan.

2.5 Alkoholijuomien myynti maakunnissa

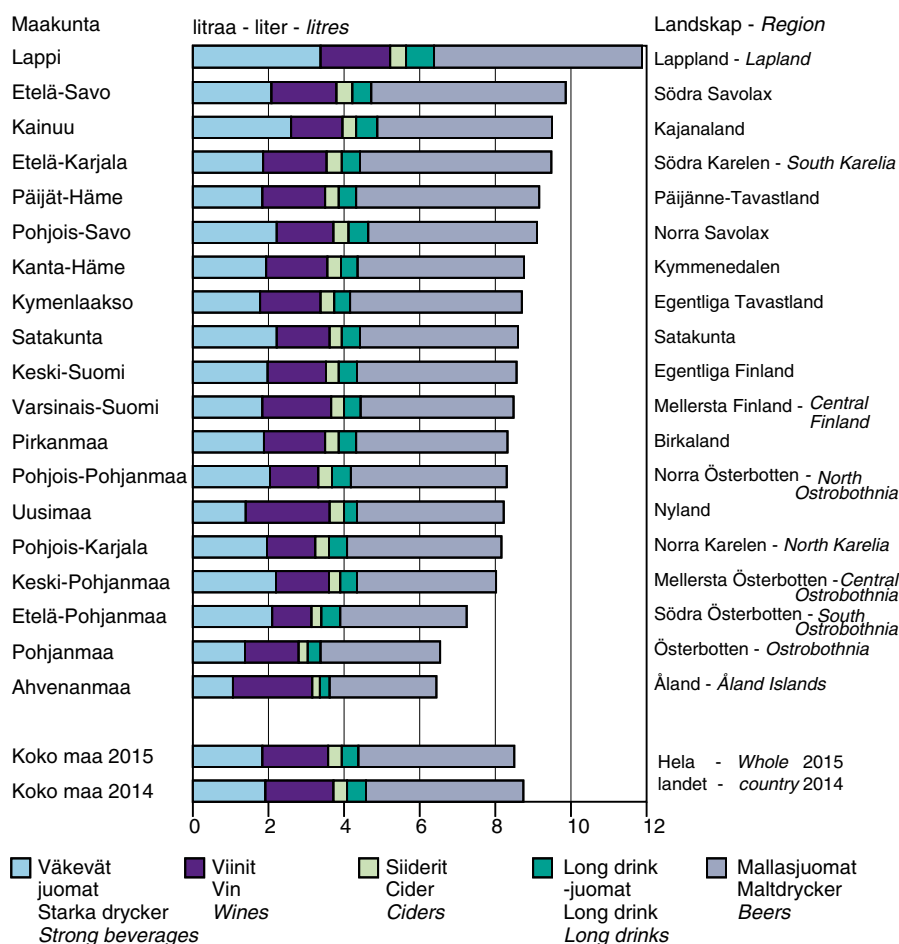
Alkoholijuomien myynti maakunnissa koostuu alkoholijuomien vähittäis- ja anniskelumyynnistä. Maakunnittain tarkasteltuna Lapissa myytiin vuonna 2015 eniten alkoholia sataprosenttisena alkoholina 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, 11,9 litraa. Ahvenanmaalla alkoholia myytiin vähiten, 6,5 litraa. Lapin koko maan keskiarvoa (8,5 litraa) selkeästi suurempi alkoholin myynnin määrä johtuu muun muassa alkoholijuo-

Kuvio 5. - Figur 5. - Figure 5.

Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina juomaryhmittäin
15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti maakunnissa 2015

Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter varugrupp
alkohol per invånare 15 år och över landskapsvis 2015

Per capita aged 15 and over, sale of alcoholic beverages
by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2015



Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL, Valvira.
Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

mien rajakaupasta eli ruotsalaisten ja norjalaisten Suomessa tekemistä alkoholiostoista sekä matkailijoiden runsaasta määrästä Lapissa.

Alkoholijuomien myynti väheni vuonna 2015 kaikissa maakunnissa edelliseen vuoteen verrattuna. Alkoholin myynti laski eniten Kainuussa (-4,5 %) ja Etelä-Karjalassa (-4,3 %). Myynti laski vähiten Pohjanmaalla (-0,6 %) ja Ahvenanmaalla (-1,5 %).

2.6 Alkoholijuomien kulutus Pohjoismaissa ja muualla maailmassa

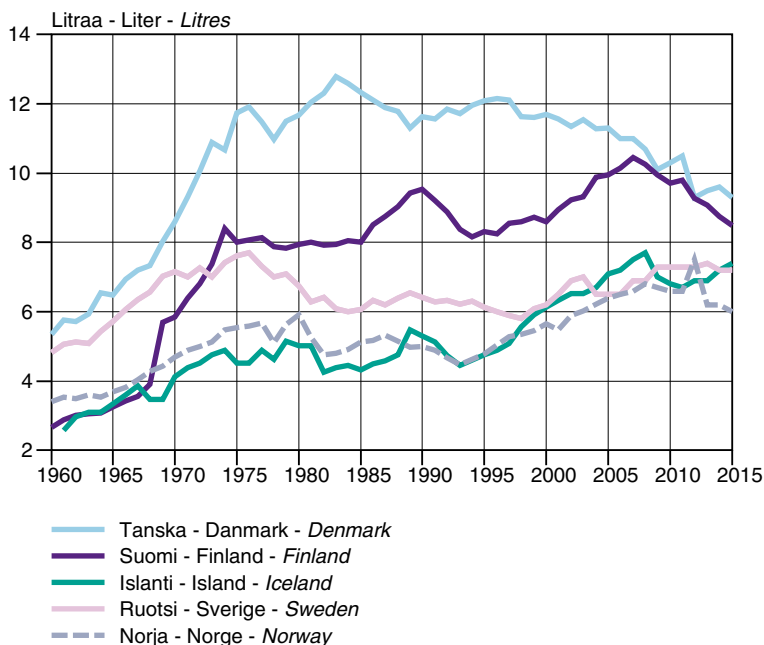
Useimmissa Euroopan maissa alkoholin tilastoitu kulutus on 1970-luvun puolenvälin jälkeen joko pysynyt vakaana tai vähentynyt. Pohjoismaista Islannissa, Norjassa ja Suomessa alkoholijuomien kulutus on vastaavana ajankohtana kasvanut. Ruotsissa ja Tanskassa kulutus on ollut suhteellisen vakaata. Suomessa alkoholin kulutuksen kasvu on ollut niin nopeaa, että Suomi on muuttunut 1960-luvun alun Pohjoismaiden vähäisimmän kulutuksen maasta maaksi, jossa alkoholijuomien kokonaiskulutus on Tanskan tasoa ja selvästi suurempi kuin muissa Pohjoismaissa.

Kuvio 6. - Figur 6. - Figure 6.

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 1960–2015

Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 1960–2015

Documented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 1960–2015



Lähteet: - Källor: - Sources: THL; Information on the Nordic Alcohol Market 2016; CAN, Norwegian Institute of Public Health, Statistics Denmark.

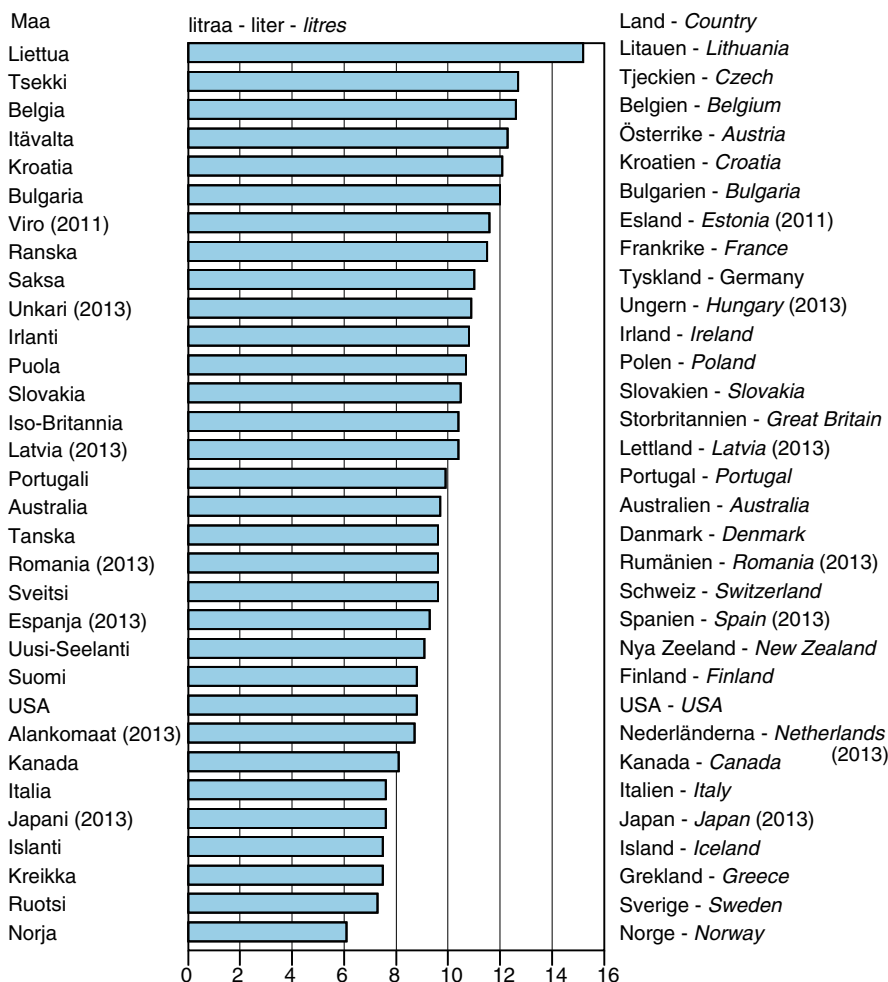
Kaikissa Pohjoismaissa kulutetaan tällä hetkellä väkeviä alkoholijuomia selvästi vähemmän kuin 1970-luvun puolellesvälissä. Sen sijaan viinien kulutus on kasvanut kaikissa Pohjoismaissa viimeisen puolen vuosisadan aikana. Myös olutta kulutetaan nykyään enemmän kuin 1960-luvun alussa. Oluen kulutuksen kehitys ei kuitenkaan ole ollut yhtenäinen viime vuosikymmeninä. Islannissa oluen kulutus on kasvanut, kun taas Tanskassa se on selvästi vähentynyt. Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa olutta kulutetaan tilastojen mukaan tällä hetkellä lähes saman verran kuin 1980- ja 90-luvuilla.

Kuvio 7. - Figur 7. - Figure 7.

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2014

Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2014

Documented consumption of alcoholic beverages in some countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2014



Lähteet: - Källor: - Sources: WHO Global Information System on Alcohol and Health; THL.

Tietopohja alkoholin käytöstä maailmanlaajuisesti on selvästi vajavaisempaa kuin tiedot alkoholin käytöstä Euroopassa ja Pohjoismaissa. Maailmanlaajuisesti alkoholin kulutusta vertailtaessa tulee huomioda myös tilastojen ulkopuolelle jäävä tilastoimaton kulutus. Useimmissa Euroopan maissa tilastoitu alkoholinkulutus kattaa valtaosan kaikesta väestön juomasta alkoholista. Sen sijaan useimmissa kehittyvissä maissa tilastoimattoman alkoholin kulutuksen osuus kohoaa selvästi suuremmaksi kuin Euroopassa. WHO:n arvion mukaan tilastoimattoman alkoholin osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta on maailmanlaajuisesti noin 25 prosenttia.

Alkoholia kulutetaan eniten Euroopassa ja Venäjällä. Muita korkean kulutuksen alueita ovat Australia, Uusi-Seelanti ja Argentiina sekä eräät Afrikan maat kuten Nigeria ja Uganda. Pääsääntöisesti Saharan eteläpuoleisen Afrikan, Etelä- ja Pohjois-Amerikan sekä Aasian valtioissa alkoholin kulutus on lähellä koko maailman keskiarvoa, joka WHO:n arvion mukaan on noin 6,2 litraa 15 vuotta täyttäneitä väestöä kohti vuonna 2010 (World Health Organization 2014). Alhaisimmillaan alkoholin kokonaiskulutus on maissa, joissa väestön enemmistö on islaminuskaisia.

Koko maailman väestöstä 48 prosenttia ei ole koskaan käyttänyt alkoholia. Viimeksi kuluneen vuoden aikana raittiina on ollut lähes joka toinen mies ja kaksi kolmesta naisesta. Raittiiden lukumäärä selittääkin suurimman osan eri maanosien välisistä eroista aikuisväestöä kohti lasketuissa alkoholin kulutusluvuissa.

2.7 Alkoholijuomien käytön laajuus

Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys -tutkimuksen (AVTK) mukaan työikäisen väestön alkoholin käyttö on lisääntynyt pitkällä aikavälillä. Sen sijaan muissa elintavoissa, esimerkiksi tupakoinnissa ja ruokatottumuksissa, on tapahtunut myönteistä kehitystä. (Helldán ym. 2014.)

Raittiiden osuus vähentyi vuodesta 1982 vuosituhannen vaihteeseen ja on sen jälkeen pysynyt samalla tasolla. Vuonna 2014 15–64-vuotiaista naisista 14 prosenttia ja miehistä 13 prosenttia ilmoitti, että ei ollut käyttänyt alkoholia viimeksi kuluneen vuoden aikana. Vuonna 1982 vastaavat osuudet olivat 31 prosenttia naisista ja 15 prosenttia miehistä.

Vuonna 2014 miehistä 46 prosenttia ja naisista 28 prosenttia joi tavallisesti ainakin kerran viikossa alkoholia. Humalahakuisesti (vähintään kuusi alkoholiannosta kerralla) joi ainakin kerran viikossa 21 prosenttia miehistä ja 6 prosenttia naisista. Miesten humalahakuinen juominen oli yleisintä 45–54-vuotiaiden ikäryhmässä. (Helldán ym. 2014.)

14–20-vuotiaille tehtävän Kouluterveyskyselyn mukaan nuorten alkoholin käyttö ja humalajuominen ovat vähentyneet 2000-luvulla. Vuosina 2000–2015 vähintään kerran kuukaudessa itsensä tosi humalaan juovien peruskoulun 8. ja 9. -luokkalaisten osuus on laskenut reilusta neljänneksestä kymmenesosaan. Humalajuominen on vähentynyt myös lukiodien ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla. Vuonna 2015 alle viidennes lukiolaisista ja alle kolmannes ammattiin opiskelevista joi itsensä tosi humalaan vähintään kerran kuussa. (Kouluterveyskysely 2015.)

Raittiiden nuorten osuus on kasvanut viime vuosina kaikissa koulutyypeissä. Kouluterveyskyselyn mukaan noin neljäsosa peruskoulun kahdeksannen ja yhdeksannen luokan oppilaista oli raittiita 2000-luvun alussa, vuoden 2015 tulosten mukaan jo yli puolet. Lukiodien 1. ja 2. vuoden opiskelijoista oli raittiita lähes joka kolmas ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoista lähes joka neljäs. (Kouluterveyskysely 2015.)

3 Huumeepolitiikka ja huumeiden käyttö

3.1 Suomen huumausainepolitiikan peruslinjat

Suomen huumausainepolitiikan yleistavoitteena on huumausaineiden käytön ja levittämisen ehkäiseminen siten, että niiden käytöstä aiheutuvat taloudelliset, terveydelliset ja sosiaaliset haitat ja kustannukset jäisivät mahdollisimman pieniksi.

Yhteiskuntapolitiittisilla toimilla, kansallisella lainsäädännöllä ja kansainvälisillä sopimuksilla

- ehkäistään huumausaineiden kysyntää ja tarjontaa
- vähennetään huumausaineiden aiheuttamia haittoja
- pyritään saamaan huumeongelmaiset mahdollisimman varhain hoitoon
- saatetaan laittomaan toimintaan syyllistyneet rikosoikeudelliseen vastuuseen.

Suomi toteuttaa huumausainepolitiikassaan YK:n huumausaineiden vastaisia sopimuksia, tekee kansainvälistä yhteistyötä ja osallistuu aktiivisesti Euroopan unionin yhteisen huumausainepolitiikan suunnitteluun ja toteutukseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö koordinoi valtakunnallista huumausainepolitiikkaa. Huumausainepoliittinen koordinaatioryhmä kehittää huumausainepolitiikkaa ja tekee siitä valtakunnallisesti yhtenäistä. Lisäksi ryhmä seuraa huumausainetilanteen kehitystä ja raportoi siitä säännöllisesti valtioneuvostolle. Koordinaatioryhmä huolehtii myös, että huumausainepoliittinen lainsäädäntö ja viranomaisten toimet ovat yhteneväisiä.

3.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö

Vuonna 2014 toteutetun väestötutkimuksen¹ mukaan 20 prosenttia 15–69-vuotiaista suomalaisista on käyttänyt ainakin kerran elämässään jotain laitonta huumetta. Vastajista kuusi prosenttia oli käyttänyt huumeita kuluneen vuoden aikana ja kaksi prosenttia kuluneen kuukauden aikana. Tutkimuksessa arvioitiin, että liki 800 000 suomalaista on joskus kokeillut huumeita, vuoden sisällä huumeita on käyttänyt noin 250 000 suomalaista ja edellisen kuukauden aikana yli 90 000 suomalaista. (Hakkarainen ym. 2015.)

Kannabis on edelleen selvästi eniten käytetty huume, ja sen käyttö on lisääntynyt vuodesta 2010. Syksyllä 2014 joka viides (19,4 %) suomalainen ilmoitti ainakin kerran elämässään kokeilleensa kannabista. Nuorten aikuisten (25–34-vuotiaat) ikäryhmässä osuus oli kaksinkertainen (38,4 %). (Hakkarainen ym. 2015.)

Muiden huumausaineiden käyttö on selkeästi kannabista vähäisempää. Amfetamiinin, ekstaasin ja huumaavien sienten elinikäisprevalenssit ovat noin 2–3 prosenttia, nuorilla aikuisilla noin 6–7 prosenttia. Niistä ainoastaan ekstaasin käyttö on lisääntynyt vuodesta 2010. Kokaiinin käyttö on hieman lisääntynyt, mutta on yhä suhteellisen harvinaista. LSD:n käytön esiintyvyys on noin prosentin luokkaa.

¹ Huumausaineiden käytön yleisyyttä suomalaisen aikuisväestön keskuudessa on seurattu vuodesta 1992 lähtien neljän vuoden välein tehdyillä kyselytutkimuksilla. Tutkimuksissa on selvitetty myös väestön huumeasenteita ja huumausainepoliittisia mielipiteitä.

Opioideista buprenorfiinin käyttö on Suomessa ollut pitkään heroiinia yleisempää. Buprenorfiinia yleisempää vaikuttaa kuitenkin olevan uusien voimakkaiden kipulääkkeiden (mm. tramadoli, fentanyl ja oksikodoni) käyttö. Buprenorfiinia ilmoitti käyttäneensä 0,8 prosenttia vastaajista ja näitä muita opioideja 1,6 prosenttia. (Hakkarainen ym. 2015.)

Eurooppalaisessa koululaistutkimuksessa (ESPAD) seurataan 15–16-vuotiaiden eurooppalaisten koululaisten alkoholin, tupakan ja huumeiden käytössä tapahtuvia muutoksia. Tutkimuksen mukaan 15–16-vuotiaiden kannabiskokeilut ja käyttö eivät ole lisääntyneet, käyttö on jopa hieman vähentynyt edellisestä mittauskerrasta. Vuonna 2015 pojista 10 % ja tytöistä 7 % oli joskus elinaikanaan kokeillut kannabista. Muiden laittomien huumeiden käyttö on 15–16-vuotiailla harvinaista. Vuonna 2015 sekä pojista että tytöistä 3 % ilmoitti kokeilleensa jotain muuta huumetta kuin kannabista. (Raitasalo ym. 2016.)

14–20-vuotiaiden nuorten huumeiden kokeilua ja käyttöä kartoitetaan joka toinen vuosi toteutettavalla valtakunnallisella Kouluterveyskyselyllä. Vuoden 2015 tulosten mukaan perusopetuksen kahdeksannen ja yhdeksännen luokan oppilaista kahdeksan prosenttia, lukion ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaista 12 prosenttia ja ammatillisten oppilaitosten ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaista 22 prosenttia oli kokeillut ainakin kerran elämänsä aikana kannabista, ekstaasia, amfetamiinia, Subutexia, heroiinia, kokaiinia, LSD:tä, gammaa tai muita vastaavia huumeita. (Kouluterveyskysely 2015.)

Suurin osa huumeita ainakin kerran elämässään kokeilleista nuorista oli käyttänyt kannabista. Huumeiden kokeilu oli yleisempää perusopetuksessa ja lukioissa pojilla kuin tytöillä. Viisi kertaa tai useammin kannabista oli käyttänyt neljä prosenttia perusopetuksen oppilaista, neljä prosenttia lukiolaisista ja kahdeksan prosenttia ammatillisten oppilaitosten opiskelijoista. Huumeita kokeilleiden nuorten määrässä ei tapahtunut suurta muutosta vuoteen 2013 verrattuna. (Kouluterveyskysely 2015.)

Opioidien ja amfetamiinien ongelmakäyttöä arvioivan rekisteritutkimuksen mukaan Suomessa oli 18 000–30 000 huumeiden ongelmakäyttäjää vuonna 2012. Tämä on 0,55–0,9 % 15–64-vuotiaista suomalaisista. Amfetamiinien ongelmakäyttäjien määräksi arvioidaan 11 000–18 000 ja opioidien 13 000–15 000 henkilöä. Edellisiin tutkimuksiin verrattuna vaikuttaa siltä, että huumeiden ongelmakäyttäjien määrä on kasvanut Suomessa. Tosin nuoria ongelmakäyttäjii näytti olevan vuonna 2012 vähemmän kuin 2000-luvun alussa. Nyt ongelmakäyttäjistä lähes puolet on 25–34-vuotiaita. Naisia on noin kolmannes. Edellisiin tutkimuksiin verrattuna naisten osuus näyttää kasvaneen. (Ollgren ym. 2014.)

3.3 Suomalaisten asenteet huumeita kohtaan

Vuodesta 1996 lähtien aikuisväestön huumausaineiden käytön yleisyyttä mitanneissa kyselytutkimuksissa vastaajilta on kysytty kuinka suuri terveydellinen tai muu riski huumeidenkäytöstä aiheutuu. Tulokset kertoivat kahdesta erisuuntaisesta trendistä: suomalaisten suhtautuminen humalajuomiseen ja tupakointiin kehittyi kriittisempään suuntaan, kun taas käsitykset kannabiksen riskeistä näyttivät lieventyvän (Hakkarainen ym. 2011; Hakkarainen ym. 2015).

Käsitykset kannabiksen kokeilun ja säännöllisen käytön riskeistä ovat viime vuosina muuttuneet merkittävästi. Vuonna 2014 puolet vastaajista oli sitä mieltä, että kannabiksen kokeilu muutaman kerran sisältää korkeintaan vähäisen riskin. Miehistä näin ajatteli 60 prosenttia ja naisista 39 prosenttia. 15–24-vuotiaista riskejä piti vähäisinä 63 prosenttia ja 25–34-vuotiaista 71 prosenttia. (Hakkarainen ym. 2015.)

Suhtautuminen kannabiksen kokeiluun on lieventynyt kaikissa ikäryhmissä. Yli 45-vuotiaista 36 prosenttia arvioi kannabiskokeilun riskit korkeintaan vähäisiksi, kun kaksikymmentä vuotta aiemmin tätä mieltä oli 16 prosenttia kyseisestä ikäryhmästä. Suhtautuminen heroiinin kokeiluun on kuitenkin pysynyt hyvin kriittisenä, joten on oletettavaa, että aikaisempaa useampi suomalainen tekee eron kannabiksen ja muiden huumeiden välillä. (Hakkarainen ym. 2015.)

ESPAD-tutkimuksen mukaan 15–16-vuotiaiden asenteet kannabiksen käyttöä kohtaan lieventyivät 1990-luvun puolivälistä asti vuoden 2007 tilapäistä kiristymistä lukuun ottamatta. Edelleen vuonna 2015 asenteet ovat lieventyneet edellisestä mittauskerrasta. Vuonna 2015 lähes puolet nuorista katsoi, ettei kannabiskokeiluihin liity mitään riskejä tai että ne ovat vähäisiä, kun viidennes nuorista piti riskejä suurina. Lisäksi niiden osuus, jotka pitivät säännölliseen kannabiksen käyttöön liittyviä riskejä suurina, on tasaisesti vähentynyt (73 % vuonna 2015). Nuoret pitivät myös ekstaasin ja amfetamiinin kokeiluun liittyviä riskejä aiempaa pienempinä. (Raitasalo ym. 2016.)

4 Päihteiden käyttöön liittyviä haittoja

4.1 Päihteiden käyttöön liittyvät kuolemat

4.1.1 Alkoholin käyttöön liittyvät kuolemat

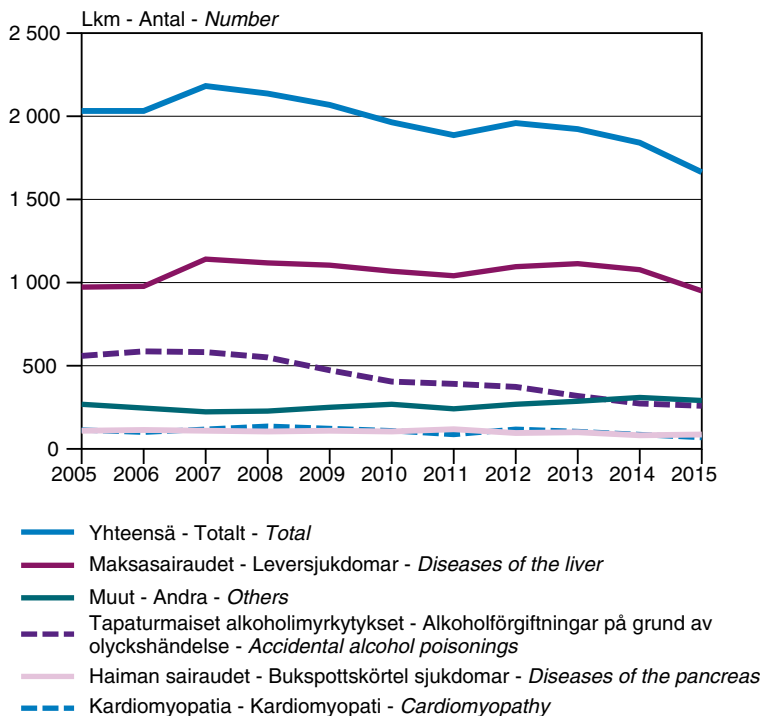
Vuonna 2015 alkoholin käyttöön liittyviä kuolemia oli Suomessa 2 214 eli 197 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Alkoholin käyttöön liittyviin kuolemiin on laskettu alkoholisairauksiin ja alkoholimyrkytyksiin kuolleiden lisäksi päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen kuolemansyytilaston tietoihin.

Alkoholisairauksiin ja alkoholimyrkytyksiin kuoli vuonna 2015 yhteensä 1 666 henkilöä, joista miehiä oli 1 288 ja naisia 378. Näihin syihin kuolleiden määrä väheni noin 10 prosenttia edellisvuodesta. Alkoholisairauksista alkoholin käyttöön liittyvien maksasairauksien aiheuttamat kuolemat vähenivät myös edelliseen vuoteen verrattuna. Alkoholimaksasairauksiin kuoli 954 henkilöä eli 126 henkilöä edellisvuotta vähemmän. Alkoholimyrkytyksiin kuolleiden määrä väheni edelleen. Tapaturmaisiin alkoholimyrkytyksiin kuoli 263 henkilöä eli 12 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2014.

Päihtyneenä tapahtuneet tapaturmaiset ja väkivaltaiset kuolemat vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2015 päihtyneenä tapaturmaan tai väkivaltaan kuoli yhteensä 548 henkilöä, mikä on 22 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Päihtyneenä tapaturmaan kuoli 300 henkilöä ja väkivaltaan kuoli 248 henkilöä.

Alkoholisairauksiin ja alkoholimyrkytyksiin kuoli vuonna 2015 viisivuotiskäryhmittäin tarkasteltuna eniten 60–64-vuotiaita (377 henkilöä). Alkoholisyihin kuolleista

Kuvio 8. - Figur 8. *Figure 8.*
 Alkoholikuolemat 2005–2015
 Alkoholrelaterade dödsfall 2005–2015
 Alcohol-related deaths 2005–2015



Lähteet: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; THL. - Källor: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; THL. - Sources: Causes of death. OSF. Statistics Finland; THL.

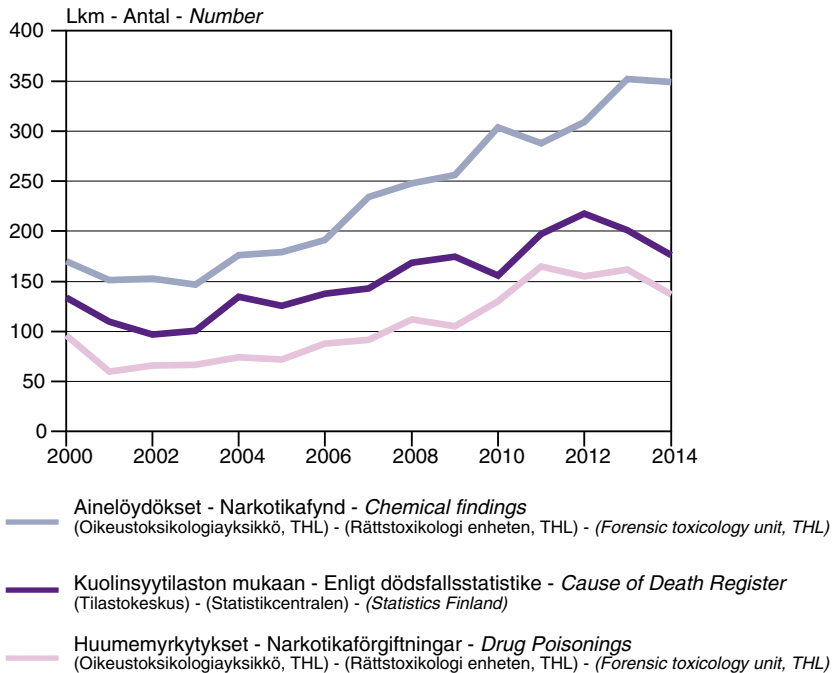
suurin osa oli työikäisiä. Joka viidennen (20 %) vuonna 2015 kuolleen 50–54-vuotiaan kuoleman syynä oli alkoholi. Joka kolmas (33 %) alkoholisiin kuolleista oli täyttänyt 65 vuotta. 65 vuotta täyttäneiden osuus alkoholisiin kuolleista on ollut kasvussa viime vuosina. Esimerkiksi vuonna 2010 ikääntyneiden osuus kaikista alkoholisairauksiin ja alkoholimyrkytyksiin kuolleista oli noin 22 prosenttia, kun vastaava osuus kuolleista oli jo 33 prosenttia vuonna 2015.

4.1.2 Huumeiden käyttöön liittyvät kuolemat

Huumeiden käyttöön liittyvät kuolemat voidaan tarkastella kolmella tavalla: ainelöydösten, kuolemansyyden ja tapaturmaisten myrkytysten perusteella. Ainelöydösten määrä perustuu ruumiinavauksissa tehtyihin positiivisiin huumeiden ainelöydöksiin. Tällöin huumeiden ainelöydöksellä ei välttämättä ole väliä siitä, onko kyseessä merkittävä väkivaltainen syytä kuolemaan. Suomessa tutkitaan huumeiden varalta kaikki epäselvät tai epäilyksen alaiset kuolemat. Kuolemansyyden mukainen tilastointi perustuu EMCDDA:n protokollaan², jossa huumeiden kuolemiksi

² Kansallista kuolemansyytilastoista tehdään WHO:n ICD-10-koodiston mukaiset poiminnat. Protokolla saatavana pdf-dokumenttina: <http://www.emcdda.europa.eu/?nnodeid=1419>.

Kuvio 9. - Figur 9 - Figure 9.
 Huumausainekuolemat 2000–2014
 Narkotikarelaterade dödsfall 2000–2014
 Drug-related deaths 2000–2014



Lähteet: Oikeustoksikologiayksikkö, THL; Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus. - Källor: Rättstoxikologi enheten, THL; Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen. - Sources: Forensic toxicology unit, THL; Causes of death. OSF. Statistics Finland.

on määritelty tahalliset ja tahattomat myrkytykset sekä huumeiden käytöstä johtuva mielenterveyden häiriö.

Oikeuskemiallisen tutkimuksen paljastamia huumausainelöydöksiä ruumiinavauksissa oli yhteensä 349 vuonna 2014. Ainelöydösten määrä pysyi vuoden 2013 tasolla (352 tapausta). Vuonna 2014 huumemyrkytyskuolemia oli 137, mikä oli 25 tapausta vähemmän kuin vuonna 2013. (Oikeustoksikologian yksikkö, THL 2016.) Tilastokeskuksen kuolemansyytilaston mukaan vuonna 2014 oli 176 huumeakuolemaa.

4.2 Päihteiden käyttöön liittyvä rikollisuus

4.2.1 Rattijuopumus- ja liikennerikokset

Vuonna 2015 poliisin tietoon tuli 17 638 rattijuopumusrikosta eli henkilö oli ajanut alkoholin vaikutuksen alaisena tai huumaantuneena. Rattijuopumusrikosten kokonaismäärä pysyi likimain ennallaan vuoteen 2014 verrattuna (17 608 rattijuopumusrikosta). Törkeiden rattijuopumusten (7 816 tapausta) osuus kaikista rattijuopumustapauksista oli 44 prosenttia vuonna 2015. Törkeiden rattijuopumusten määrä väheni kuusi prosent-

tia edelliseen vuoteen verrattuna. Rattijuopumusten (9 866 tapausta) määrä puolestaan kasvoi reilut viisi prosenttia. Rattijuopumusrikoksista huumetapaukset ovat lisääntyneet vuosina 2005–2015 yhteensä 115 prosenttia, kun alkoholitapaukset ovat samaan aikaan vähentyneet 47 prosenttia. Vuonna 2015 rattijuopumusrikokseen syylliseksi epäillyistä oli miehiä 87 prosenttia.

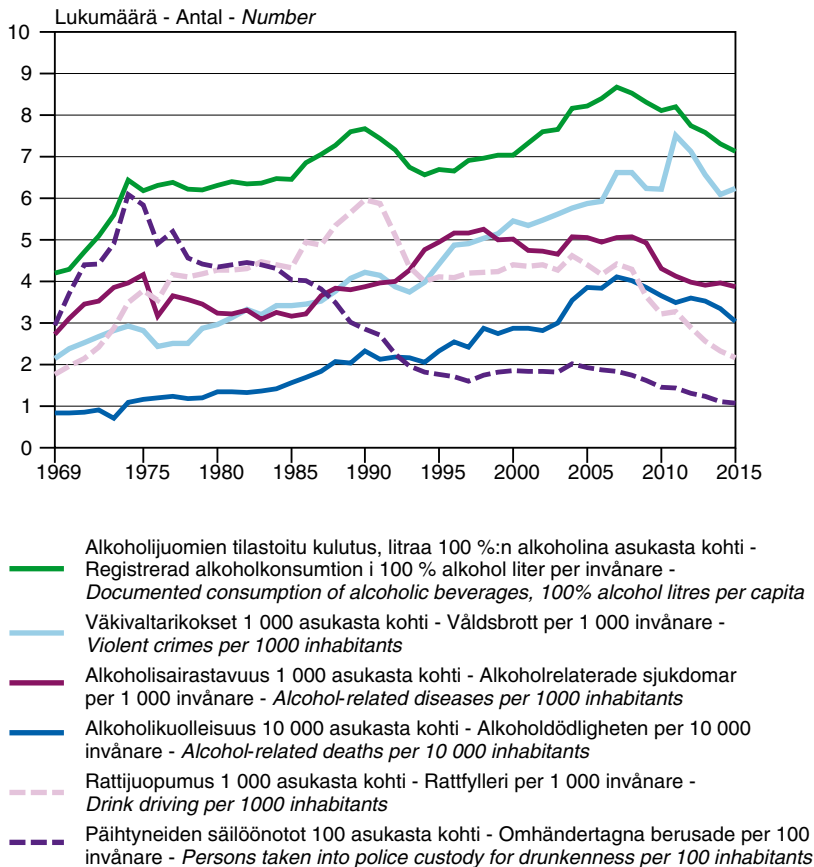
Vuonna 2015 poliisin tietoon tullesiin rattijuopumusrikoksiin syyllisiksi epäillyistä 69 prosenttia oli ollut alkoholin vaikutuksen alaisena, 26 prosenttia muun päihteen kuin alkoholin vaikutuksen alaisena (huumaus- tai lääkeaine) ja neljä prosenttia oli ollut sekä alkoholin että muun päihteen vaikutuksen alaisena (ns. sekakäyttö). Muun päihteen

Kuvio 10. - Figur 10. - Figure 10.

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus ja alkoholin käyttöön liittyviä haittoja 1969–2015

Registrerad alkoholkonsumtion och skador som beror på alkoholbruk 1969–2015

Documented consumption of alcoholic beverages and alcohol-related harms, 1969–2015



Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira; Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. THL; Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; Rikos- ja pakkokeinoilasto. SVT. Tilastokeskus. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira; Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL; Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; Brott och tvångsmedel. FOS. Statistikcentralen. - Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira; Inpatient health care. OSF. THL; Causes of death OSF. Statistics Finland; Statistics on offences and coercive measures. OSF. Statistics Finland.

kuin alkoholin vaikutuksen alaisten osuus rattijuopumusrikoksiin syylliseksi epäillyistä on noussut noin kahdeksasta prosentista vuonna 2004 noin 26 prosenttiin vuonna 2015. Vuonna 2003 rattijuopumussäännöksiä muutettiin siten, että huumausaineille asetettiin niin sanottu nollaraja.

Vuoden 2015 valtakunnallisessa ratsiatutkimuksessa rattijuoppoja oli 0,13 prosenttia 111 770 tarkastetusta ajoneuvon kuljettajasta. Ratsiatutkimuksessa alkoholia maistelleita eli alle 0,5 promillen kuljettajia oli 0,71 prosenttia tutkituista (noin 1/140 kuljettajasta) vuonna 2015. Maistelleiden kuljettajien osuus on viime vuosina ollut noin 0,6 prosenttia kaikista tutkituista kuljettajista. (Helsingin yliopisto 2016.)

Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuoli 67 henkilöä ja loukkaantui 613 henkilöä vuonna 2015. Alkoholitapauksissa kuolleiden määrä kasvoi 11 henkilöllä ja loukkaantuneiden määrä väheni 28 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna. Alkoholi-onnettomuuksien määrä väheni reilut viisi prosenttia vuoteen 2014 verrattuna.

4.2.2 Väkivaltarikokset

Vuonna 2015 poliisin tietoon tuli yhteensä 34 269 väkivaltarikosta. Väkivaltarikosten määrä kasvoi lähes kolme prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Poliisin tietoon tuli yhteensä 96 henkirikosta eli viisi rikosta vähemmän kuin vuonna 2014. Pahoinpitelyjä tehtiin yhteensä 33 874 ja niiden määrä kasvoi noin kolme prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kaikista pahoinpitelyrikoksista (33 874) törkeitä pahoinpitelyjä tehtiin 1 563, pahoinpitelyjä 22 818 ja lieviä pahoinpitelyjä 9 493.

Alkoholin käyttö on yhteydessä väkivaltaiseen käyttäytymiseen. Poliisin tietoon tullesiin kaikkiin henkirikoksiin syylliseksi epäillyistä noin 40 prosenttia ja kaikkiin pahoinpitelyrikoksiin syylliseksi epäillyistä noin 50 prosenttia on ollut alkoholin vaikutuksen alaisena vuonna 2015. Törkeisiin pahoinpitelyihin (50 %) tai pahoinpitelyihin (49 %) syylliseksi epäillyistä hieman suurempi osa on ollut alkoholin vaikutuksen alaisena kuin lievistä pahoinpitelyistä (47 %) epäillyistä. Kaikista pahoinpitelyrikoksista arviolta noin 55 prosenttia tehtiin alkoholin ja kaksi prosenttia muun päihteen vaikutuksen alaisena vuosina 2010–2015. Alkoholisidonnaisten rikosten osuus kaikista pahoinpitelyrikoksista on laskenut tasaisesti 2000-luvun alkuvuosien jälkeen. Muutos johtuu etenkin selvänä tehtyjen rikosten määrän nopeammasta kasvusta.

Tutkimusten mukaan alkoholin käyttö näyttäisi lisäävän aggressiivista ja väkivaltaista käyttäytymistä. Humalatila muun muassa heikentää arvostelukykä ja ongelmanratkaisutaitoja. Humaltunut henkilö on siten alttiimpi tekemään virhearvioinnin sosiaalisessa tilanteessa, mikä saattaa johtaa ylireagoointiin suhteessa todelliseen uhkaan. Humalatila myös lisää impulsiivisuutta ja siten alentaa kynnystä sopimattomaan, esimerkiksi väkivaltaiseen, käyttäytymiseen. Alkoholi vaikuttaa kuitenkin yksilöllisesti, ja on todettu, että alkoholin käyttö lisää väkivaltaista käyttäytymistä etenkin henkilöillä, jotka saattavat käyttäytyä aggressiivisesti silloinkin, kun eivät ole alkoholin vaikutuksen alaisena. (Pahlen & Eriksson 2003.)

4.2.3 Huumausainerikokset

Vuonna 2015 lainvalvontaviranomaisten tietoon tulleiden huumausainerikosten kokonaismäärä (23 400) kasvoi vuoteen 2014 verrattuna (21 781). Törkeiden huumausainerikosten lukumäärä (1 070) väheni edellisvuoteen (1 161) verrattuna. Sen sijaan käyttörikosten määrät, joita kirjattiin 15 170, nousivat edellisvuoteen (13 681) verrattuna.

Käyttörिकosten määrää ovat nostaneet etenkin kannabiksen kotikasvatuksen suosion kasvu ja siitä johtuva marihuanan käytön voimakas lisääntyminen. Viime vuosina kotimainen kasvatus on ammattimaistunut ja suurimmissa kasvattamoissa viljellään satoja kasveja kerrallaan. Tilannetta kuvaa se, että Keskusrikospoliisin rikostekniseen laboratorioon toimitetuista kannabiseristä noin kolme neljänneestä on ollut marihuanaa. (Keskusrikospoliisi 2015.)

4.2.4 Muu päihteiden käyttöön liittyvä rikollisuus

Tietystä rikoksista huomattava osa tehdään päihtyneinä, niissä alkoholi on huumeita tai sekakäyttöä huomattavasti merkittävämmässä asemassa. Vuonna 2015 kaikkiin ryöstörikoksiin syyliseksi epäillyistä noin 18 prosenttia on ollut alkoholin, 6 prosenttia huumausaineiden ja 6 prosenttia sekakäytön vaikutuksen alaisena. Varkausrikoksiin (näpistys, varkaus, törkeä varkaus) syyliseksi epäillyistä noin 9 prosenttia toimi alkoholin, 3 prosenttia huumausaineiden ja 2 prosenttia sekä alkoholin että huumausaineiden vaikutuksen alaisena. Moottorikulkuneuvojen käyttövarkauksista noin 15 prosenttia tehtiin alkoholin, 12 prosenttia huumausaineiden ja 4 prosenttia sekakäytön vaikutuksen alaisena..

4.3 Päihtyneiden säilöönnotot

Vuonna 2015 päihtyneenä säilöönnotettu oli 59 336 eli noin kaksi prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Säilöönnotettujen määrä on nyt alhaisimmillaan vuosien 1970–2015 aikana. 2000-luvun alkuvuosina säilöönnottoja tehtiin noin 95 000–97 000 vuodessa, mutta määrä nousi vielä yli 100 000 säilöönnoton vuosina 2004–2005. Päihtyneenä säilöönnotettujen määrä on vähentynyt noin 44 prosenttia vuodesta 2004 vuoteen 2015.

Päihtyneiden säilöönnottojen määrä on ollut yksi perinteisistä mittareista, joilla on kuvattu alkoholin kulutuksen haittavaikutuksia. Alkoholin kulutuksen taso ei kuitenkaan yksin vaikuta säilöönnottojen määrään, eivätkä säilöönnotot siten suoraan kuvaa alkoholin kulutuksesta aiheutunutta haittaa. Säilöönnottoihin vaikuttaa useita tekijöitä, kuten poliisin oman toiminnan painopisteet ja resurssit, yleinen suvaitsevaisuus julkisella paikalla päihtyneenä esiintyviä kohtaan sekä sääolosuhteet. (Noponen 2005.) Säilöönnottojen määrän väheneminen viime vuosina johtuu osaltaan poliisin toimintatapojen muuttumisesta.

4.4 Alkoholitalous ja päihdehaittakustannukset

Vuonna 2015 kuluttajien Suomessa tekemiin alkoholiostoihin käyttämä rahamäärä väheni 2,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kuluttajien alkoholimenot olivat yhteensä 4 464 miljoonaa euroa. Alkoholijuomia hankittiin 15 vuotta täyttänyt asukasta kohti laskettuna 972 eurolla vuonna 2015. Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista oli 3,9 prosenttia. Valtion alkoholista saamat verotulot arvonlisävero mukaan luettuna olivat noin 2,2 miljardia euroa eli 2,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2014.

Vuonna 2013 alkoholin käyttö aiheutti julkiselle sektorille arviolta 887–1089 miljoonan euron haittakustannukset. Julkiset alkoholihaittakustannukset vähenivät 2,1 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna. Julkisilla alkoholihaittakustannuksilla tarkoitetaan sel-

laisia julkiselle sektorille aiheutuneita kustannuksia, joita ei ilman alkoholin käyttöä olisi aiheutunut. Alkoholihaittakustannukset muodostuvat pääosin haittojen hoitamisesta ja korjaamisesta. Pääryhmittäin tarkasteltuna eniten laskivat yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidon (- 4,9 %) ja sosiaalihuollon (- 2,5 %) haittakustannukset. Ainoastaan muut kustannukset (ehkäisevä päihdetyö, alkoholivalvonta) nousivat vuonna 2013. Haittakustannuksista valtaosa aiheutui sosiaalihuollon, eläkkeiden ja sairauspäivärahojen sekä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidon kustannuksista. (Jääskeläinen 2012.)

Suurin osuus alkoholihaittakustannuksista (25 %) aiheutui alkoholin käyttöön liittyvistä sosiaalihuollon kustannuksista, jotka olivat 223–270 miljoonaa euroa vuonna 2013. Alkoholiehtoiset järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidon haittakustannukset olivat noin 238 miljoonaa euroa (24 %). Eläkkeiden ja sairauspäivärahojen haittakustannukset olivat 188–274 miljoonaa euroa (23 %). Oikeusjärjestelmän ja vankeinhoidon kustannukset olivat 131–139 miljoonaa euroa. Terveystenhuollon alkoholihaittakustannuksiin lasketaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon vuodeosastohoidosta ja avohoidosta aiheutuneita kustannuksia, jotka olivat 79–140 miljoonaa euroa. Erikoissairaanhoidosta aiheutui julkiselle sektorille arviolta 64 miljoonan euron ja perusterveydenhuollosta noin 46 miljoonan euron haittakustannukset. Terveystenhuollon alkoholihaittakustannukset olivat noin 11 prosenttia julkiselle sektorille aiheutuneista kustannuksista.

Vuonna 2013³ huumeet aiheuttivat julkiselle sektorille arviolta 256–330 miljoonan euron haittakustannukset. Huumeihaittakustannukset kasvoivat 3,2 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna. Julkisilla huumeihaittakustannuksilla tarkoitetaan julkiselle sektorille aiheutuneita kustannuksia, joita ei ilman huumeaineiden tai lääkeaineiden väärinkäyttöä olisi aiheutunut. Huumeihaittakustannukset muodostuvat pääosin haittojen hoitamisesta ja korjaamisesta. Pääryhmittäin tarkasteltuna eniten kasvoivat järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidon (6,3 %) ja oikeusjärjestelmän ja vankeinhoidon (2,4 %) haittakustannukset.

Julkisista huumeihaittakustannuksista suurin erä (29 %) oli sosiaalihuollon haittakustannukset, jotka olivat 70–101 miljoonaa euroa vuonna 2013. Suurin osa sosiaalihuollon kustannuksista, noin 49 miljoonaa euroa, aiheutui päihdehuollon kustannuksista. Huume-ehtoiset järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidon haittakustannukset olivat puolestaan 80 miljoonaa euroa (27 %). Terveystenhuollon huumeihaittakustannuksiin lasketaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon avo- ja vuodeosastohoidon kustannuksia, jotka olivat yhteensä 37–62 miljoonaa euroa vuonna 2013. Terveystenhuollon haittakustannukset olivat noin 17 prosenttia julkiselle sektorille aiheutuneista kustannuksista. Oikeusjärjestelmän ja vankeinhoidon haittakustannukset olivat 58–60 miljoonaa euroa eli noin 20 prosenttia julkisista huumeihaittakustannuksista.

Taulukossa 69 esitetyt välittömät haittakustannukset sisältävät julkisen sektorin lisäksi myös yrityksille ja kotitalouksille aiheutuneet kustannukset. Nämä onnettomuus- ja rikosvahinkojen alkoholihaittakustannukset olivat 377 miljoonaa euroa ja huumeihaittakustannukset 119 miljoonaa euroa vuonna 2013.

3 Haittakustannuksista lasketaan useimmissa tapauksissa alaraja ("minimi") ja yläraja ("maksimi"), joiden väliin todellisten kustannusten oletetaan sijoittuvan.

5 Päihdepalvelut

Päihdeongelmaisten palveluiden ytimen muodostavat avohoitopalvelut, joita täydennetään tarvittaessa laitospuolisella katkaisuhoidolla ja pitkäkestoisemmalla kuntouttavalla laitoshoidolla sekä arjen tukea antavilla päivätoiminnalla, asumispalveluilla ja vertaistuellä. Päihdeongelmaiset hakevat apua myös yleisistä sosiaali- ja terveyspalveluista. Lisäksi osa päihdeongelmaisista ja heidän läheisistään hakee apua vertaistuesta, kuten AA-ryhmistä. Suuremmissa kunnissa on yleensä monipuolisia avo- ja laitospuolisia erityispalveluja. Pienemmissä kunnissa on pääasiassa tarjolla sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluissa annettavia palveluja, joita täydennetään tarvittaessa ostopalveluilla. (Valtiovarainministeriö 2014.)

Päihdehuoltolain (41/1986) mukaan kunnan tulee järjestää päihdepalvelut kunnassa esiintyvän tarpeen mukaan. Kunnat voivat järjestää palvelut itse tai ostaa muiden tuottamia palveluja. Päihdepalvelut voivat olla joko sosiaali- tai terveydenhuollon palveluja. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja säätelevät erilaiset lait, mistä syystä toimintaa muun muassa tilastoidaan eri tavoin.

THL:n päihdetapauslaskennalla kerätään tietoja kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa tapahtuvasta päihde-ehdoista asiointista yhden vuorokauden aikana lasten päivähoidon lukuun ottamatta. Vuoden 2011 lokakuussa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin tehtiin vuorokauden aikana 11 738 päihde-ehdoista asiointia. Eniten asiointeja tehtiin terveydenhuoltoon ja päihdehuollon erityispalveluihin. Päihdehuollon erityispalveluiden asiakasmäärät ovat viime vuosina kuitenkin vähentyneet. Erityisesti siirtymä kuntouttavista laitospuolisista palveluista asumispalveluiden suuntaan on nähtävissä, mutta samanaikaisesti myös sairaalahoidon osuus on kasvanut. Huomionarvoista on myös se, että perusterveydenhuollon avohoidossa näkyy aiempaa enemmän päihde-ehdoista asiointia. (Kuussaari ym. 2012.)

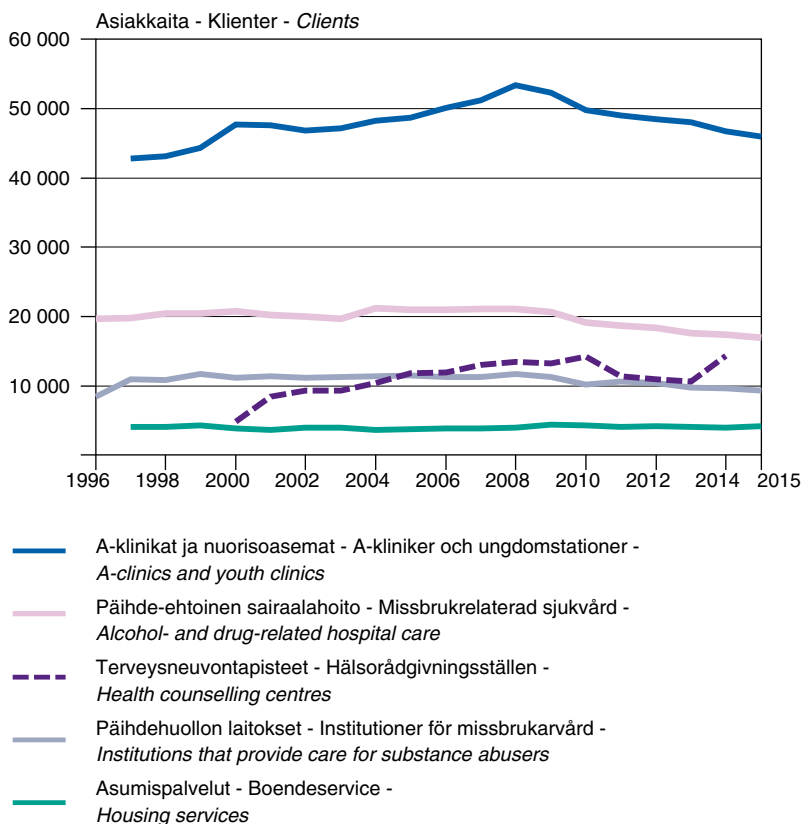
5.1 Päihdehuollon erityispalvelut

Päihdehuollon erityispalvelut kuuluvat pääasiassa sosiaalitoimeen. A-klinikoilla kävi 40 678 asiakasta ja nuorisoasemilla 5 272 asiakasta vuonna 2015. A-klinikoiden asiakasmäärä on vähentynyt kahdeksan prosenttia ja nuorisoasemien noin kuusi prosenttia vuodesta 2010.

Kuntien kustantamissa päihdehuollon katkaisuhoitopalveluissa asioi 10 620 asiakasta vuonna 2015. Katkaisuhoidon asiakkaiden määrä väheni noin kuusi prosenttia ja hoitovuorokausien määrä noin 10 prosenttia vuosina 2010-2015. Päihdehuollon kuntoutuslaitosten asiakasmäärissä on nähtävissä samansuuntaista kehitystä. Pitkäkestoisemman laitostuntoutuksen osalta vähennys on ollut merkittävämpi; asiakkaiden määrä väheni 16 prosenttia ja hoitovuorokausien määrä 30 prosenttia vuodesta 2010. Vuonna 2015 kuntouttavan päihdehoidon laitosasiakkaita oli 4 789. Päihdehuollon asumispalveluja käytti 4 188 asiakasta. Asumispalvelujen asiakkaiden määrä on hieman (3%) vähentynyt vuodesta 2010, kun taas asumisvuorokausien määrä on kasvanut 37 prosenttia vuodesta 2010.

Huumeiden käyttäjien matalan kynnyksen terveysneuvontapisteissä asioi 14 294 asiakasta vuonna 2014. Opioidiriippuvaisten korvaushoidossa oli STM:n selvityksen mukaan 2 439 asiakasta 30.11.2011 (Partanen ym. 2014). Korvaushoitoasiakkaiden määrä on lisääntynyt 2000-luvulla.

Kuvio 11. - Figur 11. - Figure 11.
Päihdehuollon palvelut 1996–2015
Missbrukarvårdens tjänster 1996–2015
Treatment services for substance abusers 1996–2015



Lähteet: Vuoteen 2014 asti Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus ja vuodesta 2015 alkaen Sosiaalipalvelujen toimintatilasto. THL; Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL; Erikoissairaanhoido. THL; Perusterveydenhuolto. THL; Virusinfektioyksikkö. THL. - Källor: Fram till år 2014 Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen och från år 2015 Statistik över verksamhetsuppgifter om sociala tjänster. THL; Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL; Specialiserad sjukvård. THL; Primärvård. THL; Enheten för virusinfektioner. THL. - Sources: Up to 2014 Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland and from 2015 onwards Statistics on the activities of social services. THL; Institutional care, and housing services in social care. OSF. THL; Specialised health care. THL; Primary health care. THL; Viral Infections Unit. THL.

5.1.1 Päihdehuollon kustannukset

Päihdehuollon menot kuntien kustantamissa palveluissa olivat noin 202 miljoonaa euroa vuonna 2015. Nämä käyttömenot kasvoivat 5,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Päihdehuollon erityispalveluiden kokonaiskustannukset 18 vuotta täyttäneitä asukasta kohden vaihtelevat merkittävästi kunnittain. Asumispalvelut muodostivat vuonna 2015 suurimman kustannuserän (34-50%) kuudessa suurimmassa kaupungissa. Avohuollon palveluiden osuus oli 25-40 prosenttia ja laitoshoidon kustannukset 13-32 prosenttia. (Vartiainen 2016.)

5.1.2 Huumeasiakkaat

THL kerää erillisellä tiedonkeruulla tietoja päihdehuollon huumeasiakkaista. Tiedonkeruun mukaan päihdehuollon huumeasiakkaat olivat vuonna 2015 pääosin miehiä (67 %) ja valtaosin 20–39-vuotiaita (79 %). Huumeasiakkaista 25 prosenttia oli työssä käyviä tai opiskelijoita. Asunnottomia oli yhdeksän prosenttia. Suurin osa huumeasiakkaista oli ollut jo aiemmin päihdehoidossa. (Päihdehuollon huumeasiakkaat 2015.)

Lähes kaikilla päihdehuollon huumeasiakkailla oli useita ongelmapäihteitä. 51 prosentilla asiakkaista oli ainakin kolme ongelmaa aiheuttavaa päihdettä ja 68 prosenttia oli käyttänyt edellisen kuukauden aikana useita päihteitä samanaikaisesti. Opioidit olivat ongelmapäihde 76 prosentilla asiakkaista. Opioidien käyttäjien osuus hoitoon hakeutuneista huumeiden käyttäjistä on kasvanut voimakkaasti 2000-luvulla. Opioidit johtavat useammin vaikeisiin ongelmiin ja hoitoon hakeutumiseen kuin esimerkiksi kannabis. (Päihdehuollon huumeasiakkaat 2015.)

5.2 Päihdesairaudet terveydenhuollossa

Päihdehoitoa, jossa tähdätään päihteiden käytön lopettamiseen, vähentämiseen tai käytöstä aiheutuvien haittojen vähentämiseen, annetaan myös terveydenhuollossa. Apua ja tukea annetaan sekä perusterveydenhuollossa, kuten esimerkiksi terveyskeskuksissa, työterveyshuollossa ja koulu- ja opiskelijahuollossa että erikoissairaanhoidossa (esim. mielenterveysongelmaisten päihdehoito). Terveyskeskuksissa ja sairaaloissa hoidetaan lisäksi päihteidenkäytön aiheuttamia somaattisia sairauksia.

5.2.1 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa

Vuonna 2015 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 21 294 hoitojaksoa, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina ja 32 170 hoitojaksoa, joissa alkoholisairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Hoitovuorokausia oli 127 838. Sekä hoitojaksojen ja hoitovuorokausien määrä on vähentynyt noin kahdeksan prosenttia vuosina 2010–2015. Alkoholisairauksien erikoissairaanhoidon polikliniisia käyntien määrä on vastaavasti kasvanut 55 prosentilla 45 111 käyntiin vuonna 2015.

Alkoholin aiheuttamien elimellisten aivo-oireyhtymien ja käyttäytymishäiriöiden hoitojaksot ovat vähentyneet noin 11 prosenttia vuodesta 2010, mutta hoitopäivät ovat vähentyneet peräti 47 prosentilla. Erikoissairaanhoidon poliklinikka käynnit ovat lisääntyneet 20 prosenttia viidessä vuodessa.

Alkoholiriippuvuuden hoitojaksot ovat vähentyneet noin 29 prosenttia vuosina 2010–2015. Hoitopäivät ovat vähenneet 47 prosenttia. Erikoissairaanhoidon poliklinikka käynnit ovat lisääntyneet 26 prosenttia viidessä vuodessa.

Hoitojaksot, joissa päädiagnoosina on alkoholipäihtymystila, ovat vastaavasti lisääntyneet 2010–2015 noin 23 prosenttia. Hoitopäivien lisäys on 12 prosenttia. Erikoissairaanhoidon poliklinikka käynnit ovat nousseet ajanjaksolla 80 prosenttia. Päihtymys oli päädiagnoosina vuonna 2010 vain 13 prosentissa alkoholin aiheuttamia terveydenhoidon vuodehoitopäiviä, mutta peräti 22 prosentissa vuonna 2015. Muutos heijastanee sekä lyhentyneitä hoitoaikoja terveydenhuollossa, että muiden tarjolla olevien päihdepalveluiden vähenemistä.

Alkoholin käyttöön liittyvien maksasairauksien osalta sekä hoitajakso (-23%) ja hoitovuorokaudet (-28%) ovat vähentyneet huomattavasti 2010–2015, mutta erikoissairaanhoidon poliklinikka käyntien lisäys (+7%) on ollut samana aikana hyvin maltillista. Haimasairauksien hoito on pysynyt melko vakaalla tasolla, joskin sekä hoitopäivien, että avohoitokäynneissä on ollut nousua edellisestä vuodesta. Alkoholimyrkytysten hoitajaksojen, hoitopäivien sekä erikoissairaanhoidon käyntien määrä on vähentynyt huomattavasti vuodesta 2010.

Alkoholisairauksien hoitovuorokaudet muodostivat noin 80 prosenttia kaikista vuodeosastojen päihdehoitovuorokausista. Osuus on kuitenkin pienentynyt viime vuosina.

Alkoholisairauden vuoksi terveydenhuollon vuodeosastolla tai erikoissairaanhoidon avohoidossa hoidettuja asiakkaita oli 23 692 vuonna 2015 (23 551 vuonna 2014). Kolme neljäsosaa (72 %) alkoholiasiakkaista oli miehiä. Yli puolet (57 %) alkoholiasiakkaista oli yli 50-vuotiaita.

Perusterveydenhuollon avohoidon päihdetyössä oli vuonna 2015 noin 33 640 asiakasta. Näillä asiakkailla oli yhteensä 300 833 päihdetyön käyntiä. Tiedot sisältävät sekä alkoholin että huumeiden käyttöön liittyvät asiat avohoidossa.

Kuvio 12. - Figur 12. - Figure 12.

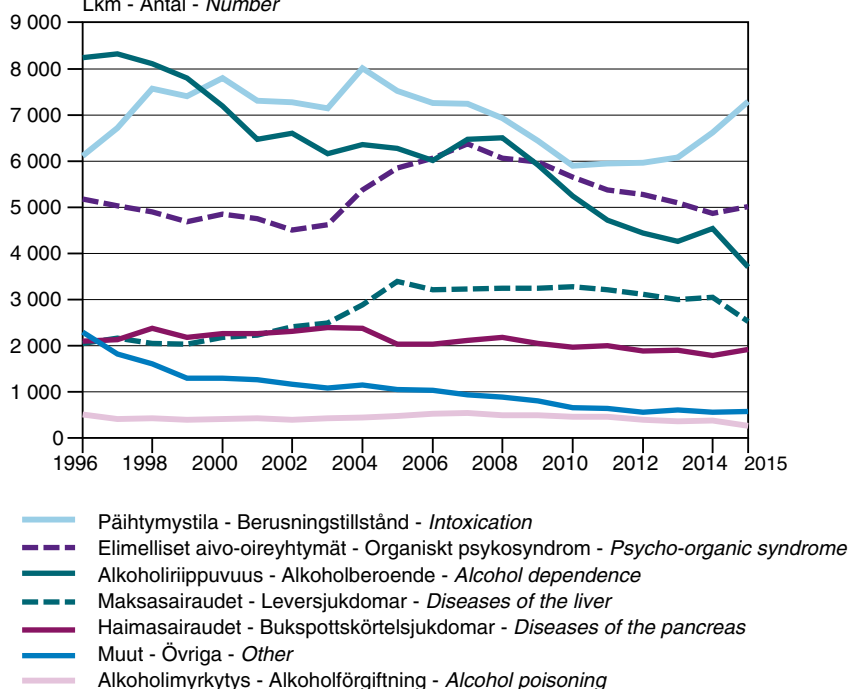
Alkoholisairauksien hoitajakso sairaaloiden vuodeosastoilla 1996–2015

Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 1996–2015

Alcohol-related diseases, periods of care in inpatient care, 1996–2015

Päädiagnoosina - Huvuddiagnos - Primary diagnosis

Lkm - Antal - Number



Lähteet: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. THL. - Källor: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. THL. - Sources: Primary health care. THL; Specialised health care. THL.

5.2.2 Huumesairaudet terveydenhuollossa

Vuonna 2015 terveydenhuollon vuodeasastoilla rekisteröitiin 4 204 hoitojaksoa, joissa päädiagnoosina oli huumaus- tai lääkeaineisiin liittyvä sairaus, ja 7 224 hoitojaksoa, joissa huumesairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Huumehoitojaksojen määrä kasvoi 11 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Opioidiriippuvuuden hoitojaksojen määrä kasvoi 12 prosenttia vuonna 2015.

Toisin kuin alkoholisairauksissa, huumesairauksien hoidossa erikoissairaanhoidon poliklinikkakäynnit ovat hyvin merkittävä osa hoitoa. Erikoissairaanhoidon poliklinikkakäyntejä, joissa päädiagnoosina oli huumesairaus, oli 97 377 vuonna 2015. Näistä käynneistä 75 787 oli opioidiriippuvuuteen liittyviä käyntejä. Huumehoitovuorokausien osuus oli vain 20 prosenttia kaikista sairaaloiden päihdehoitovuorokausista, kun taas huumehoitoon avohoitokäynnit olivat 68 prosenttia erikoissairaanhoidon päihdesairauksien avohoitokäynneistä.

Vuonna 2015 huumesairauden vuoksi terveydenhuollon vuodeasastolla tai erikoissairaanhoidon avohoidossa hoidettuja asiakkaita oli 5 083 (5 066 asiakasta vuonna 2013). Enemmistö (67 %) huumeasiakkaista oli miehiä. Kolme neljäsosaa (75 %) asiakkaista oli 20–35-vuotiaita.

Kuvio 13. - Figur 13. - Figure 13.

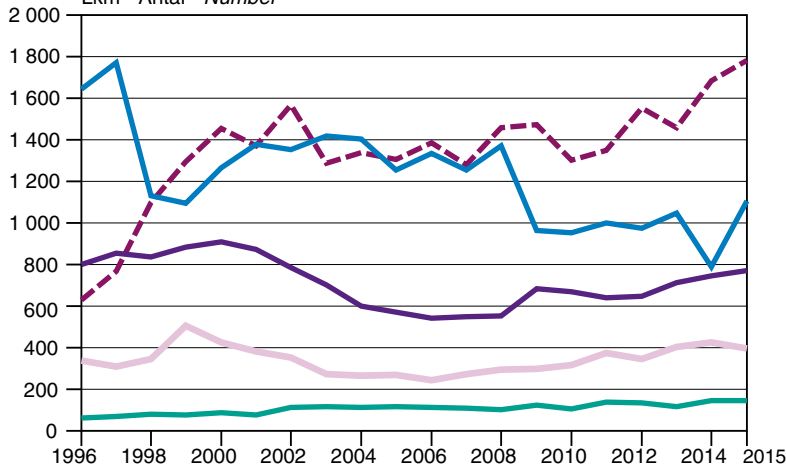
Huumesairauksien hoitojaksot sairaaloiden vuodeasastoilla 1996–2015

Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 1996–2015

Drug-related diseases, periods of care in inpatient care, 1996–2015

Päädiagnoosina - Huvuddiagnos - Primary diagnosis

Lkm - Antal - Number



- Huume- ja lääkeriippuvuus - Narkotika- och läkemedelsberoende - *Addiction to drugs and medicine*
- Huumausainemyrkytykset (pl. itsemurhat ja -yritykset) — Narkotikaförgiftningar (självmod och försök till självmord undantagna) — *Drug poisonings (excluding suicides and suicide attempts)*
- Elimelliset aivo-oireyhtymät - Organiskt psykosyndrom - *Psycho-organic syndrome*
- Päihtymystila - Berusningstillstånd - *Intoxication*
- Muut - Övriga - *Other*

Lähteet: Perusterveydenhuolto, THL; Erikoissairaanhoito, THL. - Källor: Primärvård, THL; Specialiserad Specialiserad sjukvård, THL. - Sources: Primary health care, THL; Specialised health care, THL.

5.2.3 Tartuntataudit

Ruiskuhuumeiden käyttöön liittyvät hiv-tartunnat on onnistuttu pitämään matalalla tasolla vuosittuuhannen vaihteen epidemian jälkeen tehokkaiden torjuntatoimien avulla. Vuonna 2015 THL:n tartuntatautirekisteriin ilmoitettiin 173 uutta hiv-tartuntaa (181 vuonna 2014). Suurin osa tartunnoista (68 %) oli saatu seksiteitse. Ruiskuhuumeiden käyttöön liittyvät hiv-tartuntoja todettiin seitsemän, kuusi ulkomaalaisilla. (Tartuntataudit Suomessa 2015.)

Pistovälineiden yhteiskäyttö aiheuttaa merkittävän tartuntariskin. Tartuntariskiä voi kuitenkin vähentää käyttämällä aina puhtaita pistovälineitä. Terveysneuvontapisteiden toiminnalla ja suonensisäisesti huumeita käyttävien A- ja B-hepatiittirokotuksilla on ollut suuri merkitys huumeisiin liittyvien tartuntatautien vähenemisessä.

Hepatiitti C -vasta-aineiden esiintyvyys on suonensisäisesti huumeita käyttävien keskuudessa erittäin korkea (noin 75%). Korkeasta esiintyvyydestä johtuen tartuntojen vähentäminen tässä ryhmässä on vaikeaa vain ruiskujen ja neulojen vaihto-ohjelmilla. Vuonna 2015 tartuntatautirekisteriin ilmoitettiin 1 225 uutta hepatiitti C-tartuntaa. Uusien tartuntojen määrä on pysynyt varsin vakaana. Suurin ilmaantuvuus oli 20–24-vuotiaiden ikäryhmässä. Tartunnoista 66 prosenttia todettiin miehillä. Suomessa valtaosa tartunnan saaneista on käyttänyt huumeita suonensisäisesti. Ruiskuhuumeiden käyttö oli yleisin tartuntatapa (49 %), jonka lisäksi tieto tartuntatavasta puuttui 40 prosentissa tapauksista. (Tartuntataudit Suomessa 2015.)

6 Alkoholin lupahallinnon ja valvonnan kysymykset

6.1 Alkoholihallinnon ohjaus ja organisaatio

Aluehallintovirastot (AVI) vastaavat alueellaan alkoholijuomien anniskelun ja vähittäismyynnin lupahallinnosta ja valvonnasta. Lisäksi aluehallintovirastot valvovat alueellaan tapahtuvaa alkoholijuomien myynninedistämistä, jota harjoitetaan paitsi vähittäismyyn- ti- ja anniskelupaikoissa myös esimerkiksi paikallisilla radiokanavilla, paikallislehdissä sekä sosiaalisen median palveluissa ja verkkosivuilla.

Sosiaali- ja terveystieteen lupa- ja valvontaviraston (Valvira) tehtävänä alkoholihallinnossa on aluehallintovirastojen lupahallinnon ja valvonnan ohjaus ja kehittäminen sekä tieto- ja viestintäpalvelujen tuottaminen. Lisäksi virasto valvoo alkoholijuomien vähittäismyyntiä ja anniskelua sekä mainontaa ja muuta myynninedistämistä koko maassa. Lupahallinnon ja valvonnan ohjauksen ja kehittämisen keskeisenä tarkoituksena on tehostaa alkoholin käytöstä aiheutuvien yhteiskunnallisten, sosiaalisten ja terveydellisten haittojen ehkäisyä ja turvata alkoholilain yhdenmukainen soveltaminen koko maassa.

Valtioneuvoston alkoholijuomista ja väkiviinasta antamassa asetuksessa (1344/1994) todetaan, että Valvira laatii yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman⁴. Valvontaohjelma ohjaa alkoholijuomien anniskelun ja vähittäismyynnin sekä mainonnan alueellista lupahallintoa ja valvontaa yhdenmukaiseen ratkaisukäytäntöön ja alkoholilain tehokkaaseen täytäntöönpanoon.

4 www.valvira.fi/alkoholi/valvontaohjelma.

6.2 Valvontatarkastukset ja myynti- ja anniskelulupien peruutukset

Alkoholijuomien myynnin ja anniskelun valvonnassa sekä lupahallinnon ennakkoivassa valvonnassa valvontaviranomaisten tavoite on vähentää erityisesti alaikäisille ja päihityneille myyntiä sekä estää alkoholijuomien välittämistä alaikäisille. Alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman painopisteenä vuonna 2015 olivat tilapäiset anniskelutapahtumat. Valvontaohjelmatyön tavoitteena on kokemusten ja osaamisen hyödyntäminen alkoholihallinnon sisällä sekä yhteistyön kehittäminen alkoholiviranomaisten, muiden viranomaisten, tapahtumanjärjestäjien ja anniskeluluvanhaltijoiden välillä.

Alkoholijuomien jakeluverkoston valvonta keskittyi anniskelutoiminnan valvontaan. Vuoden 2015 aikana aluehallintovirastot suorittivat alkoholilain nojalla yhteensä 4 775 tarkastuskäyntiä. Tarkastuksista 3 777 suoritettiin anniskelupaikkoihin ja 998 vähittäismyyntipaikkoihin. Aluehallintovirastot peruuttivat 35 anniskelulupaa pysyvästi. Vähittäismyyntilupien pysyviä peruutuksia tehtiin 1. Määrääjäksi aluehallintovirastot peruuttivat 66 anniskelulupaa ja 2 vähittäismyyntilupaa.

Pysyvissä luvan peruutuksissa on yleensä kyse siitä, että luvanhaltijalla ei enää ole taloudellisia edellytyksiä jatkaa toimintaansa. Määräaikaisten peruutusten syyt vaihtelevat ja niissä painottuvat alkoholipoliittiset syyt, esimerkiksi alkoholijuomien myynti tai anniskelu alaikäisille tai selvästi päihityneille.

6.3 Alkoholijuomien vähittäismyynti

Vuonna 2015 alkoholijuomien jakeluverkostossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vuoden lopussa Alkon myymälöitä oli 351 eli yksi vähemmän kuin vuotta aiemmin. Alkolla on myös oikeus toimittaa tilauksesta alkoholijuomia tilauspalvelupisteiden kautta, joiden lukumäärä oli vuoden lopussa 104 eli kaksi vähemmän kuin edellisenä vuonna. Elintarvikemyymälöiden vähittäismyyntilupia (enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien käymisteitse valmistettujen juomien myyntiin oikeuttavia lupia) oli vuoden 2015 lopulla 5 264 eli 18 vähemmän kuin vuoden 2014 lopussa. Tilaviini- ja sahtimyymlöitä oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 30 eli yksi vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Aluehallintovirastot tekivät vuonna 2015 yhteensä 1 444 alkoholijuomien vähittäismyyntiä käsittelevää suoritetta (päätöksiä, kirjeitä yms. asiakirjoja) lupa-asioissa ja 41 valvonta-asioissa.

6.4 Alkoholijuomien anniskelu

A-luvan ravintoloissa voidaan anniskella kaikkia alkoholijuomia, B-ravintoloissa voidaan anniskella enintään 22 tilavuusprosenttia sisältäviä alkoholijuomia ja C-ravintoloissa enintään 4,7 tilavuusprosenttisia, käymisteitse valmistettuja alkoholijuomia. Anniskeluravintoloiden kokonaismäärässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2015. A- ja B-ravintoloiden lukumäärä kasvoi hieman ja C-ravintoloiden lukumäärä puolestaan väheni edelleen. Vuonna 2015 anniskelupaikkojen kokonaismäärä kasvoi hieman, mutta pidemmällä aikavälillä anniskelupaikkojen kokonaismäärä on vähentynyt.

Anniskeluravintoloiden asiakaspaikkoja oli yhteensä noin 2 436 000 vuonna 2015. Asiakaspaikkojen määrä kasvoi noin 104 000 paikalla edelliseen vuoteen verrattuna. Aluehallintovirastot tekivät vuonna 2015 yhteensä 6 382 alkoholijuomien anniskelua käsittelevää suoritetta (päätöksiä, kirjeitä yms. asiakirjoja) lupa-asioissa ja 606 valvonta-asioissa.

6.5 Alkoholijuomien valmistus, maahantuonti ja tukkumyynti

Alkoholijuoman valmistus- ja tukkumyyntiluvat myöntää Valvira. Vuonna 2015 myönnettiin 16 alkoholijuomien valmistuslupaa ja peruutettiin seitsemän. Vuoden lopussa alkoholijuomien valmistuslupia oli myönnetty 116 kaupalliseen tarkoitukseen. Opetus- ja tutkimuskäyttöön myönnettyjä lupia oli 24. Suomessa valmistettiin alkoholijuomia noin 570 miljoonaa litraa vuonna 2015. Valmistusmäärä kasvoi noin kaksi prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen.

Alkoholijuomien tukkumyyntilupia myönnettiin 35 ja peruutettiin 12. Vuoden 2015 lopussa alkoholijuomien tukkumyyntilupia oli 297.

6.6 Alkoholijuomien tuotevalvonta

Markkinoilla olevien alkoholituotteiden määrä lisääntyi edelleen. Uusia tuotteita rekisteröitiin 6 469. Vuoden 2015 lopussa alkoholijuomien tuoterekisterissä oli noin 23 300 tuotetta, joita tukkumyyjät toimittivat kuluneen vuoden aikana anniskelu- ja vähittäismyyntipaikoille.

Valviran tuotevalvonnassa valvotaan laillisesti markkinoilla olevien alkoholijuomien laatua Suomessa. Alkoholijuomien tuotevalvonta koostuu luvanhaltijoiden Valviralle ilmoittamien tuotteiden valvonnasta sekä markkinavalvonnasta. Markkinoilta otetuista alkoholien valvontanäytteistä tehtiin laboratorioanalyysit 97 tuotteesta. Vuoden 2015 näytteissä havaittiin poikkeamia tuotteiden pakkausmerkinnöissä (6 kpl) ja alkoholipitoisuuksissa (9 kpl).

6.7 Alkoholijuomien myynninedistämisen valvonta

Valvira valvoo koko maan laajuista eli useamman kuin yhden aluehallintoviraston alueella tapahtuvaa tai valtakunnallisesti toteutettua alkoholijuomien mainontaa. Kukin aluehallintovirasto valvoo mainontaa omalla alueellaan. Vuonna 2015 Valvira antoi 33 ja aluehallintovirastot 23 mainontaan liittyvää päätöstä ja ohjetta.

Eduskunnan helmikuussa 2014 hyväksymä alkoholimainontaa koskeva lakimuutos tuli voimaan 1.1.2015. Lakimuutoksen tarkoituksena on vähentää niitä tilanteita, joissa lapset ja nuoret altistuvat alkoholimainonnalle. Lakimuutoksessa yleisten paikkojen mainonta kiellettiin ja televisiossa sekä radiossa tapahtuvan alkoholimainonnan aikarajaksi asetettiin kello 22. Lisäksi palkintokilpailujen ja markkinointiarpajaisten käyttö ja mainonnan jakaminen sosiaalisessa mediassa kiellettiin. Muutosten johdosta Valvira päivitti alkoholimainontaa koskevan ohjeistuksensa.

Symbolit

0,0	Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä
-	Ei yhtään havaintoa
.	Tieto on epälooginen esitettäväksi
..	Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen
*	Ennakkotieto
**	Arvio

Teckenförklaring

0,0	Mindre än hälften av den använda enheten
-	Värdet noll
.	Uppgift kan inte förekomma
..	Uppgift inte tillgänglig, alltför osäker för att anges eller sekretessbelagd
*	Preliminär uppgift
**	Uppskattning

Explanation of symbols

0,0	<i>Magnitude less than half of unit employed</i>
-	<i>Nil observations</i>
.	<i>Category not applicable</i>
..	<i>Data not available or too uncertain for presentation, or subject to secrecy</i>
*	<i>Preliminary data</i>
**	<i>Estimate</i>

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina 1965–2015

Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1965–2015

Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1965–2015

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholina 15 vuotta täyttäneeltä kohti Liter 100 % alkohol per invånare 15 år och över 100% alcohol, litres per capita aged 15 and over				Litraa 100 %:n alkoholina asukasta kohti Liter 100 % alkohol per invånare 100% alcohol, litres per capita			
	Tilastoitu kulutus Registrerad konsumtion Recorded consumption	Tilastoimaton kulutus Oregistrerad konsumtion Unrecorded consumption	Kokonais- kulutus Konsumtion totalt Total consumption		Tilastoitu kulutus Registrerad konsumtion Recorded consumption	Tilastoimaton kulutus Oregistrerad konsumtion Unrecorded consumption	Kokonais- kulutus Konsumtion totalt Total consumption	
1965	3,3	1,0	4,3		2,4	0,7	3,1	
1970	5,8	0,7	6,5		4,3	0,5	4,8	
1975	8,0	1,0	9,0		6,2	0,8	7,0	
1980	7,9	1,1	9,0		6,3	0,9	7,2	
1985	8,0	1,4	9,4		6,5	1,1	7,6	
1990	9,5	1,5	11,0		7,7	1,2	8,9	
1995	8,3	2,7	11,0		6,7	2,2	8,9	
2004	9,9	2,6	12,5		8,2	2,1	10,3	
2005	10,0	2,7	12,7		8,2	2,3	10,5	
2006	10,1	2,2	12,3		8,4	1,9	10,3	
2007	10,5	2,2	12,7		8,7	1,8	10,5	
2008	10,3	2,2	12,5		8,5	1,9	10,4	
2009	10,0	2,3	12,3		8,3	1,9	10,2	
2010	9,7	2,3	12,0		8,1	1,9	10,0	
2011	9,8	2,3	12,1		8,2	1,9	10,1	
2012	9,3	2,2	11,5		7,8	1,9	9,6	
2013	9,1	2,5	11,5		7,6	2,1	9,7	
2014	8,8	2,4	11,1		7,3	2,0	9,3	
2015	8,5	2,3	10,8		7,1	2,0	9,0	

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina 15 täyttäneeltä asukasta kohti 2000–2015

Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 15 år och över 2000–2015

Unrecorded consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita aged 15 and over, 2000–2015

	2000	2005	2013	2014	2015
	Litraa • Liter • Litres				
Kotivalmistus • Hemtillverkning • Home brewing and distillation	0,23	0,14	0,06	0,07	0,07
Matkustajatuonti • Resandeförsel • Passenger imports	1,23	2,11	1,94	1,84	1,75
Ulkomailla nautittu • Konsumerats utomlands • Consumption abroad	0,40	0,39	0,38	0,38	0,38
Laiton valmistus ja salakuljetus • Olaglig tillverkning och smuggling • Illegal distillation and smuggling	0,28	0,09	0,08	0,08	0,08
Yhteensä • Totalt • Total	2,14	2,73	2,46	2,37	2,28

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

3. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1965–2015
 Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1965–2015
Recorded consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol 1965–2015

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia 15 vuotta täyttäneitä kohti Liter 100 % alkohol per invånare 15 år och över 100% alcohol, litres per capita aged 15 and over			Litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti Liter 100 % alkohol per invånare 100% alcohol, litres per capita		
	Kulutus Konsumtion <i>Consumption</i>	Vähittäis- kulutus Detaljhandels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelu- kulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Kulutus Konsumtion <i>Consumption</i>	Vähittäis- kulutus Detaljhandels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelu- kulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>
1965	3,28	2,59	0,69	2,35	1,86	0,49
1970	5,84	4,24	1,61	4,30	3,12	1,18
1975	8,00	6,11	1,89	6,19	4,73	1,47
1980	7,94	6,00	1,94	6,31	4,77	1,54
1985	8,02	6,09	1,93	6,46	4,91	1,56
1990	9,53	7,28	2,25	7,69	5,87	1,82
1995	8,31	6,19	2,12	6,73	5,01	1,72
2004	9,89	8,24	1,65	8,17	6,80	1,36
2005	9,95	8,33	1,62	8,23	6,89	1,34
2006	10,14	8,51	1,64	8,41	7,05	1,36
2007	10,45	8,85	1,61	8,69	7,35	1,33
2008	10,26	8,75	1,51	8,54	7,29	1,26
2009	9,96	8,56	1,40	8,31	7,14	1,17
2010	9,72	8,38	1,34	8,12	7,00	1,12
2011	9,81	8,46	1,36	8,20	7,06	1,13
2012	9,27	7,99	1,28	7,75	6,67	1,07
2013	9,08	7,82	1,25	7,59	6,54	1,05
2014	8,76	7,57	1,19	7,32	6,33	0,99
2015	8,52	7,38	1,14	7,13	6,17	0,96

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

4. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2006–2015
 Registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 2006–2015
Recorded consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	---	--	---	-----------------------------	---	---	--	-----------------------------

1 000 litraa • liter • litres

2006	8 285	4 226	812	6 774	2 699	1 585	1 270	18 731	44 382
2007	8 231	4 350	792	7 238	2 802	1 910	1 195	18 537	46 053
2008	7 743	4 190	800	7 426	2 691	2 165	1 145	19 341	45 501
2009	7 209	3 868	774	7 513	2 428	2 394	1 117	19 150	44 454
2010	6 722	3 728	720	7 607	2 339	2 416	1 050	19 044	43 625
2011	6 492	3 675	667	7 867	2 249	2 512	1 068	19 740	44 271
2012	6 242	3 516	671	7 906	1 979	2 367	1 038	18 318	42 037
2013	5 944	3 312	603	7 807	1 897	2 257	1 055	18 474	41 349
2014	5 670	3 090	561	7 689	1 757	2 202	1 061	18 044	40 074
2015	5 432	3 040	509	7 523	1 629	2 032	1 090	17 877	39 132

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter •
Per capita aged 15 and over, litres

2006	1,89	0,97	0,19	1,55	0,62	0,36	0,29	4,28	10,14
2007	1,87	0,99	0,18	1,64	0,64	0,43	0,27	4,43	10,45
2008	1,75	0,94	0,18	1,67	0,61	0,49	0,26	4,36	10,26
2009	1,62	0,87	0,17	1,68	0,54	0,54	0,25	4,29	9,96
2010	1,50	0,83	0,16	1,70	0,52	0,54	0,23	4,24	9,72
2011	1,44	0,81	0,15	1,74	0,50	0,56	0,24	4,37	9,81
2012	1,38	0,78	0,15	1,74	0,44	0,52	0,23	4,04	9,27
2013	1,30	0,73	0,13	1,71	0,42	0,50	0,23	4,05	9,08
2014	1,24	0,68	0,12	1,68	0,38	0,48	0,23	3,94	8,76
2015	1,18	0,66	0,11	1,64	0,35	0,44	0,24	3,89	8,52

Asukasta kohti, litraa • Per invånare, liter • *Per capita, litres*

2006	1,57	0,80	0,15	1,28	0,51	0,30	0,24	3,55	8,41
2007	1,55	0,82	0,15	1,37	0,53	0,36	0,23	3,69	8,69
2008	1,45	0,79	0,15	1,39	0,51	0,41	0,21	3,63	8,54
2009	1,35	0,72	0,14	1,40	0,45	0,45	0,21	3,58	8,31
2010	1,25	0,69	0,13	1,42	0,44	0,45	0,20	3,54	8,12
2011	1,20	0,68	0,12	1,46	0,42	0,47	0,20	3,65	8,20
2012	1,15	0,65	0,12	1,46	0,36	0,44	0,19	3,38	7,75
2013	1,09	0,61	0,11	1,43	0,35	0,41	0,19	3,39	7,59
2014	1,04	0,56	0,10	1,41	0,32	0,40	0,19	3,30	7,32
2015	0,99	0,55	0,09	1,37	0,30	0,37	0,20	3,26	7,13

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

5. Alkoholijuomien tilastoitu vähittäiskulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2006–2015
Registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp i 100 % alkohol 2006–2015
Recorded consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage,
100% alcohol, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa • liter • litres									
2006	7 353	3 651	799	6 193	2 114	1 152	732	15 233	37 226
2007	7 308	3 752	778	6 604	2 234	1 406	687	16 207	38 978
2008	6 911	3 614	787	6 765	2 178	1 627	646	16 283	38 813
2009	6 465	3 361	763	6 877	1 958	1 828	639	16 324	38 215
2010	6 034	3 239	709	6 929	1 896	1 846	589	16 376	37 617
2011	5 794	3 167	657	7 121	1 810	1 938	575	17 092	38 154
2012	5 612	3 034	661	7 156	1 578	1 832	540	15 805	36 218
2013	5 351	2 857	593	7 065	1 510	1 735	531	16 006	35 648
2014	5 147	2 682	552	6 964	1 397	1 720	516	15 665	34 643
2015	4 928	2 643	501	6 799	1 303	1 599	511	15 598	33 881
15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita aged 15 and over, litres									
2006	1,68	0,83	0,18	1,42	0,48	0,26	0,17	3,48	8,51
2007	1,66	0,85	0,18	1,50	0,51	0,32	0,16	3,68	8,85
2008	1,56	0,81	0,18	1,53	0,49	0,37	0,15	3,67	8,75
2009	1,45	0,75	0,17	1,54	0,44	0,41	0,14	3,66	8,56
2010	1,34	0,72	0,16	1,54	0,42	0,41	0,13	3,65	8,38
2011	1,28	0,70	0,15	1,58	0,40	0,43	0,13	3,79	8,46
2012	1,24	0,67	0,15	1,58	0,35	0,40	0,12	3,48	7,99
2013	1,17	0,63	0,13	1,55	0,33	0,38	0,12	3,51	7,82
2014	1,12	0,59	0,12	1,52	0,31	0,38	0,11	3,42	7,57
2015	1,07	0,58	0,11	1,48	0,28	0,35	0,11	3,40	7,38
Asukasta kohti, litraa • Per invånare, liter • Per capita, litres									
2006	1,39	0,69	0,15	1,17	0,40	0,22	0,14	2,89	7,05
2007	1,38	0,71	0,15	1,25	0,42	0,27	0,13	3,06	7,35
2008	1,30	0,68	0,15	1,27	0,41	0,31	0,12	3,06	7,29
2009	1,21	0,63	0,14	1,29	0,37	0,34	0,12	3,05	7,14
2010	1,12	0,60	0,13	1,29	0,35	0,34	0,11	3,05	7,00
2011	1,07	0,59	0,12	1,32	0,34	0,36	0,11	3,16	7,06
2012	1,03	0,56	0,12	1,32	0,29	0,34	0,10	2,91	6,67
2013	0,98	0,52	0,11	1,30	0,28	0,32	0,10	2,94	6,54
2014	0,94	0,49	0,10	1,27	0,26	0,31	0,09	2,86	6,33
2015	0,90	0,48	0,09	1,24	0,24	0,29	0,09	2,84	6,17

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

6. Alkoholijuomien tilastoitu anniskelukulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2006–2015
Registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp i 100 % 2006–2015
Recorded consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 100% alcohol, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa • liter • litres									
2006	932	575	13	581	585	433	538	3 497	7 156
2007	923	597	13	634	567	503	508	3 329	7 076
2008	832	575	13	661	513	538	498	3 058	6 688
2009	744	507	11	636	471	566	478	2 827	6 239
2010	688	489	11	678	442	570	461	2 668	6 008
2011	698	507	11	746	438	574	493	2 648	6 117
2012	630	482	11	750	400	535	498	2 512	5 819
2013	592	456	10	742	387	522	523	2 468	5 700
2014	523	408	9	724	360	482	545	2 380	5 431
2015	504	397	8	724	327	433	579	2 279	5 251
15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita aged 15 and over, litres									
2006	0,21	0,13	0,00	0,13	0,13	0,10	0,12	0,80	1,64
2007	0,21	0,14	0,00	0,14	0,13	0,11	0,12	0,76	1,61
2008	0,19	0,13	0,00	0,15	0,12	0,12	0,12	0,69	1,51
2009	0,17	0,11	0,00	0,14	0,11	0,13	0,11	0,63	1,40
2010	0,15	0,11	0,00	0,15	0,10	0,13	0,11	0,59	1,34
2011	0,15	0,11	0,00	0,17	0,10	0,13	0,10	0,59	1,36
2012	0,14	0,11	0,00	0,17	0,09	0,12	0,11	0,55	1,28
2013	0,13	0,10	0,00	0,16	0,09	0,11	0,11	0,54	1,25
2014	0,11	0,09	0,00	0,16	0,08	0,11	0,12	0,52	1,19
2015	0,11	0,09	0,00	0,16	0,07	0,09	0,13	0,50	1,14
Asukasta kohti, litraa • Per invånare, liter • Per capita, litres									
2006	0,18	0,11	0,00	0,11	0,11	0,08	0,10	0,66	1,36
2007	0,17	0,11	0,00	0,12	0,11	0,09	0,10	0,63	1,33
2008	0,16	0,11	0,00	0,12	0,10	0,10	0,09	0,57	1,26
2009	0,14	0,09	0,00	0,12	0,09	0,11	0,09	0,53	1,17
2010	0,13	0,09	0,00	0,13	0,08	0,11	0,09	0,50	1,12
2011	0,13	0,09	0,00	0,14	0,08	0,11	0,09	0,49	1,13
2012	0,12	0,09	0,00	0,14	0,07	0,10	0,09	0,46	1,07
2013	0,11	0,08	0,00	0,14	0,07	0,10	0,10	0,45	1,05
2014	0,10	0,07	0,00	0,13	0,07	0,09	0,10	0,43	0,99
2015	0,09	0,07	0,00	0,13	0,06	0,08	0,11	0,42	0,96

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

7. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo juomaryhmittäin 2006–2015

Värde av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2006–2015

Value of the recorded consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	--	---	--	---	-----------------------------	---	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin • Löpande priser • At current prices

1 000 €

2006	578 026	504 987	46 851	568 647	337 225	208 822	131 018	1 550 105	3 925 681
2007	586 316	500 839	45 269	621 948	351 538	255 859	128 167	1 607 193	4 097 131
2008	597 080	531 128	48 217	668 894	346 988	296 871	130 911	1 606 821	4 226 910
2009	590 402	513 126	50 166	700 647	325 059	337 676	131 890	1 681 822	4 330 787
2010	576 566	512 123	49 362	739 786	309 804	342 177	127 941	1 741 933	4 399 691
2011	567 549	517 782	47 263	791 266	304 355	367 010	135 058	1 799 387	4 529 671
2012	572 360	518 123	50 181	822 078	290 218	371 591	142 379	1 836 355	4 603 285
2013	548 663	493 850	46 201	829 424	278 914	360 868	148 032	1 850 215	4 556 169
2014	529 838	469 710	45 306	842 670	270 509	362 375	162 489	1 889 391	4 572 288
2015	509 323	469 078	40 965	835 148	249 260	337 715	172 748	1 849 620	4 463 858

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa • Per invånare 15 år och över, euro •

Per capita aged 15 and over, EUR

2006	132	115	11	130	77	48	30	354	897
2007	133	114	10	141	80	58	29	365	930
2008	135	120	11	151	78	67	30	362	953
2009	132	115	11	157	73	76	30	377	970
2010	128	114	11	165	69	76	29	388	980
2011	126	115	10	175	67	81	30	399	1 004
2012	126	114	11	181	64	82	31	405	1 015
2013	120	108	10	182	61	79	32	406	1 000
2014	116	103	10	184	59	79	36	413	999
2015	111	102	9	182	54	74	38	403	972

Asukasta kohti, euroa • Per invånare, euro • Per capita, EUR

2006	110	96	9	108	64	40	25	294	744
2007	111	94	9	117	66	48	24	303	773
2008	112	100	9	126	65	56	25	302	794
2009	110	96	9	131	61	63	25	314	809
2010	107	95	9	138	58	64	24	324	819
2011	105	96	9	147	56	68	25	333	839
2012	105	95	9	151	53	68	26	338	848
2013	101	91	8	152	51	66	27	339	836
2014	97	86	8	154	49	66	30	345	836
2015	93	85	7	152	45	62	31	337	813

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

8. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen arvo juomaryhmittäin 2006–2015
Värde av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2006–2015
Value of the recorded consumption of alcoholic beverages through retail outlets by
type of beverage, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	---	--	---	-----------------------------	---	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin • Löpande priser • At current prices

1 000 €

2006	353 433	277 725	43 845	453 994	193 386	105 968	50 831	981 386	2 460 568
2007	352 778	279 107	42 072	489 646	206 176	132 256	49 082	1 050 400	2 601 517
2008	375 306	300 615	45 070	522 227	208 999	159 406	49 452	1 056 135	2 717 209
2009	384 986	304 249	47 265	553 700	195 696	190 075	53 186	1 136 079	2 865 237
2010	381 207	304 461	46 261	577 604	188 063	191 629	50 927	1 193 764	2 933 915
2011	369 066	300 291	43 887	606 306	180 723	212 641	51 153	1 244 353	3 008 420
2012	384 690	302 078	46 977	625 736	170 518	217 006	52 115	1 264 483	3 063 603
2013	370 185	291 356	43 187	631 937	163 906	209 778	53 497	1 281 939	3 045 787
2014	369 950	282 378	42 590	644 426	155 262	211 480	54 710	1 294 569	3 055 365
2015	355 200	281 722	38 559	639 702	141 327	197 474	55 470	1 259 244	2 968 698

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa • Per invånare 15 år och över, euro •
 Per capita aged 15 and over, EUR

2006	81	63	10	104	44	24	12	224	562
2007	80	63	10	111	47	30	11	238	590
2008	85	68	10	118	47	36	11	238	613
2009	86	68	11	124	44	43	12	255	642
2010	85	68	10	129	42	43	11	266	654
2011	82	67	10	134	40	47	11	276	667
2012	85	67	10	138	38	48	11	279	676
2013	81	64	9	139	36	46	12	281	668
2014	81	62	9	141	34	46	12	283	668
2015	77	61	8	139	31	43	12	274	647

Asukasta kohti, euroa • Per invånare, euro • Per capita, EUR

2006	67	53	8	86	37	20	10	186	466
2007	67	53	8	92	39	25	9	198	491
2008	70	56	8	98	39	30	9	198	510
2009	72	57	9	103	37	36	10	212	535
2010	71	57	9	107	35	36	9	222	546
2011	68	56	8	112	33	39	9	230	557
2012	71	56	9	115	31	40	10	233	565
2013	68	53	8	116	30	38	10	235	559
2014	68	52	8	118	28	39	10	237	558
2015	65	51	7	117	26	36	10	229	541

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

9. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen arvo juomaryhmittäin 2006–2015
Värde av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2006–2015
Value of the recorded consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	---	--	---	-----------------------------	---	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin • Löpande prise • At current prices

1 000 €

2006	224 593	227 263	3 006	114 653	143 840	102 854	80 187	568 718	1 465 113
2007	233 538	221 732	3 197	132 303	145 362	123 603	79 085	556 793	1 495 614
2008	221 774	230 513	3 148	146 666	137 989	137 466	81 459	550 685	1 509 701
2009	205 416	208 876	2 901	146 947	129 362	147 601	78 704	545 743	1 465 550
2010	195 360	207 662	3 101	162 182	121 740	150 548	77 014	548 169	1 465 776
2011	198 483	217 491	3 376	184 961	123 632	154 369	83 905	555 034	1 521 251
2012	187 670	216 046	3 204	196 342	119 700	154 586	90 264	571 871	1 539 683
2013	178 478	202 494	3 014	197 487	115 008	151 090	94 535	568 276	1 510 382
2014	159 888	187 331	2 716	198 244	115 247	150 894	107 779	594 823	1 516 922
2015	154 123	187 356	2 406	195 446	107 933	140 241	117 277	590 377	1 495 160

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa • Per invånare 15 år och över, euro •
 Per capita aged 15 and over, EUR

2006	51	52	1	26	33	24	18	130	335
2007	53	50	1	30	33	28	18	126	339
2008	50	52	1	33	31	31	18	124	340
2009	46	47	1	33	29	33	18	122	328
2010	44	46	1	36	27	34	17	122	327
2011	44	48	1	41	27	34	19	123	337
2012	41	48	1	43	26	34	20	126	339
2013	39	44	1	43	25	33	21	125	332
2014	35	41	1	43	25	33	24	130	332
2015	34	41	1	43	24	31	26	129	326

Asukasta kohti, euroa • Per invånare, euro • Per capita, EUR

2006	43	43	1	22	27	19	15	108	278
2007	44	42	1	25	27	23	15	105	282
2008	42	43	1	28	26	26	15	103	283
2009	38	39	1	27	24	28	15	102	274
2010	36	39	1	30	23	28	14	102	273
2011	37	40	1	34	23	29	16	103	282
2012	35	40	1	36	22	28	17	105	284
2013	33	37	1	36	21	28	17	104	277
2014	29	34	1	36	21	28	20	109	277
2015	28	34	0	36	20	26	21	108	272

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

10. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen määrä juomaryhmittäin 2006–2015
Volym av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2006–2015
Volume of the recorded consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa • liter • litres								
2006	22 602	13 151	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342
2007	22 500	13 364	4 572	58 339	59 700	37 253	21 179	430 524
2008	21 169	12 988	4 647	59 541	57 345	42 548	20 292	426 304
2009	19 795	11 825	4 442	60 054	51 613	47 514	19 691	422 237
2010	18 550	11 376	4 150	61 129	49 677	48 227	18 512	419 567
2011	17 980	11 184	3 806	63 913	47 666	50 334	18 767	435 083
2012	17 368	10 624	3 799	63 554	41 946	47 543	18 203	404 498
2013	16 598	9 976	3 413	62 583	40 208	45 258	18 452	408 956
2014	15 865	9 297	3 185	61 475	37 247	44 350	18 528	399 598
2015	15 217	9 198	2 900	60 113	34 575	40 907	18 946	395 714
15 vuotta täyttänyt asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita aged 15 and over, litres								
2006	5,17	3,01	1,08	12,54	13,13	6,95	5,17	94,23
2007	5,11	3,03	1,04	13,24	13,55	8,46	4,81	97,72
2008	4,77	2,93	1,05	13,42	12,93	9,59	4,58	96,12
2009	4,44	2,65	1,00	13,46	11,56	10,65	4,41	94,61
2010	4,13	2,54	0,92	13,62	11,07	10,75	4,13	93,49
2011	3,98	2,48	0,84	14,16	10,56	11,15	4,16	96,42
2012	3,83	2,34	0,84	14,01	9,25	10,48	4,01	89,19
2013	3,64	2,19	0,75	13,74	8,82	9,93	4,05	89,76
2014	3,47	2,03	0,70	13,44	8,14	9,69	4,05	87,34
2015	3,31	2,00	0,63	13,09	7,53	8,91	4,13	86,19
Asukasta kohti, litraa • Per invånare, liter • Per capita, litres								
2006	4,28	2,49	0,89	10,40	10,89	5,77	4,29	78,14
2007	4,24	2,52	0,86	11,01	11,26	7,03	4,00	81,22
2008	3,97	2,44	0,87	11,18	10,77	7,99	3,81	80,04
2009	3,70	2,21	0,83	11,22	9,64	8,88	3,68	78,90
2010	3,45	2,12	0,77	11,37	9,24	8,97	3,44	78,06
2011	3,33	2,07	0,70	11,83	8,83	9,32	3,47	80,55
2012	3,20	1,96	0,70	11,71	7,73	8,76	3,35	74,54
2013	3,04	1,83	0,63	11,48	7,38	8,30	3,38	75,02
2014	2,90	1,70	0,58	11,23	6,81	8,11	3,39	73,03
2015	2,77	1,68	0,53	10,95	6,30	7,45	3,45	72,11

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

11. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen määrä juomaryhmittäin 2006–2015
Volym av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2006–2015
Volume of the recorded consumption of alcoholic beverages through retail outlets by
type of beverage, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa • liter • litres								
2006	20 148	11 013	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241
2007	20 071	11 386	4 494	53 344	47 659	27 884	11 672	357 136
2008	18 975	11 061	4 573	54 330	46 484	32 590	10 988	358 887
2009	17 829	10 130	4 380	55 021	41 662	37 017	10 780	359 954
2010	16 720	9 745	4 088	55 748	40 329	37 686	9 909	360 801
2011	16 123	9 479	3 744	57 938	38 402	39 712	9 586	376 779
2012	15 692	9 005	3 739	57 584	33 489	37 605	8 981	349 250
2013	15 019	8 451	3 358	56 664	32 034	35 575	8 757	354 445
2014	14 468	7 940	3 136	55 690	29 664	35 327	8 470	347 039
2015	13 875	7 885	2 855	54 305	27 707	32 814	8 308	345 394
15 vuotta täyttänyt asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita aged 15 and over, litres								
2006	4,60	2,52	1,06	11,49	10,29	5,10	2,85	76,61
2007	4,56	2,58	1,02	12,11	10,82	6,33	2,65	81,06
2008	4,28	2,49	1,03	12,25	10,48	7,35	2,48	80,92
2009	3,99	2,27	0,98	12,33	9,33	8,29	2,42	80,65
2010	3,73	2,17	0,91	12,42	8,99	8,40	2,21	80,40
2011	3,57	2,10	0,83	12,84	8,51	8,80	2,12	83,50
2012	3,46	1,99	0,82	12,70	7,38	8,29	1,98	77,01
2013	3,30	1,85	0,74	12,44	7,03	7,81	1,92	77,79
2014	3,16	1,74	0,69	12,17	6,48	7,72	1,85	75,85
2015	3,02	1,72	0,62	11,83	6,03	7,15	1,81	75,23
Asukasta kohti, litraa • Per invånare, liter • Per capita, litres								
2006	3,82	2,09	0,88	9,53	8,53	4,23	2,37	63,53
2007	3,79	2,15	0,85	10,06	8,99	5,26	2,20	67,38
2008	3,56	2,08	0,86	10,20	8,73	6,12	2,06	67,38
2009	3,33	1,89	0,82	10,28	7,79	6,92	2,01	67,26
2010	3,11	1,81	0,76	10,37	7,50	7,01	1,84	67,12
2011	2,98	1,76	0,69	10,73	7,11	7,35	1,77	69,76
2012	2,89	1,66	0,69	10,61	6,17	6,93	1,65	64,36
2013	2,76	1,55	0,62	10,39	5,88	6,53	1,61	65,02
2014	2,64	1,45	0,57	10,18	5,42	6,46	1,55	63,42
2015	2,53	1,44	0,52	9,90	5,05	5,98	1,51	62,94

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

12. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen määrä juomaryhmittäin 2006–2015
Volym av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2006–2015
Volume of the recorded consumption of alcoholic beverages through licensed serving by
type of beverage, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa • liter • litres								
2006	2 454	2 139	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101
2007	2 429	1 978	78	4 995	12 041	9 369	9 508	73 388
2008	2 193	1 927	74	5 211	10 861	9 958	9 304	67 417
2009	1 966	1 695	62	5 032	9 951	10 497	8 910	62 283
2010	1 830	1 632	63	5 381	9 348	10 541	8 603	58 767
2011	1 858	1 704	62	5 975	9 264	10 622	9 180	58 304
2012	1 677	1 619	60	5 970	8 457	9 938	9 222	55 248
2013	1 580	1 524	55	5 919	8 174	9 683	9 695	54 511
2014	1 397	1 358	49	5 785	7 582	9 023	10 057	52 559
2015	1 342	1 313	45	5 809	6 867	8 093	10 638	50 321
15 vuotta täyttänyt asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita aged 15 and over, litres								
2006	0,56	0,49	0,02	1,05	2,84	1,85	2,31	17,62
2007	0,55	0,45	0,02	1,13	2,73	2,13	2,16	16,66
2008	0,49	0,43	0,02	1,17	2,45	2,25	2,10	15,20
2009	0,44	0,38	0,01	1,13	2,23	2,35	2,00	13,96
2010	0,41	0,36	0,01	1,20	2,08	2,35	1,92	13,10
2011	0,41	0,38	0,01	1,32	2,05	2,35	2,03	12,92
2012	0,37	0,36	0,01	1,32	1,86	2,19	2,03	12,18
2013	0,35	0,33	0,01	1,30	1,79	2,13	2,13	11,96
2014	0,31	0,30	0,01	1,26	1,66	1,97	2,20	11,49
2015	0,29	0,29	0,01	1,27	1,50	1,76	2,32	10,96
Asukasta kohti, litraa • Per invånare, liter • Per capita, litres								
2006	0,47	0,41	0,01	0,87	2,35	1,53	1,92	14,61
2007	0,46	0,37	0,01	0,94	2,27	1,77	1,79	13,85
2008	0,41	0,36	0,01	0,98	2,04	1,87	1,75	12,66
2009	0,37	0,32	0,01	0,94	1,86	1,96	1,67	11,64
2010	0,34	0,30	0,01	1,00	1,74	1,96	1,60	10,93
2011	0,34	0,32	0,01	1,11	1,72	1,97	1,70	10,79
2012	0,31	0,30	0,01	0,10	1,56	1,83	1,70	10,18
2013	0,29	0,28	0,01	1,09	1,50	1,78	1,78	10,00
2014	0,26	0,25	0,01	1,06	1,39	1,65	1,84	9,61
2015	0,24	0,24	0,01	1,06	1,25	1,47	1,94	9,17

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

13. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 2011–2015
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2011–2015
Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2011–2015

Juomaryhmä • Varugrupp • Drink category	2011	2012	2013	2014	2015
1 000 litraa • liter • litres					
Väkevät juomat • Starka drycker • <i>Strong beverages</i>	29 165	27 992	26 574	25 162	24 415
Maustamattomat viinat • Okryddat brännvin • <i>Unflavoured plain spirits</i>	15 983	15 219	14 535	13 775	13 079
Maustetut viinat • Kryddat brännvin • <i>Flavoured spirits</i>	1 998	2 149	2 063	2 090	2 138
Hedelmäviinat • Fruktbrännvin • <i>Fruit spirits</i>	52	46	41	39	37
Konjakit ja brandyt • Konjak och brandy • <i>Cognac and brandy</i>	3 025	2 895	2 666	2 446	2 364
Viskit • Whisky • <i>Whisky</i>	2 085	2 044	2 015	1 918	1 901
Rommit • Rom • <i>Rum</i>	783	815	755	743	726
Liköörit ja punssit • Likör och punsch • <i>Liqueurs and punch</i>	4 093	3 977	3 777	3 494	3 451
Katkerot • Bitter • <i>Bitters</i>	354	334	313	298	280
Juomasekoitus ¹⁾ • Blanddryck ¹⁾ • <i>Pre-mixed drink¹⁾</i>	792	513	409	359	439
Väkevät viinit • Starkvin • <i>Fortified wines</i>	3 806	3 799	3 413	3 185	2 900
Miedot viinit • Lättvin • <i>Light wines</i>	63 912	63 554	62 583	61 475	60 113
Punaviinit • Rödvin • <i>Red wines</i>	29 935	30 196	28 838	27 969	27 176
Roseviinit • Rosévin • <i>Rosé wines</i>	788	814	826	859	904
Valkoviinit • Vitvin • <i>White wines</i>	22 963	23 087	23 520	23 502	22 977
Kuohuviinit • Mousserande vin • <i>Sparkling wines</i>	5 681	5 773	6 069	6 257	6 530
Muut miedot viinit • Andra lättviner • <i>Other light wines</i>	4 545	3 684	3 330	2 888	2 526
Siiderit • Cider • <i>Ciders</i>	47 666	41 946	40 208	37 247	34 575
Long drink -juomat • Long drink • <i>Long drinks</i>	50 334	47 543	45 258	44 350	40 907
Vahva olut • Starköl • <i>Strong beer</i>	18 767	18 203	18 452	18 528	18 946
Keskiolut • Mellanöl • <i>Medium beer</i>	435 083	404 498	408 956	399 598	395 714
Yhteensä 100 %:n alkoholina • Totalt 100 % alkohol • Total 100% alcohol	44 271	42 037	41 349	40 074	39 132

1) Valmis juomasekoitus joka sisältää yhtä tai useampaa alkoholijuomaa. • Blanddryck som innehåller en eller flera alkoholdrycker. •
Contains at least one type of alcoholic beverage.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

14. Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina 2006–2015
Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 2006–2015
Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 2006–2015

Vuosi År Year	Vähittäismyynti • Detaljhandel • <i>Retail sales</i>		Anniskelu • Servering • <i>Licensed serving</i>		Yhteensä Totalt <i>Total</i>
	Alkon myymälät	Muu vähittäismyynti	A+B-ravintolat	C-ravintolat	
	Alkos butiker	Övrig detaljhandel	A+B-restauranger	C-restauranger	
	<i>Alko stores</i>	<i>Other retail sales</i>	<i>A+B-restaurants</i>	<i>C-restaurants</i> ≤ 4.7 %	
1 000 litraa • liter • <i>litres</i>					
2006	19 376	17 850	6 657	498	44 382
2007	19 751	19 226	6 681	394	46 053
2008	19 376	19 437	6 372	316	45 501
2009	18 686	19 529	5 988	251	44 454
2010	18 006	19 611	5 791	217	43 625
2011	17 753	20 401	5 920	197	44 271
2012	17 462	18 756	5 653	166	42 037
2013	16 820	18 828	5 550	150	41 349
2014	16 288	18 355	5 297	134	40 074
2015	15 784	18 097	5 135	116	39 132
Prosenttia • procent • <i>per cent</i>					
2006	43,7	40,2	15,0	1,1	
2007	42,9	41,7	14,5	0,9	
2008	42,6	42,7	14,0	0,7	
2009	42,0	43,9	13,5	0,6	
2010	41,3	45,0	13,3	0,5	
2011	40,1	46,1	13,4	0,4	
2012	41,5	44,6	13,4	0,4	
2013	40,7	45,5	13,4	0,4	
2014	40,6	45,8	13,2	0,3	
2015	40,3	46,2	13,1	0,3	

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

15. Alkoholijuomien myynti maakunnissa 2015
Försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2015
Sales of alcoholic beverages by region, 2015

Maakunta Landskap Region	15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti Per invånare 15 år och över Per capita, aged 15 and over	Asukasta kohti Per invånare Per capita
Litraa 100 %:n alkoholia • Liter 100 % alkohol • 100% alcohol, litres		
Koko maa • Hela landet • Whole country	8,52	7,13
Uusimaa • Nyland	8,23	6,84
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	8,48	7,18
Satakunta	8,61	7,31
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	8,78	7,36
Pirkanmaa • Birkaland	8,34	6,97
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	9,16	7,78
Kymenlaakso • Kymmenedalen	8,70	7,47
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	9,49	8,16
Etelä-Savo • Södra Savolax	9,86	8,55
Pohjois-Savo • Norra Savolax	9,09	7,72
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	8,15	6,96
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	8,58	7,17
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	7,24	6,00
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	6,55	5,41
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	8,01	6,48
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	8,30	6,61
Kainuu • Kajanaland	9,50	8,14
Lappi • Lappland • Lapland	11,89	10,07
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	6,45	5,40
Euroa • Euro • EUR		
Koko maa • Hela landet • Whole country	972	813
Uusimaa • Nyland	1 017	845
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	963	815
Satakunta	923	784
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	934	784
Pirkanmaa • Birkaland	972	813
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	1 040	883
Kymenlaakso • Kymmenedalen	969	831
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	1 068	918
Etelä-Savo • Södra Savolax	1 051	911
Pohjois-Savo • Norra Savolax	999	848
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	855	731
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	940	785
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	757	628
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	701	579
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	829	670
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	902	718
Kainuu • Kajanaland	977	837
Lappi • Lappland • Lapland	1 332	1 128
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	798	669

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

16. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2015
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2015
Sale of alcoholic beverages by type of beverage by region, 100% alcohol, 2015

Maakunta Landskap Region	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa • liter • litres						
Koko maa • Hela landet • Whole country	8 472	8 032	1 629	2 032	18 967	39 132
Uusimaa • Nyland	1 905	3 010	479	487	5 208	11 089
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	737	736	139	174	1 620	3 406
Satakunta	421	265	61	94	789	1 630
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	286	237	52	66	645	1 286
Pirkanmaa • Birkaland	802	688	156	191	1 693	3 530
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	315	287	62	81	825	1 569
Kymenlaakso • Kymmenedalen	274	245	55	65	695	1 334
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	210	190	44	54	572	1 071
Etelä-Savo • Södra Savolax	272	225	53	67	668	1 286
Pohjois-Savo • Norra Savolax	470	315	86	107	936	1 915
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	275	182	50	67	574	1 147
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	460	353	83	111	971	1 977
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	336	166	43	76	533	1 155
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	208	215	37	51	473	984
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	124	78	17	25	204	447
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	660	415	118	161	1 337	2 691
Kainuu • Kajanaland	175	92	25	37	309	638
Lappi • Lappland • Lapland	517	282	65	114	844	1 822
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	26	51	5	7	68	157
15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita, aged 15 and over, litres						
Koko maa • Hela landet • Whole country	1,84	1,75	0,35	0,44	4,13	8,52
Uusimaa • Nyland	1,41	2,23	0,36	0,36	3,87	8,23
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	1,84	1,83	0,35	0,43	4,04	8,48
Satakunta	2,22	1,40	0,32	0,50	4,17	8,61
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	1,95	1,62	0,35	0,45	4,40	8,78
Pirkanmaa • Birkaland	1,89	1,62	0,37	0,45	4,00	8,34
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	1,84	1,67	0,36	0,47	4,82	9,16
Kymenlaakso • Kymmenedalen	1,79	1,60	0,36	0,42	4,53	8,70
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	1,86	1,69	0,39	0,48	5,07	9,49
Etelä-Savo • Södra Savolax	2,09	1,73	0,41	0,51	5,12	9,86
Pohjois-Savo • Norra Savolax	2,23	1,50	0,41	0,51	4,45	9,09
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	1,96	1,29	0,36	0,47	4,08	8,15
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	1,99	1,53	0,36	0,48	4,22	8,58
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	2,11	1,04	0,27	0,48	3,34	7,24
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	1,38	1,43	0,25	0,34	3,15	6,55
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	2,21	1,40	0,30	0,45	3,66	8,01
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	2,04	1,28	0,36	0,50	4,13	8,30
Kainuu • Kajanaland	2,61	1,36	0,37	0,55	4,61	9,50
Lappi • Lappland • Lapland	3,38	1,84	0,42	0,74	5,51	11,89
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	1,06	2,10	0,20	0,27	2,82	6,45

1) Sisältää väkevät viinit. • Inbegriper starkvin. • Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

17. Alkoholijuomien vähittäismyynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2015
Detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2015
Retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2015

Maakunta Landskap Region	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa • liter • litres						
Koko maa • Hela landet • Whole country	7 571	7 299	1 303	1 599	16 109	33 881
Uusimaa • Nyland	1 627	2 621	359	359	4 020	8 986
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	659	677	108	136	1 386	2 966
Satakunta	387	248	51	76	713	1 475
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	263	224	45	55	579	1 166
Pirkanmaa • Birkaland	712	627	120	148	1 405	3 012
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	284	270	50	62	693	1 359
Kymenlaakso • Kymmenedalen	243	235	45	52	602	1 177
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	188	179	36	44	488	935
Etelä-Savo • Södra Savolax	250	214	45	56	600	1 164
Pohjois-Savo • Norra Savolax	423	295	71	88	835	1 713
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	256	172	43	56	526	1 052
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	416	330	67	87	863	1 763
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	314	159	38	63	491	1 064
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	189	203	31	41	426	890
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	115	75	15	21	188	414
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	599	387	100	131	1 200	2 417
Kainuu • Kajanaland	164	87	22	31	288	592
Lappi • Lappland • Lapland	462	253	53	91	750	1 609
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	20	44	4	4	55	127
15 vuotta täyttänyt asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita, aged 15 and over, litres						
Koko maa • Hela landet • Whole country	1,65	1,59	0,28	0,35	3,51	7,38
Uusimaa • Nyland	1,21	1,95	0,27	0,27	2,98	6,67
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	1,64	1,69	0,27	0,34	3,45	7,39
Satakunta	2,04	1,31	0,27	0,40	3,77	7,79
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	1,79	1,53	0,30	0,38	3,95	7,96
Pirkanmaa • Birkaland	1,68	1,48	0,28	0,35	3,32	7,12
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	1,66	1,58	0,29	0,36	4,05	7,93
Kymenlaakso • Kymmenedalen	1,59	1,53	0,29	0,34	3,93	7,68
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	1,67	1,58	0,32	0,39	4,33	8,29
Etelä-Savo • Södra Savolax	1,92	1,64	0,34	0,43	4,60	8,93
Pohjois-Savo • Norra Savolax	2,01	1,40	0,34	0,42	3,97	8,14
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	1,82	1,22	0,30	0,40	3,73	7,47
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	1,81	1,43	0,29	0,38	3,75	7,65
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	1,97	1,00	0,24	0,39	3,08	6,67
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	1,26	1,35	0,21	0,27	2,84	5,93
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	2,06	1,35	0,26	0,37	3,37	7,41
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	1,85	1,19	0,31	0,41	3,70	7,46
Kainuu • Kajanaland	2,44	1,30	0,33	0,46	4,29	8,81
Lappi • Lappland • Lapland	3,02	1,65	0,35	0,59	4,89	10,50
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	0,82	1,79	0,16	0,18	2,25	5,21

1) Sisältää väkevät viinit. • Inbegriper starkvin. • Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

18. Alkoholijuomien anniskelu juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2015
Servering av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2015
Licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2015

Maakunta Landskap Region	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa • liter • litres						
Koko maa • Hela landet • Whole country	901	732	327	433	2 858	5 251
Uusimaa • Nyland	278	389	119	128	1 188	2 102
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	78	59	30	38	234	440
Satakunta	34	17	10	18	76	155
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	23	13	7	11	66	120
Pirkanmaa • Birkaland	90	61	36	43	288	518
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	30	17	12	19	132	210
Kymenlaakso • Kymmenedalen	31	11	10	13	93	157
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	22	12	8	10	84	135
Etelä-Savo • Södra Savolax	22	12	8	11	68	121
Pohjois-Savo • Norra Savolax	47	20	16	19	101	202
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	20	10	7	10	48	95
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	44	22	15	24	108	214
Etelä-Pohjanmaa • Södra Östergötten • South Ostrobothnia	23	7	6	13	42	91
Pohjanmaa • Östergötten • Ostrobothnia	19	12	6	10	47	94
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Östergötten • Central Ostrobothnia	9	3	2	4	16	33
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Östergötten • North Ostrobothnia	61	28	18	30	137	274
Kainuu • Kajanaland	12	4	3	6	21	46
Lappi • Lappland • Lapland	55	29	12	23	94	213
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	6	7	1	2	14	30
15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita, aged 15 and over, litres						
Koko maa • Hela landet • Whole country	0,20	0,16	0,07	0,09	0,63	1,14
Uusimaa • Nyland	0,21	0,29	0,09	0,09	0,88	1,56
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	0,19	0,15	0,08	0,09	0,58	1,09
Satakunta	0,18	0,09	0,05	0,09	0,40	0,82
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	0,16	0,09	0,05	0,08	0,45	0,82
Pirkanmaa • Birkaland	0,21	0,14	0,09	0,10	0,68	1,22
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	0,18	0,10	0,07	0,11	0,77	1,23
Kymenlaakso • Kymmenedalen	0,20	0,07	0,06	0,09	0,61	1,02
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	0,20	0,10	0,07	0,09	0,74	1,20
Etelä-Savo • Södra Savolax	0,17	0,09	0,06	0,09	0,52	0,93
Pohjois-Savo • Norra Savolax	0,22	0,09	0,07	0,09	0,48	0,96
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	0,14	0,07	0,05	0,07	0,34	0,68
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	0,19	0,10	0,07	0,11	0,47	0,93
Etelä-Pohjanmaa • Södra Östergötten • South Ostrobothnia	0,14	0,04	0,04	0,08	0,26	0,57
Pohjanmaa • Östergötten • Ostrobothnia	0,13	0,08	0,04	0,07	0,31	0,63
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Östergötten • Central Ostrobothnia	0,15	0,05	0,03	0,07	0,29	0,60
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Östergötten • North Ostrobothnia	0,19	0,09	0,06	0,09	0,42	0,84
Kainuu • Kajanaland	0,18	0,06	0,04	0,09	0,31	0,69
Lappi • Lappland • Lapland	0,36	0,19	0,08	0,15	0,61	1,39
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	0,24	0,31	0,04	0,09	0,56	1,24

1) Sisältää väkevät viinit. • Inbegriper starkvin. • Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

19. Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa 2015
Värde av försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2015
Value of the sale of alcoholic beverages by region, 2015

Maakunta Landskap Region	Vähittäismyynti Detaljhandel Retail sale	Anniskelu Servering Licensed serving	Yhteensä Totalt Total
1 000 Euroa • 1 000 Euro • 1000 EUR			
Koko maa • Hela landet • Whole country	2 968 698	1 495 160	4 463 858
Uusimaa • Nyland	790 546	578 978	1 369 525
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	260 535	125 984	386 520
Satakunta	128 946	45 817	174 762
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	102 063	34 839	136 903
Pirkanmaa • Birkaland	263 254	148 078	411 332
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	118 811	59 263	178 073
Kymenlaakso • Kymmenedalen	103 064	45 423	148 487
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	81 756	38 698	120 454
Etelä-Savo • Södra Savolax	101 697	35 271	136 968
Pohjois-Savo • Norra Savolax	150 065	60 342	210 407
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	92 018	28 337	120 355
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	153 744	62 740	216 484
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	93 374	27 520	120 895
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	77 693	27 477	105 170
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	36 178	10 104	46 281
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	211 700	80 508	292 208
Kainuu • Kajanaland	51 684	13 909	65 592
Lappi • Lappland • Lapland	140 558	63 498	204 057
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	11 011	8 373	19 384
15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa • Per invånare 15 år och över, euro • Per capita, aged 15 and over, EUR			
Koko maa • Hela landet • Whole country	647	326	972
Uusimaa • Nyland	587	430	1 017
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	649	314	963
Satakunta	681	242	923
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	697	238	934
Pirkanmaa • Birkaland	622	350	972
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	694	346	1 040
Kymenlaakso • Kymmenedalen	672	296	969
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	725	343	1 068
Etelä-Savo • Södra Savolax	780	271	1 051
Pohjois-Savo • Norra Savolax	713	287	999
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	654	201	855
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	667	272	940
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	585	172	757
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	518	183	701
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	648	181	829
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	653	248	902
Kainuu • Kajanaland	769	207	977
Lappi • Lappland • Lapland	918	415	1 332
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	453	345	798

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

20. Alkoholijuomien myynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2015
 Volym av försäljning av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2015
 Volume of the sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2015

Maakunta Landskap Region	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers
1 000 litraa • liter • litres					
Koko maa • Hela landet • Whole country	24 415	63 014	34 575	40 907	414 660
Uusimaa • Nyland	5 428	23 618	10 116	9 722	113 470
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	2 122	5 803	2 912	3 494	35 551
Satakunta	1 216	2 088	1 306	1 895	17 286
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	822	1 870	1 098	1 338	14 181
Pirkanmaa • Birkaland	2 305	5 400	3 323	3 826	36 838
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	908	2 254	1 313	1 611	18 106
Kymenlaakso • Kymmenedalen	793	1 928	1 171	1 303	15 292
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	606	1 494	944	1 089	12 568
Etelä-Savo • Södra Savolax	789	1 768	1 127	1 357	14 645
Pohjois-Savo • Norra Savolax	1 374	2 466	1 838	2 179	20 476
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	796	1 421	1 067	1 357	12 590
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	1 325	2 763	1 756	2 230	21 193
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	981	1 303	925	1 543	11 669
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	592	1 677	797	1 034	10 354
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	358	607	355	506	4 471
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	1 918	3 242	2 516	3 262	29 265
Kainuu • Kajanaland	512	713	531	748	6 770
Lappi • Lappland • Lapland	1 500	2 201	1 379	2 281	18 459
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	71	398	102	132	1 473
15 vuotta täyttänyt asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita, aged 15 and over, litres					
Koko maa • Hela landet • Whole country	5,31	13,72	7,53	8,91	90,32
Uusimaa • Nyland	4,03	17,53	7,51	7,22	84,23
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	5,29	14,46	7,25	8,70	88,56
Satakunta	6,42	11,03	6,90	10,01	91,31
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	5,61	12,76	7,50	9,13	96,78
Pirkanmaa • Birkaland	5,45	12,76	7,85	9,04	87,04
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	5,30	13,16	7,67	9,41	105,74
Kymenlaakso • Kymmenedalen	5,17	12,57	7,64	8,50	99,74
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	5,37	13,25	8,37	9,65	111,44
Etelä-Savo • Södra Savolax	6,05	13,56	8,65	10,41	112,34
Pohjois-Savo • Norra Savolax	6,52	11,71	8,73	10,35	97,25
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	5,66	10,09	7,58	9,64	89,43
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	5,75	11,99	7,62	9,68	91,98
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	6,15	8,16	5,79	9,67	73,12
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	3,95	11,17	5,31	6,89	68,98
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	6,41	10,87	6,35	9,06	80,05
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	5,92	10,01	7,76	10,07	90,31
Kainuu • Kajanaland	7,62	10,62	7,91	11,13	100,80
Lappi • Lappland • Lapland	9,79	14,37	9,01	14,89	120,50
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	2,91	16,38	4,21	5,41	60,65

1) Sisältää väkevät viinit. • Inbegriper starkvin. • Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

21. Alkoholijuomien vähittäismyynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2015
Volym av detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2015
Volume of the retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2015

Maakunta Landskap Region	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers
1 000 litraa • liter • litres					
Koko maa • Hela landet • Whole country	21 759	57 160	27 707	32 814	353 702
Uusimaa • Nyland	4 632	20 493	7 635	7 353	88 407
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	1 890	5 332	2 288	2 783	30 541
Satakunta	1 113	1 955	1 094	1 565	15 651
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	754	1 766	946	1 129	12 755
Pirkanmaa • Birkaland	2 038	4 907	2 551	3 028	30 709
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	817	2 121	1 054	1 260	15 269
Kymenlaakso • Kymmenedalen	703	1 844	962	1 057	13 277
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	540	1 403	771	904	10 745
Etelä-Savo • Södra Savolax	723	1 675	957	1 141	13 157
Pohjois-Savo • Norra Savolax	1 233	2 308	1 508	1 815	18 289
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	736	1 341	909	1 162	11 549
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	1 194	2 583	1 433	1 774	18 875
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	913	1 248	805	1 290	10 757
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	535	1 579	671	847	9 351
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	332	586	315	428	4 123
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	1 739	3 023	2 126	2 705	26 316
Kainuu • Kajanaland	476	680	468	634	6 316
Lappi • Lappland • Lapland	1 338	1 975	1 133	1 851	16 422
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	54	339	82	90	1 195
15 vuotta täyttänyt asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita, aged 15 and over, litres					
Koko maa • Hela landet • Whole country	4,74	12,45	6,03	7,15	77,04
Uusimaa • Nyland	3,44	15,21	5,67	5,46	65,63
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	4,71	13,28	5,70	6,93	76,08
Satakunta	5,88	10,33	5,78	8,27	82,67
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	5,15	12,05	6,46	7,70	87,04
Pirkanmaa • Birkaland	4,81	11,59	6,03	7,15	72,56
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	4,77	12,39	6,16	7,36	89,17
Kymenlaakso • Kymmenedalen	4,58	12,03	6,27	6,90	86,60
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	4,79	12,44	6,83	8,02	95,27
Etelä-Savo • Södra Savolax	5,55	12,85	7,34	8,75	100,92
Pohjois-Savo • Norra Savolax	5,85	10,96	7,16	8,62	86,87
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	5,23	9,52	6,46	8,25	82,03
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	5,18	11,21	6,22	7,70	81,92
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	5,72	7,82	5,04	8,08	67,40
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	3,57	10,52	4,47	5,64	62,30
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	5,94	10,49	5,64	7,66	73,82
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	5,37	9,33	6,56	8,35	81,21
Kainuu • Kajanaland	7,09	10,12	6,97	9,43	94,03
Lappi • Lappland • Lapland	8,73	12,90	7,39	12,08	107,20
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	2,23	13,96	3,39	3,69	49,17

1) Sisältää väkevät viinit. • Inbegriper starkvin. • Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

22. Alkoholijuomien anniskelun määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2015
Volym av servering av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2015
Volume of the licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2015

Maakunta Landskap Region	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers
1 000 litraa • liter • litres					
Koko maa • Hela landet • Whole country	2 655	5 854	6 867	8 093	60 959
Uusimaa • Nyland	796	3 125	2 480	2 370	25 062
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	232	470	624	711	5 010
Satakunta	103	133	212	330	1 636
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	68	104	153	209	1 427
Pirkanmaa • Birkaland	267	493	772	798	6 128
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	91	132	259	351	2 838
Kymenlaakso • Kymmenedalen	91	84	209	246	2 015
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	66	92	173	184	1 824
Etelä-Savo • Södra Savolax	66	93	170	217	1 488
Pohjois-Savo • Norra Savolax	141	158	330	364	2 187
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	60	80	158	195	1 042
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	130	180	323	456	2 319
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	68	55	120	253	913
Pohjanmaa • Österbotten • <i>Ostrobothnia</i>	57	98	126	187	1 003
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	26	21	40	78	348
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	179	220	391	558	2 950
Kainuu • Kajanaland	35	33	63	114	455
Lappi • Lappland • <i>Lappland</i>	162	226	247	430	2 037
Ahvenanmaa • Åland • <i>Åland Islands</i>	16	59	20	42	279
15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • <i>Per capita, aged 15 and over, litres</i>					
Koko maa • Hela landet • Whole country	0,58	1,28	1,50	1,76	13,28
Uusimaa • Nyland	0,59	2,32	1,84	1,76	18,60
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	0,58	1,17	1,55	1,77	12,48
Satakunta	0,55	0,70	1,12	1,74	8,64
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	0,46	0,71	1,04	1,43	9,74
Pirkanmaa • Birkaland	0,63	1,16	1,82	1,89	14,48
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	0,53	0,77	1,51	2,05	16,57
Kymenlaakso • Kymmenedalen	0,59	0,54	1,36	1,61	13,14
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	0,59	0,81	1,53	1,63	16,17
Etelä-Savo • Södra Savolax	0,50	0,71	1,31	1,66	11,41
Pohjois-Savo • Norra Savolax	0,67	0,75	1,57	1,73	10,39
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	0,42	0,57	1,12	1,39	7,40
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	0,57	0,78	1,40	1,98	10,06
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	0,43	0,34	0,75	1,59	5,72
Pohjanmaa • Österbotten • <i>Ostrobothnia</i>	0,38	0,65	0,84	1,25	6,68
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	0,47	0,38	0,71	1,40	6,23
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	0,55	0,68	1,21	1,72	9,10
Kainuu • Kajanaland	0,53	0,50	0,93	1,70	6,77
Lappi • Lappland • <i>Lappland</i>	1,06	1,47	1,61	2,81	13,30
Ahvenanmaa • Åland • <i>Åland Islands</i>	0,68	2,42	0,82	1,72	11,48

1) Sisältää väkevät viinit. • Inbegriper starkvin. • *Includes fortified wines.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. • *Sources: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.*

23. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti 2015

Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i de nordiska länderna per invånare 15 år och över 2015
Recorded consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100% alcohol, per capita aged 15 and over, 2015

Maa • Land • Country	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Mallasjuomia Maltdrycker Beers	Yhteensä Totalt Total
	litraa • liter • litres			
Suomi • Finland • Finland	1,8	2,5	4,1	8,5
Islanti • Island • Iceland	1,2	2,1	4,1	7,4
Norja • Norge • Norway	1,0	2,4	2,6	6,0
Ruotsi • Sverige • Sweden	1,0	3,5	2,6	7,2
Tanska • Danmark • Denmark	1,6	4,3	3,4	9,3

1) Viinit sisältää siiderin ja ready-to-drink -juomat (kuten long drink-juomat). • I vinerna ingår cider och ready-to-drink -drinkar (såsom long drink). • The category wine includes cider and 'ready-to-drink' beverages (such as long drinks).

Lähteet: • Källor: • Sources: THL; Information on the Nordic Alcohol Market 2016; CAN Rapport 160; Norwegian Institute of Public Health; Statistics Denmark.

24. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti 2009–2014

Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2009–2014
Recorded consumption of alcohol beverages in some countries, 100% alcohol per capita aged 15 and over, 2009–2014

Maa • Land • Country	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Litraa 100 %:n alkoholina • Liter 100 % alkohol • 100% alcohol, litres					
Suomi • Finland • Finland	10,0	9,7	9,8	9,3	9,1	8,8
Islanti • Island • Iceland	10,2	8,3	8,1	7,8	7,3	7,5
Norja • Norge • Norway	6,7	6,6	6,5	6,2	6,2	6,1
Ruotsi • Sverige • Sweden	7,3	7,2	7,4	7,4	7,3	7,3
Tanska • Danmark • Denmark	10,1	10,3	10,5	9,3	9,5	9,6
Alankomaat • Nederländerna • Netherlands	9,2	9,3	9,0	9,1	8,7	..
Australia • Australien • Australia	10,6	10,5	10,3	10,0	9,9	9,7
Belgia • Belgien • Belgium	10,1	10,2	10,1	10,1	11,8	12,6
Bulgaria • Bulgarien • Bulgaria	10,9	10,8	10,7	11,0	12,1	12,0
Espanja • Spanien • Spain	10,0	9,8	9,6	9,4	9,3	..
Irlandi • Irland • Ireland	11,4	11,9	11,7	11,5	10,5	10,8
Iso-Britannia • Storbritannien • Great Britain	10,8	10,9	10,7	10,4	10,3	10,4
Italia • Italien • Italy	7,3	7,0	7,0	7,5	7,4	7,6
Itävalta • Österrike • Austria	11,3	12,1	12,0	12,3	11,8	12,3
Japani • Japan • Japan	7,1	7,0	7,4	7,4	7,6	..
Kanada • Kanada • Canada	8,4	8,4	8,2	8,3	8,2	8,1
Kreikka • Grekland • Greece	9,1	9,0	8,0	8,2	7,5	7,5
Kroatia • Kroatien • Croatia	12,2	12,1	12,2	11,5	12,4	12,1
Latvia • Lettland • Latvia	9,9	9,8	10,1	10,2	10,4	..
Liettua • Litauen • Lithuania	12,4	12,9	12,7	15,1	15,0	15,2
Portugali • Portugal • Portugal	12,0	12,3	11,9	12,0	10,0	9,9
Puola • Polen • Poland	10,7	10,6	10,9	10,8	11,6	10,7
Ranska • Frankrike • France	11,8	11,7	11,8	11,5	11,1	11,5
Romania • Rumänien • Romania	10,4	9,0	9,1	9,6	9,6	..
Saksa • Tyskland • Germany	11,2	11,2	11,2	11,2	10,9	11,0
Slovakia • Slovakien • Slovakia	10,5	10,3	10,6	11,0	9,5	10,5
Sveitsi • Schweiz • Switzerland	10,2	10,0	10,0	9,9	9,7	9,6
Tšekki • Tjeckien • Czech	13,2	12,7	12,4	12,7	12,5	12,7
Unkari • Ungern • Hungary	11,5	10,8	11,5	11,3	10,9	..
USA • USA • USA	8,7	8,6	8,7	8,8	8,8	8,8
Uusi-Seelanti • Nya Zeeland • New Zealand	9,2	9,6	9,5	9,2	9,2	9,1
Viro • Estland • Estonia	11,9	11,4	11,6

Lähteet: • Källor: • Sources: WHO Global Information System on Alcohol and Health; THL.

25. Raittiiden¹⁾ 20–64-vuotiaiden osuus 1982–2015Andelen nyktra¹⁾ i åldern 20–64 år 1982–2015*Proportion of people aged 20–64 who abstain from alcohol¹⁾, 1982–2015*

Vuosi År Year	Ikäryhmä ja sukupuoli • Åldersgrupp och kön • Age group and gender											
	Miehet • Män • Men						Naiset • Kvinnor • Women					
	20—	35—	45—	55—	Yhteensä	N	20—	35—	45—	55—	Yhteensä	N
	34	44	54	64	Totalt		34	44	54	64	Totalt	
	%											
1982	8	11	15	25	13	1 913	17	24	37	57	32	1 750
1985	7	9	14	19	11	1 461	16	21	31	54	27	1 600
1990	7	8	12	18	10	1 663	11	17	24	41	21	1 813
1995	7	5	8	16	8	1 537	9	10	14	30	14	1 751
2000	5	5	9	12	8	1 440	13	8	14	30	15	1 748
2001	5	4	9	14	8	1 452	7	8	14	25	13	1 700
2002	7	9	8	10	8	1 365	5	8	13	26	12	1 603
2003	8	6	8	12	8	1 385	10	11	15	22	14	1 649
2004	8	5	8	10	8	1 382	8	11	9	20	11	1 675
2005	6	6	6	12	7	1 411	10	9	14	18	13	1 617
2006	8	8	9	8	8	1 346	10	7	11	21	12	1 634
2007	9	9	7	10	9	1 315	9	12	14	18	13	1 671
2008	7	6	7	12	8	1 275	8	12	9	15	11	1 694
2009	6	6	10	13	9	1 173	8	9	10	20	12	1 552
2010	9	7	6	12	8	1 149	10	12	11	15	12	1 447
2011	8	7	8	15	10	1 134	12	9	12	19	13	1 471
2012	13	7	13	14	12	951	12	10	18	18	14	1 335
2013	10	8	10	14	10	12 811	12	13	14	20	15	16 753
2014	8	10	10	14	10	4 813	11	13	12	22	15	6 368
2015	11	8	11	14	11	4 980	12	14	14	19	15	6 556

1) Raittiiksi on määritelty vastaaja, joka ei ole juonut alkoholi juomia viimeisten 12 kuukauden aikana. • Som nykter definieras den som inte har druckit alkohol under de senaste 12 månaderna. • People who abstain from alcohol are respondents who have not used any alcohol at all in the past 12 months.

Lähteet: Vuoteen 2011 asti Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus ja vuodesta 2012 alkaen Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH). THL. • Källor: Fram till år 2011 Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK) och från år 2012 Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen (ATH). THL. • Sources: Up to 2011 Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK) and from 2012 onwards Regional Health and Well-being Study (ATH). (THL).

26. Humalahakuisesti¹⁾ alkoholia viikoittain käyttävien 20–64-vuotiaiden osuus 2000–2015
Andelen 20–64-åriga som varje vecka dricker alkohol i berusningssyfte¹⁾ 2000–2015
Percentage of 20–64-year-olds who engaged in binge drinking¹⁾ at least once a week, 2000–2015

Vuosi År Year	Ikäryhmä ja sukupuoli • Åldersgrupp och kön • Age group and gender						Naiset • Kvinnor • Women					
	Miehet • Män • Men											
	20– 34	35– 44	45– 54	55– 64	Yhteensä Totalt Total	N	20– 34	35– 44	45– 54	55– 64	Yhteensä Totalt Total	N
	%											
2000	26	27	27	21	25	1 411	6	6	5	7	6	1 716
2001	22	30	28	21	25	1 411	7	10	6	6	7	1 675
2002	25	26	28	25	26	1 345	7	6	7	6	7	1 579
2003	29	23	25	21	25	1 361	9	7	8	5	7	1 635
2004	26	28	31	26	28	1 359	8	8	11	9	9	1 648
2005	29	30	30	25	28	1 388	10	8	8	7	8	1 595
2006	26	26	31	25	27	1 309	10	10	9	6	9	1 609
2007	30	27	31	27	29	1 280	9	7	10	11	9	1 641
2008	25	26	34	24	27	1 230	10	8	13	8	10	1 640
2009	23	24	29	22	24	1 140	9	4	7	7	7	1 500
2010	24	24	31	23	26	1 118	10	5	8	8	8	1 422
2011	23	23	23	24	24	1 109	7	5	8	7	7	1 453
2012	26	23	30	22	24	861	4	6	9	7	6	1 177
2013	20	21	25	20	21	11 661	6	5	7	5	5	14 775
2014	20	21	26	21	21	4 418	6	4	6	5	5	5 620
2015	18	18	23	19	19	4 513	4	5	7	5	5	5 739

1) Kuusi annosta alkoholia tai enemmän kerralla vähintään kerran viikossa juovat. • Antal personer som dricker sex portioner alkohol eller mer per gång minst en gång i veckan. • Those who drink at least six units of alcohol at one sitting at least once a week.

Lähteet: Vuoteen 2011 asti Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus ja vuodesta 2012 alkaen Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH). THL. • Källor: Fram till år 2011 Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK) och från år 2012 Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen (ATH). THL. • Sources: Up to 2011 Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK) and from 2012 onwards Regional Health and Well-being Study (ATH). (THL).

27. Liikaa alkoholia käyttävät¹⁾ 20–64-vuotiaat 2012–2015
Personer som använde för mycket alkohol¹⁾ 20–64-åringar 2012–2015
Persons aged 20–64 who consumed alcohol¹⁾ in excess in 2012–2015

Vuosi År Year	Ikäryhmä ja sukupuoli • Åldersgrupp och kön • Age group and gender											
	Miehet • Män • Men						Naiset • Kvinnor • Women					
	20–34	35–44	45–54	55–64	Yhteensä Totalt Total	N	20–34	35–44	45–54	55–64	Yhteensä Totalt Total	N
%												
2012	50	47	51	38	47	871	26	21	31	23	25	1 191
2013	46	41	47	37	43	11 798	34	22	27	20	26	14 991
2014	46	41	46	38	43	4 472	32	23	25	22	26	5 702
2015	41	38	43	38	40	4 568	32	23	26	23	26	5 835

1) Perustuu AUDIT-C:n kolmeen kysymykseen: "Kuinka usein juotte olutta, viiniä tai muita alkoholijuomia?", "Kuinka monta annosta alkoholia yleensä olette ottanut niinä päivinä, jolloin käytitte alkoholia?" ja "Kuinka usein olette juonut kerralla kuusi tai useampia annoksia?". Kukin kysymys on pisteytetty 0–4. Pisteet on laskettu yhteen, jolloin kokonaispistemääräksi voi saada 0–12. Tarkastelussa liiakäytön pisterajoina on miehillä vähintään 6 pistettä ja naisilla vähintään 5 pistettä saaneiden osuus. • Grundar sig på de tre frågorna i AUDIT-C: "Hur ofta dricker ni öl, vin eller andra alkoholdrycker?", "Hur många portioner alkohol har ni i allmänhet druckit de dagar då ni använt alkohol?" och "Hur ofta har ni på en gång druckit sex eller flera portioner?". Varje fråga har poängsatts med ett värde 0–4. Poängen sammanräknas, varvid det totala poängtalet kan bli 0–12. I granskningen var poänggränserna för alltför stor konsumtion för män minst 6 poäng och för kvinnor minst 5 poäng. • Based on three questions in AUDIT-C: "How often do you drink beer, wine or other alcoholic beverages?", "How many units of alcohol do you usually consume on the days when you drink alcoholic beverages?" and "How often do you consume 6 or more units of alcohol at a time?". Each question received a score from 0 to 4. The scores were added up, bringing the total to 0–12. The criterion for excess use in the analysis was a score of 6 points or more for men and 5 points or more for women.

Lähde: Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus, ATH. THL. • Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen (ATH). THL. • Source: Regional Health and Well-being Study (ATH). THL

28. Kannabista käyttävät¹⁾ 20–64-vuotiaat 2012–2015
20–64-åringar som använder cannabis¹⁾ 2012–2015
Persons aged 20–64 who used cannabis¹⁾ in 2012–2015

Vuosi År Year	Ikäryhmä ja sukupuoli • Åldersgrupp och kön • Age group and gender							
	Miehet • Män • Men				Naiset • Kvinnor • Women			
	20–34	35–44	Yhteensä Totalt Total	N	20–34	35–44	Yhteensä Totalt Total	N
%								
2012	13	2	8	598	5	1	3	874
2013	13	3	8	8 488	6	1	4	11 640
2014	15	4	10	3 162	8	2	5	4 353
2015	14	3	9	3 297	7	1	4	4 586

1) Vastaajan ilmoitus, että on käyttänyt kannabista 12 viime kuukauden aikana. • Den svarande har meddelat användning av cannabis under de senaste 12 månaderna. • The respondent reports having used cannabis in the past 12 months.

Lähde: Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH). THL. • Källa: Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen (ATH). THL. • Source: Regional Health and Well-being Study (ATH). THL

29. Raittiiden¹⁾ 14–20-vuotiaiden osuus sukupuolen ja koulutyyppin mukaan 2000–2015Andelen nyktra¹⁾ 14–20-åringar enligt kön och skoltyp 2000–2015Proportion of people aged 14–20 who abstain from alcohol¹⁾, 2000–2015

Koulutyyppi ja sukupuoli Skoltyp och kön Type of school and gender		2000– 2001	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2013	2015
	N	144 631	152 870	156 876	161 254	198 292	191 018	182 864	119 914
Peruskoulun 8.– ja 9.–luokkalaiset • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan • Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school									
Pojat • Pojkar • Boys	%	26	32	37	41	42	44	50	58
	N	47 462	50 970	52 772	54 516	53 842	50 726	50 223	24 964
Tytöt • Flickor • Girls	%	24	31	35	40	41	42	50	59
	N	47 019	49 271	51 627	54 064	53 871	50 967	49 255	25 158
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet • Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school									
Pojat • Pojkar • Boys	%	14	17	20	22	24	24	28	32
	N	21 065	22 164	22 437	22 506	21 103	20 505	20 839	15 952
Tytöt • Flickor • Girls	%	12	15	18	20	22	22	26	30
	N	29 085	30 465	30 040	30 168	29 197	27 731	27 771	22 762
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter • Students in the 1st and 2nd grade of vocational school									
Pojat • Pojkar • Boys	%	15	16	20	26
	N	22 716	23 263	19 336	17 142
Tytöt • Flickor • Girls	%	14	14	17	20
	N	17 563	17 826	15 440	13 936

1) Humalahakuisesti alkoholia kuukausittain juovaksi määritellään vastaaja, joka juo alkoholia tosi humalaan asti joko 1–2 kertaa kuukaudessa tai useammin. • Den som varje månad dricker alkohol i berusningssyfte är en person som 1–2 gånger per månad eller oftare dricker sig verkligen full. • People who binge-drink at least once a month are defined as those who drink enough alcohol to become very drunk either 1–2 times a month or more often.

Vakioimattomat prosenttiosuudet. • Icke-standardiserade procentandelar. • Non-standardised percentages.

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. • Source: The School Health Promotion Study. THL.

30. Humalahakuisesti¹⁾ alkoholia kuukausittain juovien 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2015
Andelen 14–20-åringar som varje månad dricker alkohol i berusningssyfte¹⁾ 2000–2015
Percentage of people aged 14–20 who engaged in binge drinking¹⁾ at least once a month, 2000–2015

Koulutyyppi ja sukupuoli Skoltyp och kön Type of school and gender		2000– 2001	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2013	2015
N		144 539	152 664	157 405	161 134	198 102	190 785	182 864	119 914

Peruskoulun 8.– ja 9.-luokkalaiset • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan •
Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school

Pojat • Pojkar • Boys	%	28	21	23	18	17	16	13	11
N		47 435	50 860	53 095	54 452	53 758	50 619	50 223	24 964

Tytöt • Flickor • Girls	%	24	18	21	17	16	16	11	9
N		46 983	49 219	51 745	54 045	53 832	50 921	49 255	25 158

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet •
Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school

Pojat • Pojkar • Boys	%	30	28	33	30	28	26	21	20
N		21 050	22 149	22 500	22 482	21 073	20 478	20 839	15 952

Tytöt • Flickor • Girls	%	19	18	24	23	23	23	18	17
N		29 071	30 436	30 065	30 155	29 168	27 703	27 771	22 762

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter •
Students in the 1st and 2nd grade of vocational school

Pojat • Pojkar • Boys	%	43	42	37	32
N		22 715	23 236	19 336	17 142

Tytöt • Flickor • Girls	%	37	35	32	29
N		17 556	17 828	15 440	13 936

1) Humalahakuisesti alkoholia kuukausittain juovaksi määritellään vastaaja, joka juo alkoholia tosi humalaan asti joko 1–2 kertaa kuukaudessa tai useammin. • Den som varje månad dricker alkohol i berusningssyfte är en person som 1–2 gånger per månad eller oftare dricker sig verkligen full. • People who binge-drink at least once a month are defined as those who drink enough alcohol to become very drunk either 1–2 times a month or more often.

Vakioimattomat prosenttiosuudet. • Ikke-standardiserade procentandelar. • Non-standardised percentages.

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. • Source: The School Health Promotion Study. THL.

31. Kannabista käyttäneiden 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2015
Andelen 14–20-åringar som använt cannabis 2000–2015
Percentage of people aged 14–20 who use cannabis, 2000–2015

Koulutyyppi ja sukupuoli Skoltyp och kön Type of school and gender		2000– 2001	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2013	2015
N		143 875	152 029	157 244	161 002	197 971	191 253	181 160	119 667

Peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan •
Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school

Pojat • Pojkar • Boys	%	10	9	7	6	7	9	10	10
	N	47 026	50 485	53 027	54 373	53 692	50 943	49 546	24 928

Tytöt • Flickor • Girls	%	8	8	6	5	4	6	6	6
	N	46 824	49 082	51 705	54 034	53 823	50 999	48 917	25 110

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet •
Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school

Pojat • Pojkar • Boys	%	15	16	14	11	12	15	15	15
	N	21 012	22 065	22 471	22 459	21 081	20 497	20 668	15 929

Tytöt • Flickor • Girls	%	14	14	12	9	9	12	11	10
	N	29 013	30 397	30 041	30 136	29 162	27 711	27 635	22 724

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter •
Students in the 1st and 2nd grade of vocational school

Pojat • Pojkar • Boys	%	16	21	20	21
	N	22 673	23 276	19 069	17 079

Tytöt • Flickor • Girls	%	16	19	20	21
	N	17 540	17 827	15 325	13 897

Vakioimattomat prosenttiosuudet. • Icke-standardiserade procentandelar. • Non-standardised percentages.

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. • Source: The School Health Promotion Study. THL.

32. Alkoholisairauksien hoitojaksot terveydenhuollon vuodeosastoilla 2006–2015
Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 2006–2015
Alcohol-related diseases, periods of care in inpatient care, 2006–2015

Vuosi År Year	Alkoholi- päihtymystila Alkohol- berusnings- tillstånd <i>Alcohol intoxication</i>	Alkoholi- riippuvuus Alkohol- beroende <i>Alcohol dependence</i>	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo- oireyhtymät ja käyttäytymis- häiriöt Psykkiska störningar och beteendestörnin- gar orsakade av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkoholrelate- rade leversjuk- domar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkoholrelaterad bukspottskörtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>
ICD- 10 ¹⁾	F10.0-1	F10.2	F10.3-9	T51	K70	K86.00-01, K86.08, K85.2

Alkoholisairaus päädiagnoosina • Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos • *An alcohol-related disease as the primary disease*

2006	7 260	6 007	6 067	529	3 220	2 036
2007	7 247	6 474	6 377	553	3 231	2 113
2008	6 922	6 499	6 057	504	3 245	2 181
2009	6 431	5 912	5 977	499	3 251	2 055
2010	5 907	5 239	5 658	470	3 281	1 975
2011	5 955	4 713	5 373	473	3 216	2 012
2012	5 960	4 443	5 278	395	3 112	1 888
2013	6 084	4 266	5 095	376	3 001	1 899
2014	6 615	4 533	4 872	380	3 045	1 789
2015 ¹⁾	7 284	3 700	5 012	269	2 530	1 918

Alkoholisairaus pää- tai sivudiagnoosina • Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos • *An alcohol-related disease as the primary or secondary disease*

2006	10 723	9 938	7 092	567	4 520	2 252
2007	10 819	10 565	7 504	608	4 532	2 303
2008	10 746	10 706	7 270	558	4 601	2 397
2009	10 259	9 910	7 279	544	4 693	2 274
2010	9 554	8 855	6 847	512	4 720	2 173
2011	9 652	8 269	6 643	508	4 681	2 240
2012	9 746	7 704	6 527	441	4 847	2 097
2013	10 077	7 537	6 351	411	4 648	2 146
2014	10 668	7 556	6 140	416	4 732	2 043
2015 ¹⁾	11 500	6 503	6 225	296	4 170	2 284

1) ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. • ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. • *ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.*

Lähteet: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källor: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • *Sources: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.*

Alkoholien aiheuttama mahakatarri Gastrit orsakad av alkohol <i>Gastritis caused by alcohol</i>	Alkoholien aiheuttama kardiomyopatia Alkoholrelaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Äidin alkoholikäytön vaikutus sikiöön Effekt på fostret av moderns alkoholbruk <i>Foetal effects from alcohol use during pregnancy</i>	Muut alkoholisairaudet Övriga alkoholrelaterade sjukdomar <i>Other alcoholrelated disease</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare <i>Per 100 000 inhabitants</i>	Vuosi År <i>Year</i>
K29.2	I42.6	Q35.4, Q86.0, P04.3	E24.4, E52, G31.2, G40.51, G62.1, G72.1, Z50.2 Z71.4, Z72.1, R78.0			ICD-10 ¹⁾

Alkoholisairaus päädiagnoosina • Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos • *An alcohol-related disease as the primary disease*

145	22	29	835	26 150	495,6	2006
116	21	22	786	26 940	508,3	2007
100	37	20	736	26 301	493,8	2008
64	25	22	700	24 936	466,0	2009
52	19	11	574	23 186	431,3	2010
70	13	18	541	22 384	414,4	2011
37	8	18	501	21 640	398,8	2012
33	18	23	541	21 336	391,4	2013
30	9	9	511	21 793	398,3	2014
39	11	13	518	21 294	388,1	2015 ¹⁾

Alkoholisairaus pää- tai sividiagnoosina • Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos • *An alcohol-related disease as the primary or secondary disease*

162	49	65	1 254	36 622	694,0	2006
129	49	56	1 186	37 751	712,2	2007
117	72	59	1 217	37 743	708,6	2008
87	63	52	1 167	36 328	678,8	2009
67	39	47	1 032	33 846	629,7	2010
84	34	66	1 004	33 182	614,3	2011
50	31	64	998	32 506	599,0	2012
55	39	73	1 094	32 431	594,9	2013
40	32	50	1 068	32 745	598,4	2014
50	35	55	1 052	32 170	586,3	2015 ¹⁾

33. Huumesairauksien hoitojaksot terveydenhuollon vuodeosastoilla 2006–2015 Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 2006–2015 Drug-related diseases, periods of care in inpatient care, 2006–2015

Vuosi År Year	Huumeriippuvuus Opioidit Opioids	Narkotikaberoende Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa Soporifics and sedatives	Addiction to drugs Muut huumeet ja sekakäyttö Övriga narkotiska preparat och blandmissbruk Other drugs and mixed use	Huumeiden aiheutta- mat elimelliset aivo-oireyhtymät Organisk psykiska störningar orsakade av narkotika Psycho-organic syndrome caused by drugs	Päihtymystilat Berusnings- tillstånd Intoxication
ICD- 10 ¹⁾	F11.2	F13.2	F12.2, F14.2, F15.2, 16.2, F18.2, F19.2	F11.3-9, F12.3-9, F13.3-9, F14.3-9, F15.3-9, F16.3-9, F18.3-9, F19.3-9	F11.0-1, F12.0-1, F13.0-1, F14.0-1, F15.0-1, F16.0-1, F18.0-1, F19.0-1
Huumesairaus päädiagnoosina • Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos • A drug-related disease as the primary disease					
2006	581	220	586	542	247
2007	571	163	549	551	273
2008	651	179	630	553	296
2009	707	142	625	687	300
2010	627	124	551	671	319
2011	701	122	529	641	377
2012	915	128	512	649	349
2013	896	109	456	714	405
2014	1 056	93	538	746	428
2015 ¹⁾	1 182	95	506	771	397
Huumesairaus pää- tai sivudiagnoosina • Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos • A drug-related disease as the primary or secondary disease					
2006	704	600	1 410	705	667
2007	742	555	1 265	706	659
2008	819	550	1 495	676	689
2009	923	551	1 437	818	776
2010	896	479	1 417	842	857
2011	997	476	1 407	795	926
2012	1 285	404	1 466	832	852
2013	1 243	412	1 313	900	900
2014	1 427	384	1 386	957	973
2015 ¹⁾	1 573	332	1 402	984	970

1) ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. • ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. • ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.

2) Poislukien itsemurhat ja niiden yritykset. Päihtymistarkoituksessa käytettyjä huumaus- ja lääkeaineita kuten opioideja ja uni- ja rauhoittavia lääkkeitä: T40.0-0, T36 ja seuraavat ATC-koodit N06B, N07XA, N07XX, N01AH, N02A, M01AB, M03BC, M03BX, N07BC, N03AA, N01AF, N03AE, N05BA, N05BB, N05C. Lisäksi X41, X42, T43.6, T50.7, T42.3, T42.4, T42.6, T42.7 • Självmod och försök till självmod undantagna. Narkotiska medel och läkemedel, såsom opioider, sömnmedel och sedativa som använts i berusningssyfte: T40.0-0, T36 och följande ATC-koder N06B, N07XA, N07XX, N01AH, N02A, M01AB, M03BC, M03BX, N07BC, N03AA, N01AF, N03AE, N05BA, N05BB, N05C. Dessutom X41, X42, T43.6, T50.7, T42.3, T42.4, T42.6, T42.7 • Excluding suicides and attempted suicides. Drugs and medicines used for intoxicating purposes, including opioids and soporifics and sedatives: T40.0-0, T36 and ATC-codes N06B, N07XA, N07XX, N01AH, N02A, M01AB, M03BC, M03BX, N07BC, N03AA, N01AF, N03AE, N05BA, N05BB, N05C. Also X41, X42, T43.6, T50.7, T42.3, T42.4, T42.6, T42.7.

3) Poislukien itsemurhat ja niiden yritykset. Myrkytykset, joiden aiheuttamaa lääkeainetta ei ole tarkennettu. Oletettavasti ryhmään kuuluu a) runsaasti sekakäytöstä aiheutuneita myrkytyksiä b) myös muiden kuin päihdyttävien aineiden myrkytyksiä c) itsemurhia ja niiden yrityksiä, joita ei ole kirjattu. • Självmod och försök till självmod undantagna. Förgiftningar som orsakats av icke specificerade läkemedel.

Myrkytykset • Förgiftningar • Poisonings			Muut Övriga Others	Yhteensä ⁵⁾ Totalt ⁵⁾ Total ⁵⁾	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants	Vuosi År Year
Varmennetut huumausaineet ²⁾ Specificerade narkotiska medel ²⁾ Specified drugs ²⁾	Tarkentamattomat huumaus- ja lääke- aineet ³⁾ Icke specificerade narkotiska medel och läkemedel ³⁾ Unspecified drugs and pharma- ceuticals ³⁾	Muut lääkeaineet ⁴⁾ Övriga läkemedel ⁴⁾ Other pharma- ceuticals ⁴⁾				
T40.0-9, T36+ATC	T36+0	X69, X44, X40, T36+ATC	F55, R78.1-5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, Q35.5, P04.4, P96.1			ICD- 10 ¹⁾
Huumesairaus päädiagnoosina • Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos • A drug-related disease as the primary disease						
181	1 154	3 006	114	3 625	68,7	2006
155	1 101	3 045	110	3 473	65,5	2007
182	1 192	3 294	103	3 786	71,1	2008
184	783	3 948	124	3 552	66,4	2009
183	772	3 458	107	3 354	62,4	2010
181	822	3 504	139	3 512	65,0	2011
189	788	3 395	138	3 668	67,6	2012
195	853	3 017	119	3 747	68,7	2013
154	636	2 965	148	3 799	69,4	2014
300	806	2 905	147	4 204	76,6	2015 ¹⁾
Huumesairaus pää- tai sivudiagnoosina • Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos • A drug-related disease as the primary or secondary disease						
208	1 490	3 225	216	6 000	113,7	2006
175	1 504	3 335	251	5 857	110,5	2007
207	1 612	3 549	225	6 273	117,8	2008
204	1 100	4 255	267	6 076	113,5	2009
218	1 193	3 673	243	6 145	114,3	2010
213	1 205	3 737	283	6 302	116,7	2011
209	1 152	3 633	283	6 483	119,5	2012
225	1 230	3 220	303	6 526	119,7	2013
191	1 006	3 184	330	6 654	121,6	2014
346	1 291	3 209	326	7 224	131,6	2015 ¹⁾

Till gruppen hör förmodligen a) ett stort antal förgiftningar orsakade av blandmissbruk, b) också förgiftningar orsakade av andra medel än berusningsmedel, c) självmord och försök till självmord som inte har registrerats • Excluding suicides and suicide attempts. Poisonings by unspecified medicinal substance. Presumably the group includes a) poisonings due to excessive mixed use; b) poisonings caused by other than intoxicating substances; and c) suicides and suicide attempts.

4) Kaikki huumaus- ja lääkeainemyrkytykset, joissa tarkoituksena on ollut itsemurha tai sen yritys, sekä kaikkien muiden kuin huumaussai-
neeksi alaviittessä²⁾ määriteltujen lääkeaineiden myrkytykset. • Alla förgiftningar som orsakats av narkotiska medel och läkemedel och
där syftet varit självmord eller försök till självmord, och alla förgiftningar orsakade av andra medel än de läkemedel som definieras som
narkotika i fotnot²⁾. • All drug and medicine poisonings where the intention has been suicide or suicide attempt as well as poisonings
caused by medicines that are not classified as drugs in footnote²⁾.

5) Poislukien muut lääkeainemyrkytykset. • Övriga läkemedelsförgiftningar undantagna. • Excluding other pharmaceutical poisonings.

Lähteet: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källor: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. •
Sources: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

34. Päihdesairauksien¹⁾ sairaalahoido maakunnittain 2015
Missbruksrelaterad¹⁾ sjukhusvård landskapvis 2015
Alcohol- and drug-related¹⁾ hospital care by region, 2015

Maakunta Landskap Region	Asiak- kaat Klienter Clients	Sairaaloiden hoitojaksot Vårdperioder på sjukhus Periods of hospital care	Sairaaloiden hoitopäivät • Vårddygn på sjukhus • Care days in hospitals				
			Yhteensä Totalt Total	niistä • alkoholi alkohol alcohol	av vilka • huumaus- aine narkotika narcotic drug	of which lääkeaine- myrkytykset ²⁾ läkemedel förgiftningar ²⁾ medicine poisoning ²⁾	/1 000 asukasta invånare inhabitants
Koko maa • Hela landet • Whole country	16 946	28 401	166 813	127 838	29 735	9 240	30,4
Uusimaa • Nyland	3 429	5 139	38 659	30 415	5 611	2 633	23,9
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	1 122	1 719	14 848	9 923	4 170	755	31,3
Satakunta	882	1 558	6 599	5 229	1 185	185	29,6
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	687	1 130	5 897	4 241	1 417	239	33,8
Pirkanmaa • Birkaland	1 577	2 678	15 345	11 288	3 221	836	30,3
Päijät-Häme • Päijänne- Tavastland	798	1 258	8 128	7 113	747	268	40,3
Kymenlaakso • Kymmenedalen	458	648	5 297	4 052	1 116	129	29,6
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	417	589	4 518	3 248	1 165	105	34,4
Etelä-Savo • Södra Savolax	506	778	5 699	4 501	1 008	190	37,9
Pohjois-Savo • Norra Savolax	1 176	2 066	10 849	7 596	2 343	910	43,7
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	829	1 529	7 706	6 410	878	418	46,8
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	1 122	2 046	9 823	6 307	2 783	733	35,6
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	629	1 145	5 235	4 579	606	50	27,2
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	376	623	4 116	3 251	539	326	22,7
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	347	878	2 577	1 852	572	153	37,3
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	1 439	2 737	11 855	9 783	1 458	614	28,9
Kainuu • Kajanaland	305	527	2 465	2 201	147	117	32,7
Lappi • Lappland • Lapland	693	1 140	6 040	5 213	289	538	33,4
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	61	106	597	287	298	12	20,6

1) Päihdesairauksien sairaalahoido tarkoittaa hoitoa, jossa päädiagnoosina on alkoholin tai huumeiden käytöstä aiheutunut sairaus, kts. tarkempi luettelo diagnooseista kohdasta Käytetyt käsitteet • Alkohol- och narkotikarelaterad sjukhusvård avser sådan vård där huvuddiagnosen är en sjukdom som orsakats av alkohol eller narkotika, en närmare förteckning över diagnoserna finns under Använda begrepp. • Alcohol- and drug-related hospital care refers to hospital care where the primary diagnosis is a condition caused by alcohol or drug use. A list of specific diagnoses is available in the section 'Concepts'.

2) Tarkentamattomat huumaus- ja lääkeaineet • Ospecificerade droger, läkemedel och andra läkemedel. • Unspecified narcotic drugs and pharmaceuticals and other pharmaceuticals.

Lähteet: Perusterveidenhuolto. THL; Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källor: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Sources: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

35. Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin terveydenhuollon vuodeosastoilla 2015
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp på vårdavdelningar
inom hälso- och sjukvården 2015
Alcohol- and drug-related diseases, periods of care in inpatient care by age group, 2015

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumaussaineet Narkotika <i>Drugs</i>		Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>		Lääkeaine- myrkytykset Läkemedel förgiftningar <i>Medicine poisoning</i>		Yhteensä Totalt <i>Total</i>
		%		%		%		%	%
Päädiaagnosi • Huvuddiagnos • <i>Primary diagnosis</i>									
–14	191	0,9	88	2,9	17	4,6	185	5,0	1,7
15–19	243	1,1	196	6,5	15	4,1	345	9,3	2,8
20–24	409	1,9	577	19,0	26	7,1	421	11,3	5,0
25–34	1 460	6,9	1 301	42,9	64	17,5	678	18,3	12,3
35–44	2 771	13,0	545	18,0	48	13,1	624	16,8	14,0
45–54	5 473	25,7	180	5,9	44	12,0	679	18,3	22,4
55–64	6 406	30,1	60	2,0	72	19,7	401	10,8	17,2
65–	4 341	20,4	83	2,7	80	21,9	378	10,2	17,6
Yhteensä • Totalt • <i>Total</i>	21 294	100	3 030	100	366	100	3 711	100	100
Miehet • Män • <i>Men</i>	16 793	78,9	1 882	62,1	186	50,8	1 613	43,5	72,1
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	4 501	21,1	1 148	37,9	180	49,2	2 098	56,5	27,9

Lähteet: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källor: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. THL. •
 Sources: Primary health care. OSF. THL; Specialised health care. OSF. THL.

36. Päihdesairauksien käynnit erikoissairaanhoidon avohoidossa ikäryhmittäin 2015
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, besök efter åldersgrupp vid öppenvårdsenheter
inom den specialiserade sjukvården 2015
Alcohol- and drug-related diseases, specialised outpatient care visits by age group, 2015

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumaussaineet Narkotika <i>Drugs</i>		Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>		Lääkeaine- myrkytykset Läkemedel förgiftningar <i>Medicine poisoning</i>		Yhteensä Totalt <i>Total</i>
		%		%		%		%	%
Päädiaagnosi • Huvuddiagnos • <i>Primary diagnosis</i>									
–14	548	1,2	181	0,2	8	0,5	329	4,3	0,7
15–19	1 444	3,2	1 989	2,3	28	1,6	782	10,3	3,0
20–24	2 454	5,4	10 929	12,4	176	9,9	984	12,9	10,2
25–34	5 964	13,2	41 235	46,9	515	29,1	1 611	21,2	34,6
35–44	7 170	15,9	26 354	29,9	331	18,7	1 215	16,0	24,6
45–54	11 178	24,8	5 527	6,3	245	13,8	1 352	17,8	12,8
55–64	10 853	24,1	1 670	1,9	297	16,8	765	10,1	9,5
65–	5 500	12,2	117	0,1	172	8,7	563	7,4	4,5
Yhteensä • Totalt • <i>Total</i>	45 111	100	88 002	100	1 772	100	7 601	100	100
Miehet • Män • <i>Men</i>	31 552	69,9	59 355	67,4	888	50,1	3 133	41,2	66,6
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	13 559	30,1	28 647	32,6	884	49,9	4 469	58,8	33,4

Lähde: Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källa: Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Specialised health care. OSF. THL.

37. Päihdesairauksien vuoksi hoidetut potilaat ja hoitovuorokaudet terveydenhuollon vuodeosastoilla 2011–2015

Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, antal patienter och vårddygn på vårdavdelningar inom hälso- och sjukvården 2011–2015

Alcohol- and drug-related diseases, patients and inpatient care days, 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Alkoholisairaudet (potilaita vuoden aikana) • Alkoholrelaterade sjukdomar (patienter under året) • <i>Alcohol-related diseases (patients during year)</i>	13 648	13 287	12 924	12 763	12 379
Huumesairaudet (potilaita vuoden aikana) • Narkotikarelaterade sjukdomar (patienter under året) • <i>Drug-related diseases (patients during year)</i>	2 772	2 807	2 771	2 710	2 858
pl. tarkentamattomat huumaus- ja lääkeainemyrkytykset ¹⁾ • exkl. ospecificerade narkotika- och läkemedelsförgiftningar ¹⁾ • <i>excl. unspecified drugs and medicinal substances¹⁾</i>	2 060	2 115	2 022	2 131	2 213
Alkoholisairaudet (hoitovuorokausia) • Alkoholrelaterade sjukdomar (vårddygn) • <i>Alcohol-related diseases (care days)</i>	170 551	161 714	146 395	138 562	127 838
päihtymystila • berusningstillstånd • <i>intoxication</i>	27 327	27 014	24 410	26 634	27 701
riippuvuus • beroende • <i>dependence</i>	33 472	32 071	25 774	25 030	21 390
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt • psykiska störningar och beteendestörningar • <i>psycho-organic syndromes</i>	56 411	49 726	47 955	42 768	36 389
maksasairaudet • leversjukdomar • <i>liver diseases</i>	28 344	26 576	26 629	23 666	20 245
haimasairaudet • bukspottskörtelsjukdomar • <i>pancreatic diseases</i>	11 173	11 464	10 515	10 234	11 235
myrkytykset • förgiftningar • <i>poisonings</i>	740	719	544	560	428
Huumesairaudet (hoitovuorokausia) • Narkotikarelaterade sjukdomar (vårddygn) • <i>Drug-related diseases (care days)</i>	28 899	32 298	27 357	27 502	31 708
päihtymystila • berusningstillstånd • <i>intoxication</i>	2 406	2 691	2 151	2 006	1 988
riippuvuus • beroende • <i>dependence</i>	16 139	19 706	14 965	14 935	16 738
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt • psykiska störningar och beteendestörningar • <i>psycho-organic syndromes</i>	6 812	6 347	6 612	6 936	7 991
myrkytykset • förgiftningar • <i>poisonings</i>	1 913	2 136	2 406	2 031	3 393

1) pl. T36+0 • exkl. T36+0 • *excl. T36+0.*

Lähteet: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källor: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. •
Sources: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

38. Päihdesairauksien vuoksi hoidetut potilaat ja käynnit erikoissairaanhoidon avohoidossa 2011–2015
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, antal patienter och besök vid öppenvårdsenheter
inom den specialiserade sjukvården 2011–2015
Alcohol- and drug-related diseases, patients and specialised outpatient care visits, 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Alkoholisairaudet (potilaita vuoden aikana) • Alkoholrelaterade sjukdomar (patienter under året) • <i>Alcohol-related diseases (patients during year)</i>	16 677	17 614	17 824	17 556	18 581
Huumesairaudet (potilaita vuoden aikana) • Narkotikarelaterade sjukdomar (patienter under året) • <i>Drug-related diseases (patients during year)</i>	9 346	9 686	9 527	9 332	7 013
pl. tarkentamattomat huumaus- ja lääkeainemyrkytykset ¹⁾ • exkl. ospecifiserade narkotika- och läkemedelsförgiftningar ¹⁾ • <i>excl. unspecified drugs and medicinal substances¹⁾</i>	4 125	4 332	4 605	4 813	4 829
Alkoholisairaudet (käynnejä) • Alkoholrelaterade sjukdomar (besök) • <i>Alcohol-related diseases (visits)</i>	32 169	34 831	37 154	38 839	45 111
päihtymystila • berusningstillstånd • <i>intoxication</i>	11 669	12 842	13 533	14 606	17 118
riippuvuus • beroende • <i>dependence</i>	6 643	7 436	7 664	8 229	7 932
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt • psykiska störningar och beteendestörningar • <i>psycho-organic syndromes</i>	4 763	5 244	5 273	5 181	5 415
maksasairaudet • leversjukdomar • <i>liver diseases</i>	4 205	4 019	4 069	4 349	4 404
haimasairaudet • bukspottskörtelsjukdomar • <i>pancreatic diseases</i>	2 189	2 187	2 111	2 083	2 411
myrkytykset • förgiftningar • <i>poisonings</i>	591	529	458	463	401
Huumesairaudet (käynnejä) • Narkotikarelaterade sjukdomar (besök) • <i>Drug-related diseases (visits)</i>	56 792	79 391	84 985	81 219	97 377
riippuvuus • beroende • <i>dependence</i>	44 363	66 106	70 493	65 831	80 351
niistä opioidiriippuvuus av vilka opioidberoende of which, opioid addiction	40 670	62 090	66 347	61 828	75 787
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt • psykiska störningar och beteendestörningar • <i>psycho-organic syndromes</i>	1 290	1 474	2 226	3 264	3 407
päihtymystila • berusningstillstånd • <i>intoxication</i>	1 871	2 041	2 208	2 485	2 440
myrkytykset • förgiftningar • <i>poisonings</i>	7 730	8 184	7 537	7 238	8 019
niistä varmenneetut huumausaineet av vilka specifiserade narkotiska medel of which, specified drugs	292	356	393	329	417

1) pl. T36+02 • exkl. T36+02 • excl. T36+02

Lähde: Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källa: Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Specialised health care. OSF. THL.

39. Perusterveydenhuollon avohoidon päihdetyön¹⁾ asiakkaat 2015
Klienter inom primärvårdens öppenvårds missbruksarbete¹⁾ 2015
Clients in alcohol and drugs intervention in outpatient primary health care¹⁾, 2015

Ikäryhmä ja sukupuoli • Åldersgrupp och kön • Age group and gender		%
–14	240	0,7
15–24	4 610	13,5
25–49	16 329	47,8
50–64	9 335	27,3
65–74	2 815	8,2
75–84	656	1,9
85–	181	0,5
Tieto puuttuu • Uppgifter saknas • Missing data	2	0,0
Yhteensä • Totalt • Total	33 640	100,0
Miehet • Män • Men	21 368	63,5
Naiset • Kvinnor • Women	12 270	36,5

1) T73 Päihdetyö: päihdetyöllä tarkoitetaan perusterveydenhuollon avohoidon toimintana järjestettävää ehkäisevää, hoitavaa ja kuntouttavaa, nimenomaisesti päihdeongelmien hoitoon kohdistuvaa perusterveydenhuollon avohoidon toimintaa. • T73 Missbrukarvård: med missbrukarvård avses förebyggande, behandlande och rehabiliterande öppenvårdsverksamhet med specifik inriktning på missbrukarvård, som ordnas som öppenvårdsverksamhet inom primärvården. • T73 Alcohol and drugs intervention refers to preventive, curative and rehabilitative activities in outpatient primary health care that are specifically targeted at patients with substance abuse problems.

2) Asiakkaiden määrä on poimittu Avohilmon kuutiosta 26.10.2016 (kuutio päivitetty 5.10.2016). • Antalet klienter har hämtats från kuben AvoHILMO 26.10.2016 (kuben har uppdaterats 5.10.2016). • The number of clients is retrieved on 26 October 2016 from the Avohilmo data cube (the data cube was updated on 5 October 2016).

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL • Källa: Primärvård. THL • Source: Primary health care. THL.

40. Päihdehuollon erityispalvelut 2000–2015
Missbrukarvårdens specialtjänster 2000–2015
Specialised services for substance abusers, 2000–2015

	2000	2005	2013	2014	2015
A-Klinikat¹⁾ • A-kliniker¹⁾ • A-Clinics¹⁾					
Asiakkaita vuoden aikana • Klienter under året • Clients during year	42 115	42 775	42 210	41 133	40 678
Nuorisoasemat¹⁾ • Ungdomsstationer¹⁾ • Youth clinics¹⁾					
Asiakkaita vuoden aikana • Klienter under året • Clients during year	5 601	5 939	5 841	5 423	5 272
Terveysneuvontapistet • Hälsoordgivningsställen • Health counselling centres					
Asiakkaita vuoden aikana • Klienter under året • Clients during year	4 800	11 800	10 687	14 294	..
Käyntikertoja • Besök • Visits	32 900	80 400	67 419	87 589	..
Katkaisuhoitoasemat¹⁾ • Akutvårdsstationer¹⁾ • Detoxification centres¹⁾					
Asiakkaita vuoden aikana • Klienter under året • Clients during year	10 136	9 641	12 173	11 680	10 620
Hoitovuorokausia • Vårddygn • Care days	94 141	100 465	107 523	94 708	89 049
Kuntoutuslaitokset¹⁾ • Rehabiliteringsinrättningar¹⁾ • Rehabilitation centres¹⁾					
Asiakkaita vuoden aikana • Klienter under året • Clients during year	6 927	7 152	5 209	5 030	4 789
Hoitovuorokausia • Vårddygn • Care days	223 389	301 460	198 068	178 557	168 287
Ensisuojat¹⁾ • Skyddshärbärgen¹⁾ • Overnight shelters¹⁾					
Asiakkaita vuoden aikana • Klienter under året • Clients during year	1 090	1 291	2 375	2 228	1 961
Hoitovuorokausia • Vårddygn • Care days	70 872	62 801	66 447	67 854	50 415
Asumispalvelut¹⁾ • Boendeservice¹⁾ • Housing services¹⁾					
Asiakkaita vuoden aikana • Klienter under året • Clients during year	3 833	3 809	4 138	4 023	4 188
Hoitovuorokausia • Vårddygn • Care days	504 565	575 984	781 722	810 223	983 923

1) Kuntien kustantamat palvelut. • Service finansierad av kommuner. • Services funded by municipalities.

Lähde: Vuoteen 2014 asti Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus ja vuodesta 2015 alkaen Sosiaalipalvelujen toimintatieto. THL. • Källa: Fram till år 2014 Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen och från år 2015 Statistik över verksamhetsuppgifter om sociala tjänster. THL. • Source: Up to 2014 Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland and from 2015 onwards Statistics on the activities of social services. THL.

41. Päihdepalvelut maakunnittain 2015
Missbrukarvård landskapvis 2015
Services for substance abusers by region, 2015

Maakunta Landskap Region	A-klinikat ja nuorisoasemat A-kliniker och ungdomsstationer A-clinics and youth clinics		Asumispalvelut ja ensisuoijat Boendeservice och skyddshärbärgen Housing services and overnight shelters			Päihdehuollon laitokset ¹⁾ Institutioner för missbrukarvård ¹⁾ Institutions that provide care for substance abusers ¹⁾		
	Asiak- kaita Klienter Clients	/1 000 asukasta invånare inhabi- tants	Asiak- kaita Klienter Clients	Hoitopäi- viä/vuosi Vård- dygn/år Care days/year	/1 000 asukasta invånare inhabi- tants	Asiak- kaita Klienter Clients	Hoitopäi- viä/vuosi Vård- dygn/år Care days/year	/1 000 asukasta invånare inhabi- tants
Koko maa • Hela landet • Whole country	45 950	8,4	6 149	1 034 338	188,5	9 376	220 466	40,2
Uusimaa • Nyland	13 433	8,3	1 679	255 765	157,9	3303	82 092	50,7
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	3 555	7,5	616	79 363	167,3	1027	24 237	51,1
Satakunta	1 748	7,8	199	23 427	105,1	377	6 337	28,4
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	1 808	10,3	106	13 668	78,2	228	4 559	26,1
Pirkanmaa • Birkaland	2 887	5,7	785	106 534	210,5	520	14 172	28,0
Päijät-Häme • Päijänne- Tavastland	1 546	7,7	346	39 636	196,6	446	10 609	52,6
Kymenlaakso • Kymmenedalen	2 244	12,6	389	29 029	162,5	633	13 537	75,8
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	889	6,8	168	43 167	329,1	326	5 118	39,0
Etelä-Savo • Södra Savolax	1 572	10,5	243	29 101	193,6	294	8 997	59,9
Pohjois-Savo • Norra Savolax	2 002	8,1	521	167 633	675,6	398	6 003	24,2
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	1 465	8,9	26	10 210	62,0	261	7 543	45,8
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	2 072	7,5	569	125 928	456,6	507	10 395	37,7
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	1 082	5,6	43	5 080	26,4	68	2 080	10,8
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	1 493	8,2	71	18 400	101,3	208	8 127	44,7
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	492	7,1	38	9 143	132,4	25	1 165	16,9
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Öster- botten • North Ostrobothnia	4 880	11,9	322	67 183	163,8	427	8 151	19,9
Kainuu • Kajanaland	846	11,2	-	25	0,3	86	3 141	41,7
Lappi • Lappland • Lapland	1 706	9,4	28	11 017	60,9	224	3 729	20,6
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	230	7,9	-	-	-	18	474	16,4

1) Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat. • Här avses med institutioner för missbrukarvård: alla akutsjukvårdsstationer samt institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning. • Institutions providing care for substance abusers: facilities providing care that entitles to the rehabilitation allowance granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

Lähteet: Sosiaalipalvelujen toimintatilasto. THL. Päihdehuollonlaitos: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL. • Källa: Statistik över verksamhetsuppgifter om sociala tjänster. THL. Institutioner för missbrukarvård: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. • Source: Statistics on the activities of social services. THL. Institutions that provide care for substance abusers: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL.

42. Päihdehuollon laitoksissa¹⁾ hoidetut asiakkaat 2015
Klienter på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2015
Clients in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2015

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Asiakkaita vuoden aikana ²⁾ Klienter under året ²⁾ Clients during year ²⁾	Ensisijainen hoitoon tulon syy Primär orsak att söka vård Primary reason for admission			
		Alkoholi Alkohol Alcohol	Huumeet, lääkkeet, sekakäyttö Droger, läkemedel, blandmissbruk Drugs, pharmaceuticals, polydrug use	Yhteensä Total Total	
		%	%		
–19	100	1,1	19	81	100
20–24	703	7,5	21	79	100
25–29	953	10,2	28	72	100
30–34	1 136	12,2	40	60	100
35–44	1 936	20,8	64	36	100
45–54	2 177	23,3	89	11	100
55–64	1 703	18,3	95	5	100
65–	618	6,6	98	2	100
Yhteensä • Totalt • Total	9 326	100	67	33	
Miehet • Män • Men	6 848	73,4	69	31	100
Naiset • Kvinnor • Women	2 478	26,6	60	40	100

1) Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat. • Här avses med institutioner för missbrukarvård: alla akutvårdsstationer samt institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning. • *Institutions providing care for substance abusers: facilities providing care that entitles to the rehabilitation allowance granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.*

Lähde: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL. • Källa: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. • *Source: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL.*

43. Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa¹⁾ 2015
Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2015
Care periods in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2015

Jakson pituus, vrk Periodens längd, dygn Length of period, days	Päätyneet hoitojaksot ²⁾ Avslutade vårdperioder ²⁾ Discharges ²⁾	Ensisijainen hoitoon tulon syy Primär orsak att söka vård Primary reason for admission			
		Alkoholi Alkohol Alcohol	Huumeet, lääkkeet, sekakäyttö Droger, läkemedel, blandmissbruk Drugs, pharmaceuticals, polydrug use	Yhteensä Total Total	
		%	%		
–8	11 139	62,2	76	24	100
8–14	3 093	17,3	46	54	100
15–30	2 068	11,6	55	45	100
31–60	1 092	6,1	62	38	100
61–90	256	1,4	53	47	100
90–	252	1,4	47	53	100
Yhteensä • Totalt • Total	17 900	100			

1) Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat. • Här avses med institutioner för missbrukarvård: alla akutvårdsstationer samt institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning. • *Institutions providing care for substance abusers: facilities providing care that entitles to the rehabilitation allowance granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.*

Lähde: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL. • Källa: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. • *Source: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL.*

44. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2015¹⁾
 Narkotikaberoende klienter inom missbrukarvården 2015¹⁾
Drug clients in services for substance abusers, 2015¹⁾

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneet asiakkaat²⁾ • Klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av narkotikamissbruk²⁾ • *Clients visiting services for substance abusers on account of drug use²⁾*

	Kaikki asiakkaat Alla klienter <i>All clients</i>	Miehet Män <i>Men</i>	Naiset Kvinnor <i>Women</i>	Korvaushoito- asiakkaat Substitutions- klienter <i>Opioid substitution clients</i>	1. kertaa hoitoon hakeutuneet Sökt vård för första gången <i>Seeking treatment for the first time</i>
N	2 125	1 429	696	678	337
Mies • Man • <i>Man, %</i>	67	100	-	68	69
Nainen • Kvinna • <i>Woman, %</i>	33	-	100	32	31
Ikäkeskiarvo, vuotta • Medelålder, år • <i>Average age, years</i>	31,5	32,1	30,1	35,5	26,5
Opioidit ongelmallisina päihde • Opioider det mest problematiska berusningsmedlet • <i>Opioids as primary drug, %</i>	49	47	54	50	31
Kannabis ongelmallisina päihde • Cannabis det mest problematiska berusningsmed- let • <i>Cannabis as primary drug, %</i>	16	19	10	16	30
Käyttänyt joskus huumeita pistämällä • Har någon gång injicerat narkotika • <i>Have used drugs intravenously at some point, %</i>	76	76	77	92	43
Aikaisempia hoitokontakteja • Tidigare vårdkon- takter • <i>Previous service contacts, %</i>	85	84	85	99	-
Avohoidossa • Öppenvård • <i>Outpatient care, %</i>	61	61	62	73	59

Hoitoon hakeutumiseen johtaneet päihteet 2009–2015³⁾ • Missbruksmedel som lett till att klienten sökt vård³⁾ •
Intoxicants that caused a client to seek treatment³⁾

	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ¹⁾	2015
	% asiakkaita • % av klienter • % of clients						
Opioidit • Opioider • <i>Opioids</i>	61	74	78	65	71	65	61
Stimulantit • Stimulant • <i>Stimulants</i>	45	49	47	41	43	43	45
Kannabis • Cannabis • <i>Cannabis</i>	45	50	44	49	48	40	45
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet • Sömnmedel och sedativa • <i>Soporifics and sedatives</i>	38	41	40	41	39	40	38
Alkoholi • Alkohol • <i>Alcohol</i>	28	31	30	32	31	26	28

1) Tiedonkeruu muuttui vuonna 2014. Aikaisempien vuosien tiedot eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2014 ja 2015 kanssa. • Datasamlingen förändrades 2014 och 2015. Uppgifterna för 2014 är inte jämförbara med uppgifterna för de tidigare åren. • *The data collection was revised in 2014. Data for previous years are not comparable with the data for 2014 and 2015.*

2) Tiedot perustuvat vapaaehtoiseen tiedonkeruuseen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon avo- ja laitoshuollon yksiköiltä, jotka hoitavat huumeiden tai lääkkeiden päihdekäytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneita asiakkaita. 90 yksikköä toimitti tiedot yhteensä 2 125 asiakkaasta vuonna 2015. • Uppgifterna bygger på frivillig datainsamling från enheter för öppen- och slutenvård inom hälso- och sjukvården och socialvården som vårdar klienter som sökt tjänster inom missbrukarvården på grund av användning av narkotika eller läkemedel i berusnings-syfte. Totalt 90 enheter inlämnade uppgifter om sammanlagt 2 125 klienter år 2015. • *The data are based on voluntary data collection by outpatient and inpatient units in health care and social services that treat clients who have sought treatment in substance abuse services for drug use or for the use of medicines for intoxication purposes. In 2015, 90 units submitted the data for a total of 2125 clients.*

3) Enintään 3 ongelmallisinta päihdettä. • Högst 3 av de berusningsmedel som orsakar mest problem. • *Maximum 3 drugs causing most problems.*

Lähde: Päihdehuollon huumeasiakkaat, THL. • Källa: Narkotikaberoende klienter inom missbrukarvården, THL. • *Source: Drug clients in services for substance abusers, THL.*

45. Päihdesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2011–2015
På grund av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, 2011–2015
Disability pensions for alcohol-and drug-related diseases, 2011–2015

Alkoholisairauden perusteella myönnetty työkyvyttömyyseläkkeet • På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner • *Disability pensions for alcohol-related diseases*

Vuosi År	Alkoholin aiheut- tamattomien elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymis- häiriöt Psykiatrisk störning och beteendestörning orsakad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Krooniset maksasai- raudet ja maksakirroosi Kroniska leversjuk- domar och levercirros <i>Chronic liver diseases and liver cirrhosis</i>	Haiman sairaudet Bukspott- körtelsjuk- domar <i>Diseases of the pancreas</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Osuus voimassa olevista työ- kyvyttömyyselä- kkeistä Andel av alla invalidpensioner som utbetalas <i>As a percentage of all disability pensions in receipt</i>
ICD-9 ¹⁾	303, 291	980	571	577			
ICD-10 ¹⁾	F10	T51	K70	K86	Z50, Z71, Z72		%

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy alkoholisairaus. • Av Folkpensionsanstaltens beviljade pensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. • *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an alcohol-related disease.*

2011	11 396	23	384	201	4	12 008	7,4
2012	10 948	22	353	191	6	11 520	7,3
2013	9 959	20	367	209	9	10 564	6,9
2014	9 314	21	347	196	12	9 890	6,7
2015	8 577	18	336	178	11	9 120	6,5

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. • Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. • *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2011	2 635	14	205	103	–	2 957	1,8
2012	2 412	14	178	93	1	2 698	1,7
2013	2 263	14	151	87	3	2 518	1,7
2014	2 069	14	137	72	3	2 295	1,6
2015	1 890	11	138	66	4	2 109	1,5

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet²⁾, joissa esiintyy alkoholisairaus. • Den privata och den offentliga sektorns²⁾ arbetspensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. • *Employment pensions in the private and public sectors²⁾ involving an alcohol-related disease.*

2011	9 527	20	409	205	19	10 180	5,0
2012	8 727	21	386	194	18	9 346	4,8
2013	7 874	20	352	187	18	8 451	4,6
2014	7 126	19	331	170	16	7 662	4,4
2015	6 204	15	289	154	15	6 677	4,1

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. • Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. • *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2011	4 163	11	282	144	11	4 611	2,3
2012	3 732	10	262	132	9	4 145	2,2
2013	3 307	9	234	130	10	3 690	2,0
2014	2 897	9	216	114	10	3 246	1,9
2015	2 446	7	190	101	8	2 752	1,7

1) ICD-9 ja ICD-10 ovat kansainvälisiä tautiluokitusjärjestelmiä. • ICD-9 och ICD-10 är de internationella systemen för klassificering av sjukdomar. • *ICD-9 and ICD-10 are the International Statistical Classifications of Diseases and Related Health Problems.*

2) Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. • Personerna är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. • *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Huumesairauksien perusteella myönnetty työkyvyttömyyseläkkeet • På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner • *Disability pensions for drug-related diseases*

Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt Psykisk störning och beteendestörning orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Myrkytykset, muut huumesairaudet Förgiftningar, övriga narkotikabetingade sjukdomar <i>Poisonings, other drug-related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Osuus voimassa olevista työkyvyttömyyseläkkeistä Andel av alla invalidpensioner som utbetalas <i>As a percentage of all disability pensions in receipt</i>	Vuosi År <i>Year</i>
292, 304, 305	965, 967, 969, 982			ICD-9 ¹⁾
F11-F16, F18, F19	T39, T40, T42, T43, T50, T52, R78, F55		%	ICD-10 ¹⁾

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy huumesairaus. • Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. • *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an drug-related disease.*

2 028	20	2 048	1,3	2011
2 132	20	2 152	1,4	2012
2 017	15	2 032	1,3	2013
2 050	15	2 065	1,4	2014
2 082	13	2 095	1,5	2015

Näistä huumesairaus pääsairautena. • Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. • *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

239	11	250	0,2	2011
246	10	256	0,2	2012
257	9	266	0,2	2013
251	9	260	0,2	2014
253	6	259	0,2	2015

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet²⁾, joissa esiintyy huumesairaus. • Den privata och den offentliga sektorns²⁾ arbetspensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. • *Employment pensions in the private and public sectors²⁾ involving a drug-related disease.*

761	31	792	0,4	2011
763	28	791	0,4	2012
755	30	785	0,4	2013
725	20	745	0,4	2014
685	18	703	0,4	2015

Näistä huumesairaus pääsairautena. • Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. • *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

216	21	237	0,1	2011
210	19	229	0,1	2012
204	19	223	0,1	2013
195	15	210	0,1	2014
177	13	190	0,1	2015

Luvuissa ovat mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. • I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. • *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

Lähteet: Kelan eläkkeet. SVT. Kela; Työkyvyttömyyseläkkeet, Eläketurvakeskus. • Källor: Pensioner från FPA. FOS. Folkpensionsanstalten; Invalidpensioner, Pensionsskyddscentralen. • Sources: Pensions provided by Kela. OSF. Social Insurance Institution of Finland; Disability pension, Finnish Centre for Pensions.

46. Alkoholin käytön seurauksena kuolleet 2000–2015
Dödsfall till följd av alkoholbruk 2000–2015
Alcohol-related deaths, 2000–2015

	2000	2005	2010	2014	2015
Alkoholikuolemat¹⁾ • Alkoholrelaterade dödsfall¹⁾ • <i>Alcohol-related deaths¹⁾</i>	2 355	3 011	2 708	2 411	2 214
Peruskuolinsyy: alkoholisairaus tai -myrkytys • Huvudsaklig dödsorsak: alkoholrelaterad sjukdom eller alkoholförgiftning • <i>Main cause of death: alcohol-related disease or alcohol poisoning</i>	1 474	2 033	1 966	1 841	1 666
Sairauksiin kuolleet • Dödsfall på grund av sjukdomar • <i>Deaths from disease</i>	936	1 472	1 560	1 566	1 403
Kardiomyopatia • Kardiomyopati • <i>Cardiomyopathy</i>	95	115	112	89	70
Maksasairaudet • Leversjukdomar • <i>Diseases of the liver</i>	536	976	1 070	1 080	954
Haiman sairaudet • Bukspottskörtel- sjukdomar • <i>Diseases of the pancreas</i>	88	111	109	86	88
Muut • Andra • <i>Others</i>	217	270	269	311	291
Tapaturmaiset alkoholimyrkytykset • Alkoholförgiftningar på grund av olyckshändelse • <i>Accidental alcohol poisonings</i>	538	561	406	275	263
Päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet yhteensä • Dödsfall genom olycksfall och våld i berusat tillstånd, totalt • <i>Accidental and violent deaths under the influence of alcohol</i>	881	978	742	570	548
Tapaturmaan kuolleet • Död genom olycksfall • <i>Accidental deaths</i>	486	577	442	316	300
Kuljetustapaturmat • Transportolycka • <i>Transport accidents</i>	122	134	100	65	66
Tapaturmaiset putoamiset ja kaatumiset • Fall genom olyckshändelse • <i>Accidental falls</i>	121	186	122	103	91
Hukkumiset • Drunkningar • <i>Drownings</i>	77	83	73	53	50
Kuumuus, kylmyys, tuli • Hetta, köld, eld • <i>Heat-induced, cold-induced burns</i>	75	95	101	68	66
Muut • Andra • <i>Others</i>	91	77	49	27	27
Väkivaltaan kuolleet • Dödsfall på grund av våld • <i>Violent deaths</i>	395	401	300	254	248
Itsemurhat ja vastaavat • Självmod och motsvarande • <i>Suicides and the like</i>	304	304	223	192	187
Murha, tappo, pahoinpitely • Mord, dråp, misshandel • <i>Murder, manslaughter, assault</i>	57	56	57	36	39
Muut (epäselvät) • Andra (oklara) • <i>Others (undetermined)</i>	34	43	20	20	22

1) WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut on laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. • WHO:s inferens-regel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. • *The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.*

Lähteet: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; THL. • Källor: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; THL. • *Sources: Causes of death. OSF. Statistics Finland; THL.*

47. Alkoholiperäisiin syihin kuolleet ikäryhmittäin 2010–2015
Alkoholrelaterade dödsfall efter åldersgrupp 2010–2015
Deaths from alcohol-related causes by age group, 2010–2015

Peruskuolemansyy alkoholiperäinen tauti tai alkoholimyrkytys • Huvudsaklig dödsorsak alkoholrelaterad sjukdom eller alkoholförgiftning • *Primary cause of death an alcohol-related disease or an accidental alcohol poisoning*

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön <i>Age group and gender</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Osuus kaikista kuol- leista • Andel av samtliga dödsfall • <i>% of all deaths</i>
							%
–19	2	–	1	–	–	1	0,4
20–29	24	19	24	13	11	9	2,6
30–39	73	73	61	59	59	49	9,4
40–44	100	97	104	85	62	55	14,9
45–49	200	195	195	196	166	122	16,5
50–54	310	310	277	245	261	239	20,1
55–59	401	361	397	376	346	266	13,9
60–64	418	405	425	412	353	377	12,4
65–	438	429	476	540	583	548	1,2
Yhteensä • Totalt • Total	1 966	1 889	1 960	1 926	1 841	1 666	3,2
Miehet • Män • <i>Men, %</i>	78,2	76,6	77,4	78,0	77,7	77,3	–
Naiset • Kvinnor • <i>Women, %</i>	21,8	23,4	22,6	22,0	22,3	22,7	–

Lähteet: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; THL. • Källor: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; THL. • *Sources: Causes of death. OSF. Statistics Finland; THL*

48. Huumemyrkytyksiin kuolleet ikäryhmittäin 2009–2014
Dödsfall till följd av narkotikaförgiftningar efter åldersgrupp 2009–2014
Deaths from drug poisoning by age group, 2009–2014

Huumeiden ja lääkkeiden päihdeikäytön aiheuttamat tapaturmaiset myrkytykset¹⁾ • Förgiftningar genom olycksfall vid användning av narkotika och läkemedel i berusningssyfte.¹⁾ • *Accidental poisonings caused by drug use or intoxicant use of pharmaceuticals.¹⁾*

Ikäryhmä ja sukupuoli och kön • <i>Age group and gender</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014
–15	–	–	–	–	–	–
15–19	5	2	7	9	2	4
20–24	23	29	29	28	24	16
25–29	25	25	47	26	37	32
30–34	30	32	30	34	31	28
35–44	16	17	36	36	33	36
45–54	6	9	13	20	26	17
55–	–	4	3	2	9	4
Yhteensä • Totalt • Total	105	130	165	155	162	137
Miehet • Män • <i>Men, %</i>	82,9	85,0	87,0	84,5	82,7	88,3
Naiset • Kvinnor • <i>Women, %</i>	17,1	15,0	13,0	15,5	17,3	11,7

1) Oikeustoksikologiayksikössä arvioidaan asiakirjojen pohjalta vainajan lääkkeiden käyttöä päihtymistarkoituksessa. Tästä syystä esitetyt luvut ovat täsmällisempiä kuin peruskuolemansyyhyin tai huumausainelöydöksiin perustuvat tilastot (Kuvio 9). EMCDDA:n selection D määritelmän mukaisesti huumemyrkytyksiin ei sisällytetä myrkytyksiä, joissa aiheuttajana ovat pelkästään uni- tai rauhoittavat lääkkeet. • Vid rätts toxikologi enheten bedöms de avlidnas användning av läkemedel i berusningssyfte utgående från handlingar. Därför är de presenterade uppgifterna mer exakta än den statistik som bygger på den grundläggande dödsorsaken eller narkotikafyndet (Diagram 9). I narkotikarelaterade förgiftningar i enlighet med EMCDDA selection D upptas inte förgiftningar som enbart beror på sömnmediciner eller lugnande mediciner i narkotikarelaterade förgiftningar. • *Forensic toxicology unit uses different kinds of records to assess whether the deceased had used medicines for intoxication purposes, which explains why the figures presented by the Hjelt Institute are more precise than statistics that are based on the primary cause of death or drug findings (Figure 9). In accordance with the EMCDDA Selection D definition, drug poisonings do not include poisonings caused by hypnotics or sedatives.*

Lähde: Oikeustoksikologiayksikkö, THL. • Källa: Rätts toxikologi enheten, THL. • *Source: Forensic toxicology unit, THL.*

49. Huumausainelöydökset ruumiinavauksissa 2005–2014
Narkotikafynd vid obduktioner 2005–2014
Drugs found in post-mortem examinations 2005–2014

Vuosi År Year	Heroini Heroin <i>Heroine</i>	Buprenofiini Buprenorfin <i>Buprenorphine</i>	Metadoni Metadon <i>Methadone</i>	Kannabinoidit Cannabinoider <i>Cannabinoids</i>	Amfetamiinit Amfetamin <i>Amphetamines</i>	Kokaiini Kokain <i>Cocaine</i>	Gamma Gamma <i>GHB</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
2005	3	83	14	71	66	2	2	179
2006	2	88	21	99	64	1	6	191
2007	1	97	26	94	94	3	2	234
2008	3	104	33	93	73	3	1	248
2009	3	111	34	119	94	4	11	256
2010	2	156	36	116	113	4	3	304
2011	1	150	27	124	93	2	11	288
2012	3	129	21	141	114	5	20	309
2013	5	145	43	134	108	6	6	352
2014	2	152	40	143	133	9	1	349

Lähde: Oikeustoksikologiayksikkö, THL. • Källa: Källa: Rättstoxikologi enheten, THL. • *Source: Forensic toxicology unit, THL.*

50. Alkoholin vaikutuksen alaiset kuljettajat¹⁾ henkilövahinkoon johtaneissa tieliikenneonnettomuuksissa 2011–2015
Alkoholpåverkade förare¹⁾ i vägtrafikolyckor som ledde till personskador 2011–2015
Drivers under the influence of alcohol¹⁾ in road accidents involving injury 2011–2015

	Juopuneet kuljettajat • Berusade förare • <i>Drunk drivers</i>				
	2011	2012	2013	2014	2015 [*]
Kuolemaan johtaneissa • Som lett till dödsfall • <i>With fatal injuries</i>	66	42	54	35	51
Loukkaantumiseen johtaneissa • Som lett till skador • <i>With non-fatal injury</i>	538	444	451	425	403
Yhteensä • Totalt • Total	604	486	505	460	454

	Juopuneet kuljettajat • Berusade förare • <i>Drunk drivers</i>				
	2011	2012	2013	2014	2015 [*]
Ikäryhmä ja sukupuoli • Åldersgrupp och kön • <i>Age group and gender</i>					
–17	44	29	18	27	17
18–24	166	155	147	126	129
25–34	140	87	118	107	104
35–54	180	169	155	136	138
55–	73	46	66	64	66
Tuntematon • Okänd • <i>Unknown</i>	1	–	1	–	–
Yhteensä • Totalt • Total	604	486	505	460	454
Miehet • Män • <i>Men</i>	527	420	442	410	389
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	77	66	63	50	65
Tuntematon • Okänd • <i>Unknown</i>	–	–	–	–	–
Yhteensä • Totalt • Total	604	486	505	460	454

	Rattijuopumusonnettomuuksien osuus henkilövahinkoon johtaneista tieliikenneonnettomuuksista Andelen rattifyllerifall av de vägtrafikolyckor som lett till personskada <i>Drunk driving accidents accounted for road accidents involving injury</i>				
	2011	2012	2013	2014	2015 ¹⁾
	Prosenttia • Procent • <i>Per cent</i>				
Kuolemaan johtaneista • Som lett till dödsfall • <i>With fatal injuries</i>	24,2	17,4	22,1	16,8	21,0
Loukkaantumiseen johtaneista • Som lett till skador • <i>With non-fatal injury</i>	8,8	8,1	8,9	8,3	8,2
Yhteensä • Totalt • Total	9,4	8,5	9,5	8,6	8,8

1) Pl. polkupyörät • Exkl. cyklister. • *Excl. cyclists*

Lähde: Tieliikenneonnettomuustilasto. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Statistik över vägtrafikolyckor. FOS. Statistikcentralen. •
Source: Statistics on road traffic accidents. OSF. Statistics Finland.

51. Poliisin tietoon tulleet liikennejuopumustapaukset koko maassa ja maakunnissa 2000–2015
Fall av trafikfylleri polisen fått kännedom om i hela landet och landskapsvis 2000–2015
Drink driving offences recorded by the police, nationwide and by region, 2000–2015

Vuosi År Year	Rattijuopumus • Rattfylleri • Drink driving				
	Rattijuopumus ja huu- maantuneena ajaminen Rattfylleri och körning- narkotika på verkad <i>Driving while under the influence of alcohol or drugs</i>	Törkeä ratti- juopumus Grovt rattfylleri <i>Aggravated drink driving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över <i>Per 1000 inhabitants aged 18 and over</i>	100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motor- fordon ¹⁾ <i>Per 100 000 motor vehicles¹⁾</i>
2000	9 400	13 383	22 783	5,7	891
2005	11 068	14 944	26 012	6,3	874
2013	8 993	9 001	17 994	4,1	533
2014	9 304	8 304	17 608	4,0	512
2015	9 822	7 816	17 638	4,0	502

Maakunta Landskap Region	Rattijuopumus yhteensä Rattfylleri, totalt <i>Drink driving, total</i>		Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över <i>Per 1000 inhabitants aged 18 and over</i>		100 000 moottoriajo- neuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motor- fordon ¹⁾ <i>Per 100 000 motor vehicles¹⁾</i>	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Koko maa • Whole country	17 608	17 638	4,0	3,4	512	504
Uusimaa	4 393	4 425	3,5	3,9	511	491
Varsinais-Suomi	1 456	1 522	3,8	3,4	479	377
Satakunta	728	625	4,0	5,4	447	603
Kanta-Häme	688	756	4,9	4,1	561	521
Pirkanmaa	1 531	1 658	3,8	5,5	493	701
Päijät-Häme	836	898	5,1	5,3	664	614
Kymenlaakso	787	785	5,3	4,3	627	495
Etelä-Karjala • South Karelia	478	465	4,4	5,0	518	598
Etelä-Savo	569	633	4,5	4,2	547	516
Pohjois-Savo	842	849	4,2	3,6	522	418
Pohjois-Karjala • North Karelia	539	485	4,0	4,2	474	517
Keski-Suomi • Central Finland	938	935	4,3	4,3	533	437
Etelä-Pohjanmaa • South Ostrobothnia	679	663	4,4	3,0	456	325
Pohjanmaa • Ostrobothnia	399	432	2,8	3,6	307	396
Keski-Pohjanmaa • Central Ostrobothnia	182	194	3,4	3,7	380	442
Pohjois-Pohjanmaa • North Ostrobothnia	1 276	1 143	4,2	3,4	512	406
Kainuu	272	217	4,1	6,1	495	720
Lappi • Lapland	945	901	6,4	2,2	771	174
Ahvenanmaa • Åland Islands	69	52	3,0	3,0	237	237

1) Autot ja moottoripyörät. • Bilar och motorcyklar. • Cars and motorcycles.

2) Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus. • Fylleri i sjö-, luft- eller tågtrafik. • Waterway, air or rail traffic.

3) Pl. liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla. • Exkl. trafikfylleri med motorlöst fordon. • Excl. drink driving with unpowered vehicle.

Vuoden 2014 ja 2015 tilastossa Tilastokeskus on käyttänyt aluejakoa 1.1.2015 ja 1.1.2016. • I statistiken för 2014 och 2015 har Statistikcent-
ralen använt regionindelningen 1.1.2015 och 1.1.2016. • In the statistics for 2014 and 2015, Statistics Finland has applied the regional divisions
introduced on 1 January 2015 and 1 January 2016.

Muut liikennejuopumusrikokset • Övriga trafikfyllerifall • <i>Other drink driving offences</i>			Liikennejuopumus- tapaukset yhteensä Trafikfyllerifall, totalt <i>Drink driving offences, total</i>	Liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla Trafikfylleri med motorlöst fordon <i>Drink driving with unpowered vehicle</i>	Vuosi År Year
Muu liikennejuopu- mus ²⁾ Annat trafikfylleri ²⁾ <i>Other cases of drink driving²⁾</i>	Kulkuneuvon luovutta- minen juopuneelle Överlämnande av fortskaffningsmedel till berusad <i>Relinquishing a vehicle to a drunken person</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>			
412	2 082	2 494	25 277	165	2000
510	2 196	2 706	28 718	112	2005
386	1 012	1 398	19 392	64	2013
345	842	1 187	18 795	73	2014
289	779	1 068	18 706	46	2015

Muut liikennejuopumusrikokset Övriga trafik fyllerifall <i>Other drink driving offences</i>		Liikennejuopumustapaukset yhteensä ³⁾ Trafikfyllerifall, totalt ³⁾ <i>Drink driving offences, total³⁾</i>		Landskap
2014	2015	2013	2015	
1 187	1 068	18 795	18 706	Hela landet
212	237	4 605	4 662	Nyland
97	92	1 553	1 614	Egentliga Finland
61	32	789	657	Satakunta
29	33	717	789	Egentliga Tavastland
89	80	1 620	1 738	Birkaland
45	40	881	938	Päijänne-Tavastland
80	71	867	856	Kymmenedalen
36	25	514	490	Södra Karelen
39	49	608	682	Södra Savolax
76	80	918	929	Norra Savolax
28	29	567	514	Norra Karelen
86	71	1 024	1 006	Mellersta Finland
45	38	724	701	Södra Österbotten
39	34	438	466	Österbotten
19	16	201	210	Mellersta Österbotten
101	84	1 377	1 227	Norra Österbotten
24	16	296	233	Kajanaland
61	33	1 006	934	Lappland
20	8	89	60	Åland

Lähteet: Rikos- ja pakkokeinotilasto. SVT. Tilastokeskus; THL. • Källor: Brott och tvångsmedel. FOS. Statistikcentralen; THL. • Sources: Statistics on offences and coercive measures. OSF. Statistics Finland; THL.

52. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet koko maassa ja maakunnissa 2000–2015
 I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor dödade och skadade i hela landet och landskapsvis 2000–2015
 Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, nationwide and by region, 2000–2015

Vuosi År Year	Onnettomuuksia Olyckor Accidents	Kuolleita Dödade Killed	Loukkaantuneita Skadade Injured
2000	971	94	1 191
2005	977	99	1 244
2013	561	66	727
2014	535	56	641
2015 ¹⁾	505	67	613

Maakunta Landskap Region	Onnettomuuksia Olyckor Accidents		Kuolleita Dödade Killed		Loukkaantuneita Skadade Injured	
	2014	2015 ¹⁾	2014	2015 ¹⁾	2014	2015 ¹⁾
Koko maa • Hela landet • Whole country	535	505	56	67	641	613
Uusimaa • Nyland	98	89	9	8	112	112
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	49	48	3	4	57	57
Satakunta	35	33	4	6	40	39
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	17	15	–	1	22	18
Pirkanmaa • Birkaland	47	37	3	7	56	49
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	13	26	2	2	13	27
Kymenlaakso • Kymmenedalen	22	23	3	1	22	25
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	12	20	3	6	12	25
Etelä-Savo • Södra Savolax	35	19	4	2	43	26
Pohjois-Savo • Norra Savolax	19	21	–	3	25	27
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	21	18	2	7	24	17
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	30	21	2	4	35	26
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	24	31	5	7	25	34
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	16	17	1	1	16	18
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	10	13	5	1	9	16
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	42	35	5	3	70	51
Kainuu • Kajanaland	12	8	–	2	22	10
Lappi • Lappland • Lapland	30	28	5	2	35	33
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	3	3	–	–	3	3

Lähde: Tieliikenneonnettomuustilasto. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Statistik över vägtrafikolyckor. FOS. Statistiken. •
 Source: Statistics on road traffic accidents. OSF. Statistics Finland.

53. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset 2006–2015
Brott mot alkohollagstiftningen 2006–2015
Offences under the Alcohol Act, 2006–2015

Vuosi År Year	Alkoholirikkomus Alkoholförseelse <i>Alcohol violation</i>	Alkoholirikos Brott mot alkohollagen <i>Alcohol offence</i>	Lievä alkoholirikos Lindrigt alkoholbrott <i>Minor alcohol offence</i>	Törkeä alkoholirikos Grovt alkoholbrott <i>Aggravated alcohol offence</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Tullin tietoon tulleet alkoholirikokset Alkoholbrott som kommit till tullens känedom <i>Alcohol offences recorded by the customs authorities</i>
2006	2 372	662	3 034	654
2007	2 451	608	3 059	550
2008	2 484	597	3 081	565
2009 ¹⁾	2 271	204	486	26	2 987	660
2010 ¹⁾	2 940	153	947	13	4 053	692
2011	3 723	157	1 230	11	5 121	829
2012	3 222	126	1 246	7	4 601	892
2013	2 971	186	1 288	29	4 474	1 014
2014	2 211	140	1 320	15	3 686	1 138
2015	1 962	140	1 080	13	3 195	892

1) Alkoholirikosten rikosnimikkeet uudistettiin vuonna 2009. Taulukon tiedot on esitetty uusien nimikkeiden mukaisesti. • Brottsbenämningarna för alkoholbrott förnyades 2009. Uppgifterna i tabellen visas efter de nya benämningarna. • *The designations of alcohol offences were amended in 2009. The data in the table have been set out according to the new designations of offence.*

Lähteet: Rikos- ja pakkokeinotilasto. SVT. Tilastokeskus; Tulli. • Källor: Brott och tvångsmedel. FOS. Statistikcentralen; Tull. • *Sources: Statistics on offences and coercive measures. OSF. Statistics Finland; Customs.*

54. Huuhausainerikollisuus 2006–2015
Narkotikabrottslighet 2006–2015
Drug-related crime, 2006–2015

Poliisin tietoon tullut rikollisuus • Brottslighet som kommit till polisens kännedom • <i>Offences known to the police</i>						
Vuosi År Year	Huuhaus- ainerikos Narkotikabrott <i>Narcotics offence</i>	Huuhaus- aineiden käyttörikos Straffbart bruk av narkotika <i>Unlawful use of narcotics</i>	Törkeä huuhaus- ainerikos Grovt narkotika- brott <i>Aggravated narcotics offence</i>	Huuhausaine- rikoksen valmistelu Förberedelse till narkotikabrott <i>Preparation or abetment of narcotics offences</i>	Huuhausaine- rikokset yhteensä Narkotikabrott totalt <i>Narcotics offences in total</i>	Vankeusvankien päärikoksena huuhausainerikos Narkotikabrott det vanligaste brottet som ger fängelse <i>Convicts with drug offence as the principal offence %</i>
2006	4 168	8 480	657	12	13 317	15,2
2007	4 206	10 333	883	26	15 448	14,6
2008	4 835	9 823	789	35	15 482	16,1
2009 ¹⁾	6 274	11 257	922	71	18 524	14,1
2010	6 444	12 158	1 083	39	19 724	15,6
2011	7 226	12 093	1 036	39	20 394	17,0
2012	7 752	11 292	1 025	33	20 102	17,4
2013	8 560	12 778	1 237	81	22 656	18,0
2014	6 859	13 681	1 161	80	21 781	19,3
2015	7 057	15 170	1 070	103	23 400	19,5

1) Tilastointitapa on muuttunut vuodesta 2009 lähtien. Vuodesta 2009 tilastoissa on otettu huomioon myös Tullin ja Rajavartiolaitoksen tietoon tulleet huuhausainerikokset. Tilastomuutos näyttäytyy huuhausainerikollisuuden määrän lisääntymisellä noin 5–6 %. • Sättet att föra statistik ändrades 2009. I statistiken från och med 2009 har man också beaktat narkotikabrott som kommit till Tullens och Gränsbevakningsväsendets kännedom. Statistikändringen visar sig i en ökning av narkotikabrottsligheten med cirka 5–6 procent • *The compilation of statistics changed as of 2009. The statistics for 2009 include crimes reported to the Customs and Border Guard. This accounts for a 5% to 6% increase in the volume of drug-related crime.*

Lähteet: Rikos- ja pakkokeinotilasto. SVT. Tilastokeskus; Rikosseuraamuslaitos. • Källor: Brott och tvångsmedel. FOS. Statistikcentralen; Brottpåföljdsmyndigheten. • *Sources: Statistics on offences and coercive measures. OSF. Statistics Finland., Criminal sanctions agency.*

55. Takavarikoidut huumausaineet 2006–2015
Narkotikabeslag 2006–2015
Drug seizures, 2006–2015

Vuosi År Year	Kannabis- kasvi Cannabisväxt <i>Cannabis plants</i>	Hasis Hasch <i>Hashish</i>	Marihuana Marihuana <i>Marijuana</i>	Kokaiini <i>Kokain</i> <i>Cocaine</i>	Heroiini Heroin <i>Heroine</i>	Amfetamiini + metamfetamiini Amfetamin + metamfetamin <i>Amphetamines + Methamphetamines</i>
	Kpl Stycken <i>Number of</i>	Kg • Kilo • <i>Kilogrammes</i>				
2006	7 510	283	33	6,5	0,2	129
2007	7 600	360	36	4,0	0,4	152
2008	14 000	47	56	3,0	0,2	147
2009	12 500	440	100	2,8	2,0	115
2010	15 000	250	80	4,2	0,4	152
2011	16 400	860	97	3,5	1,0	99
2012	18 150	714 ¹⁾	714 ¹⁾	25,7	0,1	139
2013	23 000	122	285	4,5	0,2	91
2014	21 800	52	313	6,3	0,1	298
2015	23 000	63	208	8,5	0,4	300

Vuosi År Year	Subutex Subutex <i>Subutex</i>	Ekstaasi Ecstasy <i>Ecstasy</i>	LSD LSD <i>LSD</i>	Bromodra- gonfly Bromo- dragonfly <i>Bromodragonfly</i>	GBL + GHB GBL + GHB <i>GBL + GHB</i>	MDPV MDPV <i>MDPV</i>	Kat Khat <i>Khat</i>
	Kpl • Stycken • <i>Number of items</i>				Litraa Liter <i>Litres</i>	Kg • Kilo • <i>Kilogrammes</i>	
2006	22 979	39 185	171	..	24	..	3 283
2007	20 600	83 000	2 138	..	91	..	3 300
2008	12 000	34 000	3 082	..	150+9	..	2 250
2009	17 000	15 100	620	1 200	84+2	4	3 300
2010	15 000	27 000	790	7 600	37+5	9,5	4 700
2011	31 700	17 800	1 260	1 100	930+2,5	2,4	5 800
2012	48 700	23 623	1 102	2 653	228+1	5,1	1 920
2013	37 078	121 595	3 965	649	265+0,7	5,3	4 767
2014	25 150	131 700	1 610	23	40+0,44	0,25	3 060
2015	42 950	23 660	3 940	..	95,5+0,98	0,08	1 040

2) Vuonna 2012 hasis ja marihuana on laskettu yhteen • Hasch och marijuana har räknats samman år 2012 • *Year 2012, the data on hashish and marijuana are combined.*

Lähde: Keskusrikospoliisi. • Källa: Centralkriminalpolisen. • *Source: Finnish National Bureau of Investigation.*

56. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun määrä 2006–2015

Tullbeslag av alkohol och sprit 2006–2015

Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs, 2006–2015

Vuosi År Year	Alkoholijuomat Alkoholdrycker <i>Alcoholic beverages</i>	Pirtu Sprit <i>Ethyl alcohol</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
	litraa • liter • litres		
2006	6 095	406	6 501
2007	115 438	518	115 956
2008	45 411	185	45 596
2009	11 830	830	12 660
2010	4 725	151	4 876
2011	5 990	119	6 109
2012	5 666	20	5 686
2013	11 110	26	11 136
2014	7 352	30	7 382
2015	4 459	12	4 471

Lähde: Tulli • Källa: Tull • Source: Customs.

57. Väikivaltarikollisuus 2000–2015

Våldsbrott 2000–2015

Violent crimes, 2000–2015

Poliisin tietoon tullut rikollisuus • Brottslighet som kommit till polisens kännedom • <i>Offences known to the police</i>							
Vuosi År Year	Tappo Dråp <i>Mans- laughter</i>	Murha Mord <i>Murder</i>	Tapon, murhan tai surman yritys Försök till dråp mord eller dråp under för mildrande omständigheter <i>Attempted mans- laughter, murder or homicide</i>	Pahoinpitely Misshandel <i>Assault</i>	Törkeä pahoinpi- tely Grovt misshandel <i>Aggravated assault</i>	Lievä pahoinpi- tely Lindrig misshandel <i>Petty assault</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
2000	108	37	333	18 424	1 972	7 424	28 298
2005	77	36	349	20 086	2 071	8 324	30 943
2013	57	38	264	24 015	1 791	9 709	35 874
2014	59	42	327	21 959	1 645	9 324	33 356
2015	48	48	299	22 818	1 563	9 493	34 269
100 000 asukasta kohti • Per 100 000 invånare • <i>Per 100 000 inhabitants</i>							
2000	2,1	0,7	6,4	355,6	38,1	143,3	546,2
2005	1,5	0,7	6,6	382,2	39,4	158,4	588,8
2013	1,0	0,7	4,8	440,5	32,9	178,1	658,1
2014	1,1	0,8	6,0	401,3	30,1	170,4	609,6
2015	0,9	0,9	5,4	415,8	28,5	173,0	624,5

Lähteet: Rikos- ja pakkokeinotilasto. SVT. Tilastokeskus; THL. • Källa: Brott och tvångsmedel. FOS. Statistikcentralen; THL. • Source: Statistics on offences and coercive measures. OSF. Statistics Finland; THL.

58. Päihtyneiden säilöönotot koko maassa ja maakunnissa 2000–2015
Omhändertagna berusade i hela landet och landskapsvis 2000–2015
Persons taken into police custody for drunkenness, nationwide and by region, 2000–2015

Vuosi År Year		100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants
2000	96 944	1 871
2005	101 856	1 938
2013	67 699	1 242
2014	60 757	1 110
2015	59 336	1 081

Maakunta Landskap Region			100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants	
	2014	2015	2014	2015
Koko maa • Hela landet • <i>Whole country</i>	60 757	59 336	1 110	1 081
Uusimaa • Nyland	19 797	20 019	1 235	1 236
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	4 367	3 980	924	839
Satakunta	1 874	1 894	837	849
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	1 614	1 602	920	917
Pirkanmaa • Birkaland	3 370	3 373	669	666
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	2 753	2 733	1 363	1 356
Kymenlaakso • Kymmenedalen	1 484	1 038	825	581
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	1 520	1 447	1 154	1 103
Etelä-Savo • Södra Savolax	1 863	1 691	1 229	1 125
Pohjois-Savo • Norra Savolax	3 984	3 444	1 604	1 388
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	2 416	2 485	1 462	1 508
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	4 223	4 163	1 534	1 510
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	1 622	1 638	839	851
Pohjanmaa • Österbotten • <i>Ostrobothnia</i>	1 541	1 467	851	807
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	468	477	680	691
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	4 122	4 120	1 017	1 012
Kainuu • Kajanaland	740	735	934	938
Lappi • Lappland • <i>Lapland</i>	2 759	2 809	1 518	1 553
Ahvenanmaa • Åland • <i>Åland Islands</i>	238	221	823	763

Vuoden 2014 ja 2015 tilastossa Tilastokeskus on käyttänyt aluejakoa 1.1.2015 ja 1.1.2016. • I statistiken för 2014 och 2015 har Statistikcentralen använt regionindelningen 1.1.2015 och 1.1.2016. • *In the statistics for 2014 and 2015, Statistics Finland has applied the regional divisions introduced on 1 January 2015 and 1 January 2016.*

Lähteet: Rikos- ja pakkokeinotilasto. SVT. Tilastokeskus; THL. • Källor: Brott och tvångsmedel. FOS. Statistikcentralen; THL. • *Sources: Statistics on offences and coercive measures. OSF. Statistics Finland; THL.*

59. Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksijä 2006–2015
 Nominella prisindex för alkoholkonsumtionen 2006–2015
 Nominal price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinat Brännvin Vodka, gin, etc.	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkevät viinit Starkvin Fortified wines	Miedot viinit Lättvin Light wines	Siiderit Cider Ciders	Long drink- juomat Long drink Long drinks	Vahva olut Starköl Strong beer	Keskiolut Mellanöl Medium beer	Kaikki juomat Alla drycker All beverages
2000=100									
Kulutus • Konsumtion • Consumption									
2006	79,4	87,4	76,7	101,8	107,8	105,6	106,9	101,2	97,0
2007	80,0	89,3	77,6	102,8	109,0	107,5	109,2	101,4	98,2
2008	87,7	98,9	82,9	108,3	113,5	112,2	114,2	106,7	104,3
2009	94,7	105,6	89,2	113,7	117,9	117,3	119,8	114,3	110,9
2010	99,3	109,3	93,6	116,5	119,1	122,1	123,4	120,5	115,5
2011	100,4	110,8	96,0	118,3	120,4	125,6	126,5	121,9	117,5
2012	106,1	116,2	102,8	122,7	128,3	134,1	134,1	132,4	125,3
2013	108,2	120,1	104,6	125,7	130,6	137,6	139,4	134,9	128,4
2014	112,1	124,8	110,0	129,9	133,9	140,5	142,8	138,7	132,4
2015	112,6	126,8	110,1	130,1	133,9	141,4	145,9	137,7	132,4
Vähittäiskulutus • Detaljhandelskonsumtion • Consumption through retail outlet									
2006	64,0	75,0	75,0	97,3	105,3	101,8	92,9	94,1	89,1
2007	64,1	76,7	75,8	98,0	106,1	103,8	94,0	94,6	90,2
2008	72,0	87,5	81,1	102,5	110,1	108,7	98,7	99,5	96,0
2009	79,4	94,7	87,2	107,6	115,1	115,7	105,6	106,8	102,8
2010	84,1	98,0	91,4	109,7	115,7	121,7	111,2	112,0	107,0
2011	84,4	98,6	93,2	110,6	116,2	125,8	113,3	111,8	107,5
2012	90,3	104,3	100,2	114,2	125,3	135,1	120,5	122,5	115,6
2013	91,0	107,6	101,7	116,3	125,9	137,1	123,9	122,4	116,8
2014	94,6	111,7	107,0	120,2	128,9	139,7	128,8	126,3	120,6
2015	94,6	112,0	107,4	120,7	125,9	139,0	129,7	123,4	119,4
Anniskelukulutus • Konsumtion av serverad alkohol • Consumption through licensed serving									
2006	106,7	107,5	108,8	121,7	110,8	109,3	118,4	112,7	111,6
2007	109,1	109,8	111,1	124,3	112,6	110,9	121,7	112,1	112,8
2008	114,6	116,8	115,5	134,6	117,8	115,3	126,9	118,1	119,2
2009	119,5	122,1	125,6	141,1	121,2	117,8	131,0	125,9	125,0
2010	123,1	126,3	135,9	146,5	123,2	120,9	133,0	134,3	130,7
2011	126,1	129,5	149,1	152,5	125,7	123,7	136,9	139,8	135,2
2012	129,7	134,2	151,4	160,7	131,8	130,8	144,9	148,6	142,5
2013	135,4	139,1	158,1	167,6	136,5	136,2	151,5	157,8	149,8
2014	139,0	144,7	163,1	173,3	140,2	139,4	154,0	161,4	154,2
2015	141,3	150,1	155,4	172,2	144,6	142,8	158,3	165,5	157,7

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL. • Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL. • Source: Alcoholic beverage price index. OSF. THL

60. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä 2006–2015

Realprisindex för alkoholkonsumtionen 2006–2015

Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2006–2015

Vuosi År Year	Viinat Brännvin Vodka, gin, etc.	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkevät viinit Starkvin Fortified wines	Miedot viinit Lättvin Light wines	Siiderit Cider Ciders	Long drink- juomat Long drink Long drinks	Vahva olut Starköl Strong beer	Keskiolet Mellanöl Medium beer	Kaikki juomat Alla drycker All beverages
---------------------	---	--	---	---	-----------------------------	---	---	---	---

2000=100

Kulutus • Konsumtion • Consumption

2006	73,4	80,9	70,9	94,2	99,8	97,8	98,9	93,7	89,8
2007	72,3	80,6	70,0	92,8	98,4	97,1	98,7	91,5	88,7
2008	76,1	85,8	71,9	94,0	98,5	97,3	99,1	92,6	90,5
2009	82,2	91,6	77,4	98,6	102,3	101,8	103,9	99,2	96,2
2010	85,2	93,7	80,2	99,8	102,1	104,6	105,8	103,3	99,0
2011	83,2	91,8	79,5	98,0	99,7	104,1	104,8	101,0	97,4
2012	85,5	93,6	82,9	98,9	103,4	108,1	108,1	106,7	101,0
2013	85,9	95,4	83,1	99,8	103,7	109,2	110,7	107,1	102,0
2014	88,1	98,1	86,4	102,1	105,2	110,4	112,2	109,0	104,0
2015	88,7	99,9	86,7	102,4	105,4	111,4	114,9	108,5	104,3

Vähittäiskulutus • Detaljhandelskonsumtion • Consumption through retail outlets

2006	59,2	69,4	69,4	90,1	97,5	94,2	85,9	87,1	82,4
2007	57,9	69,2	68,4	88,5	95,8	93,7	84,9	85,4	81,5
2008	62,5	75,9	70,4	88,9	95,5	94,3	85,6	86,3	83,3
2009	68,9	82,2	75,7	93,3	99,9	100,4	91,7	92,7	89,2
2010	72,1	84,0	78,3	94,1	99,2	104,3	95,4	96,0	91,7
2011	69,9	81,7	77,2	91,6	96,2	104,2	93,9	92,6	89,1
2012	72,7	84,1	80,7	92,0	100,9	108,9	97,1	98,7	93,2
2013	72,3	85,4	80,8	92,4	100,0	108,9	98,4	97,2	92,8
2014	74,3	87,8	84,1	94,4	101,3	109,8	101,2	99,2	94,8
2015	74,5	88,2	84,6	95,0	99,2	109,5	102,2	97,2	94,0

Anniskelukulutus • Konsumtion av serverad alkohol • Consumption through licensed serving

2006	98,7	99,4	100,7	112,7	102,5	101,1	109,6	104,3	103,2
2007	98,6	99,2	100,3	112,3	101,7	100,2	109,9	101,2	101,9
2008	99,5	101,4	100,2	116,8	102,2	100,0	110,1	102,5	103,4
2009	103,7	105,9	109,0	122,4	105,1	102,2	113,7	109,2	108,5
2010	105,5	108,3	116,5	125,6	105,6	103,6	114,0	115,2	112,0
2011	104,4	107,3	123,5	126,3	104,1	102,4	113,4	115,8	112,0
2012	104,5	108,1	121,9	129,5	106,2	105,4	116,8	119,7	114,8
2013	107,5	110,5	125,6	133,1	108,4	108,2	120,3	125,3	118,9
2014	109,2	113,7	128,2	136,2	110,2	109,5	121,0	126,8	121,2
2015	111,3	118,2	122,4	135,6	113,9	112,4	124,7	130,4	124,2

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL. • Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL. • Source: Alcoholic beverage price index. OSF. THL

61. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto 1995–2015
Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1995–2015
Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1995–2015

Vuosi År Year	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahti- myymälät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon tilaus- palvelu pisteet Alkoombud Alko order points
1995	251	8 076	21	3
2000	275	7 348	49	124
2005	327	6 699	49	139
2010	343	5 755	35	118
2011	348	5 586	32	110
2012	351	5 511	31	108
2013	350	5 371	31	107
2014	352	5 282	31	106
2015	351	5 264	30	104

2015:

Maakunta • Landskap •
Region

Koko maa • Hela landet •

<i>Whole country</i>	351	5 264	30	104
Uusimaa • Nyland	76	1 140	1	9
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	31	470	1	10
Satakunta	15	267	1	4
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	12	175	2	-
Pirkanmaa • Birkaland	29	456	4	-
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	16	199	2	-
Kymenlaakso • Kymmenedalen	12	173	2	-
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	9	140	-	2
Etelä-Savo • Södra Savolax	15	231	4	4
Pohjois-Savo • Norra Savolax	17	268	1	14
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	11	193	2	9
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	20	272	2	6
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	16	216	2	7
Pohjanmaa • Österbotten • <i>Ostrobothnia</i>	8	194	1	3
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	4	74	-	1
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	26	376	-	10
Kainuu • Kajanaland	9	102	1	3
Lappi • Lappland • <i>Lappland</i>	23	271	3	13
Ahvenanmaa • Åland • <i>Åland Islands</i>	2	47	1	-

Lähde: Valvira. • Källa: Valvira. • Source: Valvira.

62. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1995–2015
Nät för servering av alkoholdrycker 1995–2015
Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1995–2015

Vuosi År Year	Anniskeluravintolat • Restauranger med serveringstillstånd • <i>Licensed restaurants</i>					
	Anniskeluluvat ¹⁾ • Serveringstillstånd ¹⁾ • <i>Serving licences¹⁾</i>				Asiakaspaikkoja ³⁾ • Gästplatser ³⁾ • <i>Seating for customers³⁾</i>	
	A-luvat A-tillstånd <i>A licences</i>	B-luvat B-tillstånd <i>B licences</i>	C-luvat C-tillstånd <i>C licences</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	A+B-luvat A+B-tillstånd <i>A+B licences</i>	C-luvat C-tillstånd <i>C licences</i>
1995	3 222	270	5 989	9 481	642 176 ²⁾	-
2000	4 640	264	4 050	8 954	1 616 404	332 974
2005	5 321	225	2 912	8 458	1 945 277	262 751
2010	5 812	312	2 178	8 302	2 091 621	215 553
2011	5 847	319	2 112	8 278	2 125 118	213 509
2012	5 916	351	2 024	8 291	2 121 319	209 026
2013	5 919	372	1 937	8 228	2 137 705	208 198
2014	5 935	395	1 880	8 210	2 128 521	203 130
2015	6 032	410	1 800	8 242	2 232 801	203 097

2015:

Maakunta • Landskap • *Region*

Koko maa • Hela landet •

<i>Whole country</i>	6 032	410	1 800	8 242	2 232 801	203 097
Uusimaa • Nyland	1 945	138	331	2 414	675 457	27 227
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	538	40	147	725	186 099	14 911
Satakunta	238	12	75	325	88 278	7 442
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	177	20	47	244	77 459	5 189
Pirkanmaa • Birkaland	489	22	138	649	169 292	13 654
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	223	14	65	302	78 160	7 416
Kymenlaakso • Kymmenedalen	207	8	77	292	55 757	7 556
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	160	1	59	220	55 181	6 554
Etelä-Savo • Södra Savolax	220	12	123	355	82 185	15 033
Pohjois-Savo • Norra Savolax	241	12	93	346	96 765	9 783
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	136	6	51	193	39 759	7 282
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	256	21	100	377	133 412	11 624
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	135	14	91	240	70 036	18 201
Pohjanmaa • Österbotten • <i>Ostrobothnia</i>	151	13	72	236	57 756	11 269
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	49	3	34	86	18 225	3 395
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	326	12	148	486	125 759	20 274
Kainuu • Kajanaland	93	4	41	138	37 926	4 037
Lappi • Lappland • <i>Lapland</i>	390	12	104	506	173 468	11 960
Ahvenanmaa • Åland • <i>Åland Islands</i>	58	46	4	108	11 827	290

1) A-luvat: kaikki alkoholiuomat, B-luvat: miedot alkoholiuomat, C-luvat: enintään 4,7 til-% alkoholiuomat. • A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: alkoholdrycker med högst 4,7 % volymprocent. • *A licences: all alcoholic beverages, B licences: light alcoholic beverages, C licences: alcoholic beverages with no more than 4.7% by volume.*

2) Käytössä olleet asiakaspaikat. • Gästplatser i bruk. • *Number of seats in use.*

3) Anniskelulupien mukaiset asiakaspaikat. • Gästplatser enligt serveringstillstånd. • *Seating for customers according to serving licences.*

Lähde: Valvira. • Källa: Valvira. • *Source: Valvira.*

63. Mainonnan valvonta 1995–2015
Reklam tillsyn 1995–2015
State control of alcohol advertising, 1995–2015

Vuosi År Year	Päätös ¹⁾ • Beslut ¹⁾ • Decision ¹⁾ Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Tillstånd- och tillsynsverket för social- och hälsovården <i>National Supervisory Authority for Welfare and Health</i>	Aluehallintovirasto Regionförvaltningsverket <i>Regional State Administrative Agency</i>
1995	37	16
2000	73	17
2005	99	13
2013	89	43
2014	70	19
2015	33	23

1) Valvirassa ja AVI:ssä käsitellyt diaariin kirjatut mainonta-asiat. • Reklamärenden som införts i diariet och som handlagts av Valvira och RFV. •
Advertising cases processed and registered at Valvira and the Regional State Administrative Agency.

Lähde: Valvira. • Källa: Valvira. • Source: Valvira.

64. Vähittäismyyntin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2006–2015
Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 2006–2015
Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 2006–2015

Vuosi År Year	Huomautuksia ja ohjaavia kirjeitä Anmärkningar och styrande brev <i>Notices and instructive letters</i>	Varoituksia Varningar <i>Warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Pysyviä peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction of licence</i>
Vähittäismyyntipaikoille annettuja • Utfärdat till detaljhandelsställen • <i>Issued to retail outlet</i>					
2006	38	18	10	8	-
2007	36	14	25	6	-
2008	32	12	18	9	-
2009	41	15	11	27	-
2010	56	21	13	14	-
2011	73	21	10	22	-
2012	66	14	4	2	-
2013	60	17	6	9	-
2014	45	15	2	-	-
2015	20	8	2	1	-

Lähde: Valvira. • Källa: Valvira. • Source: Valvira.

65. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2006–2015
 Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 2006–2015
 Control measures related to licensing supervision, 2006–2015

Vuosi År Year	Huomautuksia ja ohjaavia kirjeitä Anmärkningar och styrande brev Notices and instructive letters	Varoituksia Varningar Warnings	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid Temporary revocations of licence	Pysyviä peruutuksia Permanent återkallelser Permanent revocations of licence	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet Restriction on licence
Anniskeluravintolille annettuja • Utfärdat till restauranger med serveringstillstånd • Issued to licensed restaurants					
2006	359	224	93	32	3
2007	439	327	77	54	3
2008	410	347	95	55	-
2009	532	344	72	83	13
2010	583	290	82	52	10
2011	494	258	70	43	10
2012	440	197	61	25	11
2013	453	221	63	29	11
2014	415	158	42	16	4
2015	347	147	66	35	-

Lähde: Valvira. • Källa: Valvira. • Source: Valvira.

66. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittäin ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista 2006–2015
Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtions-
utgifterna 2006–2015
Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 2006–2015

Vuosi År Year	Alkoholimenot • Alkholutgifter • <i>Alcohol expenditure</i>			Yksityiset kulutusmenot Privata konsumtions- utgifter <i>Private consumer expenditure</i>	Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna <i>Alcohol expenditure as a percentage of private consumption expenditure</i>
	Vähittäiskulutus Detaljandels konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelukulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>		
	1 000 000 €				%
	Käypiin hintoihin • Löpande priser • <i>Current prices</i>				
2006	2 461	1 465	3 926	85 768	4,6
2007	2 602	1 496	4 098	90 708	4,5
2008	2 717	1 510	4 227	95 639	4,4
2009	2 865	1 466	4 331	94 170	4,6
2010	2 934	1 466	4 400	99 084	4,4
2011	3 008	1 521	4 530	105 771	4,3
2012	3 064	1 540	4 603	109 026	4,2
2013	3 046	1 510	4 556	111 046	4,1
2014	3 055	1 517	4 572	113 621	4,0
2015	2 967	1 495	4 464	115 711	3,9
	Vuoden 2015 hintoihin • 2015 års priser • <i>2015 prices</i>				
2006	2 892	1 722	4 613	100 785	
2007	2 984	1 716	4 700	104 025	
2008	2 993	1 664	4 657	105 369	
2009	3 156	1 615	4 772	103 750	
2010	3 194	1 596	4 789	107 855	
2011	3 164	1 600	4 765	111 258	
2012	3 135	1 576	4 709	111 542	
2013	3 072	1 523	4 595	111 986	
2014	3 049	1 514	4 562	113 383	
2015	2 967	1 495	4 464	115 711	

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira; Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus. • Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira; Nationalräkenskaper. FOS. Statistikcentralen. • Sources: Alcoholic beverage consumption OSF. THL; Valvira; National accounts. OSF. Statistics Finland.

67. Valtion alkoholitulot 2006–2015
Statens alkoholinkomster 2006–2015
State revenues from alcohol, 2006–2015

Vuosi År Year	Alkoholi- juomavero Skatt på alholdrycker <i>Tax on alcoholic beverages</i>	Osuus valtion vero- ja veroluonteista tuloista Andel av statens skatter och inkomster av skattenatur <i>As a share of taxes and other similar revenue</i>	Valtion alkoholitulot ¹⁾ Statens alkoholinkomster ¹⁾ <i>State revenues from alcohol¹⁾</i>	Osuus valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia Andel av statsinkomsterna exkl. finanstransaktioner <i>As a share of state revenue before financial transactions</i>
	Milj. € • Mn € • EUR million	%	Milj. € • Mn € • EUR million	%
2006	992	2,9	1 701	4,2
2007	1 015	2,8	1 782	4,1
2008	1 092	2,9	1 892	4,3
2009	1 207	3,8	1 991	5,3
2010	1 284	4,0	2 087	5,4
2011	1 281	3,5	2 132	4,9
2012	1 381	3,7	2 246	5,0
2013	1 336	3,4	2 221	4,8
2014	1 394	3,5	2 283	4,9
2015	1 356	3,4	2 235	4,6

1) Sisältää alkoholijuomaveron ja arvonlisäveron. • Inbegriper alkoholskatt och mervärdesskatt. • Includes tax on alcoholic beverages and value-added tax.

Lähteet: Valtiovarainministeriö; THL. • Källor: Finansministeriet; THL. • Sources: Ministry of Finance; THL.

68. Päihdehuollon¹⁾ menot ja tulot 2005–2014
Missbrukarvårdens¹⁾ utgifter och inkomster 2005–2014
Expenditure and income in services for substance abusers¹⁾, 2005–2014

Vuosi År Year	Käyttömenot Driftsutgifter <i>Current expenditure</i>	Käyttötulot Driftsinkomster <i>Current income</i>	Nettomenot Nettoutgifter <i>Net expenditure</i>
	1 000 € • 1 000 € • 1000 €		
2005	129 968	11 321	118 647
2006	137 993	11 716	126 277
2007	151 218	14 595	136 623
2008	162 127	12 588	149 539
2009	171 389	14 250	157 139
2010	168 582	12 739	155 843
2011	179 135	13 788	165 347
2012	190 851	14 754	176 097
2013	201 603	13 500	188 103
2014	206 076	15 317	190 759

1) Kuntien kustantamat palvelut. • Service finansierad av kommuner. • Services paid by municipalities.

Lähde: Vuoteen 2014 asti Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus ja vuodesta 2015 alkaen Kuntatalous. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Fram till år 2014 Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen och från år 2015 Kommunekonomi. FOS. Statistikcentralen. • Source: Up to 2014 Finances and activities of municipalities and joint municipalboards. OSF. Statistics Finland and from 2015 onwards Local government finances. OSF. Statistics Finland.

69. Haittakustannukset pääryhmittäin 2013
Skadestkostnader per huvudgrupp 2013
Harm-related expenditure by main category, 2013

Haittakustannukset 2013 • Skadestkostnader 2013 • *Harm-related expenditure, 2013*

	Alkohol • Alkohol • <i>Alcohol</i>			Huumausaineet ja lääkkeiden väärinkäyttö • Narkotika och missbruk av läkemedel • <i>Drugs and medicine abuse</i>		
Välittömät kustannukset Direktnakostnader <i>Direct costs</i>	Min ¹⁾	Max ¹⁾	Muutos ed. v., % ²⁾ Förändring jämfört med året innan, % ²⁾ <i>% change on previous year²⁾</i>	Min ¹⁾	Max ¹⁾	Muutos ed. v., % ²⁾ Förändring jämfört med året innan, % ²⁾ <i>% change on previous year²⁾</i>
Milj. € • Mn € • <i>EUR million</i>						
Kustannukset yhteensä • Kostnader sammanlagt • <i>Total costs</i>	1 264	1 467	-0,1	375	449	3,2
Terveystenhoito • Hälso- och sjukvård • <i>Health care</i>	79	140	-1,8	37	62	0,1
Eläkkeet ja sairauspäivärahat • Pensioner och sjukdagpenningar • <i>Pensions and sickness allowances</i>	188	274	-0,6	7	23	0,8
Sosiaalipalvelut ja -turva • Social service och socialskydd • <i>Social services and social security</i>	223	270	-2,5	70	101	-0,5
Järjestyksen ja turvallisuuden ylläpito • Upprätthålland av ordning och säkerhet • <i>Costs of maintaining public order and safety</i>	238	238	-4,9	80	80	6,3
Oikeusjärjestelmä ja vankeinhoito • Rättssystem och kriminalvård • <i>Legal system and prison administration</i>	131	139	-2,3	58	60	2,4
Onnettomuus- ja rikosvahingot • Olycks- och brottsskador • <i>Accident and crime damage</i>	377	377	5,4	119	119	6,6
Muut kustannukset (ehkäisevä päihdetyö, alko- holivalvonta) • Övriga kostnader (förebyggan- de missbrukarvård, alkoholtillsyn) • <i>Other costs substance abuse prevention, alcohol supervision)</i>	27	27	18,8	3	3	-14,7

1) Haittakustannusten minimi ja maksimi ovat laskennallisia arvioita, joiden väliin todellisten kustannusten oletetaan sijoittuvan. •
Skadestkostnadernas minimioch maximibelopp är beräknade uppskattningar och de faktiska kostnaderna antas placera sig mellan dem. •
The minimum and maximum costs arising from alcohol-related harm are calculated estimates, and the real costs are assumed to be some where in between the two.

2) Muutosprosentti laskettu keskiarvosta • Förändringsprocenten har beräknats på medelvärden. • *The percentage change is based on the average.*

Lähde: Päihdehaittakustannukset, THL. • Källa: Skadestkostnader för alkohol och andra droger, THL. • *Source: Costs of alcohol and drug harm, THL.*

70. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynissä 2015
Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2015
Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2015

Juomaryhmä Varugrupp Type of beverage	Kotimaiset Inhemska Domestic	Ulkomaiset Utländska Imported	Yhteensä Totalt Total
%			
Väkevät juomat ¹⁾ • Starka drycker ¹⁾ • <i>Strong beverages¹⁾</i>	67,0	33,0	100
Väkevät viinit • Starkvin • <i>Fortified wines</i>	60,5	39,5	100
Miedot viinit • Lättvin • <i>Light wines</i>	2,0	98,0	100
Siiderit • Cider • <i>Ciders</i>	86,8	13,2	100
Long drink ²⁾ • Long drink ²⁾ • <i>Long drinks²⁾</i>	96,4	3,6	100
Mallasjuomat • Malt drycker • <i>Beers</i>	90,5	9,5	100

1) Sisältää tislattua alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. • Inbegriper long drink med tillsatt destillerad alkohol. • *Includes long-drink beverages fortified with distilled alcohol.*

2) Sisältää käymisteitse valmistetut long drink -juomat. • Inbegriper long drink som tillverkas genom jäsning. • *Includes fermented long drinks.*

Lähde: Valvira. • Källa: Valvira. • Source: Valvira.

71. Alkoholijuomien tuonti 2006–2015
Import av alkoholdrycker 2006–2015
Exports of alcoholic beverages, 2006–2015

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohuviinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Ciders</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallasjuomat Malt drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde Value
1 000 litraa • liter • litres						1 000 €
2006	17 152	4 051	18 402	52 730	36 363	281 643
2007	17 684	5 157	20 434	59 065	37 491	309 367
2008	17 337	5 560	14 716	60 002	47 136	321 654
2009	15 588	5 947	13 774	60 151	42 180	299 929
2010	14 773	6 516	14 895	60 609	62 265	316 141
2011	15 491	6 782	14 309	61 263	58 202	328 814
2012	15 367	6 782	11 649	59 546	51 089	332 340
2013	14 936	6 852	10 488	58 062	53 027	339 910
2014	13 567	7 409	9 624	70 384	42 579	338 617
2015	13 904	7 409	8 975	70 182	44 202	345 150
2015:						
EU	11 584	6 356	8 956	30 328	40 624	241 043
Muu Eurooppa • Övriga Europa • <i>Rest of Europe</i>	393	3	3	368	266	3 473
Muut maat • Övriga länder • <i>Other countries</i>	1 927	1 049	16	39 486	3 311	100 635

Lähteet: Tulli; THL. • Källor: Tull; THL. • Sources: Customs; THL.

72. Alkoholijuomien vienti 2006–2015
 Export av alkoholdrycker 2006–2015
Exports of alcoholic beverages, 2006–2015

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohuviinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Ciders</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallasjuomat Malt drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde Value
1 000 litraa • liter • litres						1 000 €
2006	31 399	55	9 035	1 186	17 430	97 643
2007	36 345	88	8 128	2 031	20 417	111 898
2008	42 117	109	9 008	2 412	18 310	131 974
2009	40 907	162	8 217	3 092	16 933	128 196
2010	26 403	253	10 365	2 918	20 395	105 801
2011	40 077	232	11 385	2 613	17 391	140 004
2012	46 038	177	14 886	1 710	22 032	148 634
2013	47 919	156	16 448	1 347	19 079	147 968
2014	45 427	157	16 060	9 119	19 293	159 773
2015	44 306	157	13 736	11 225	21 053	150 599
2015: EU	32 687	129	13 531	9 770	18 263	114 521
Muu Eurooppa • Övriga Europa • <i>Rest of Europe</i>	2 106	27	141	1 400	2 694	15 997
Muut maat • Övriga länder • <i>Other countries</i>	9 517	0	65	56	96	20 042

Lähteet: Tulli; THL. • Källor: Tull; THL. • Sources: Customs; THL.

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia

Alkoholi:

- 1919 Kieltolaki tulee voimaan 1.6.1919.
- 1931 Neuvoa-antava kansanäänestys kieltolaista 29–30.12.1931.
- 1932 Kieltolaki kumotaan. Väkijuomalaki (45/1932).
Alkoholimonopoli perustetaan.
Vähittäismyynti sallitaan kaupungeissa ja kauppaloissa.
Anniskelumyynti sallitaan erityistapauksissa myös maalaiskunnissa.
Ostoikärajat: vähittäismyynnissä 21 vuotta, anniskelumyynnissä 18 vuotta.
Alkoholimonopoli perustetaan ja Oy Alkoholiliike Ab aloittaa toimintansa 5.4. klo 10.00.
- 1943 Viinakortti otetaan käyttöön sodan aikana.
- 1946 Ostajaintarkkailuorganisaatio perustetaan.
- 1949 Miedot viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1952 Väkevät viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1958 Ostajaintarkkailuorganisaatio puretaan. Viinakortti jää edelleen.
Väkevät viinit sidotaan uudelleen viinakorttiin.
- 1962 Alkon ensimmäinen itsepalvelumyymälä avataan.
- 1969 Alkoholilaki (459/1968) ja laki keskioluesta (462/1968) tulevat voimaan 1.1.1969:
Kunnallista määräämisvaltaa lisätään.
Vähittäismyynti sallitaan myös maaseudulla.
Vähittäismyynnissä mietojen juomien ostoikärajaa alennetaan 21 vuodesta 18 vuoteen.
Väkevien juomien ostoikäraja alennetaan 21 vuodesta 20 vuoteen.
Alkoholijuomaverolait (463–466/1968) tulevat voimaan 1.1.1969.
- 1971 Viinakortti poistuu.
- 1977 Alkoholimainonta kielletään lailla.
Alkon myymälöiden kesäaikainen lauantaisulkemiskokeilu alkaa.
- 1991 Alkon myymälöiden kesäaikainen lauantaisulkemiskokeilu päättyy.
Alkoholitarkastus siirtyy kunnilta lääninhallituksien vastuulle.
- 1992 WHO:n Euroopan alkoholiohjelma (European Alcohol Action Plan) allekirjoitetaan.
- 1994 ETA-sopimus tulee voimaan 1.1.1994.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tulee voimaan 1.7.1994:
Siirrytään määräveroon.
- 1995 EU-jäsenyys tulee voimaan 1.1.1995.
Alkoholilaki (1143/1994) tulee voimaan 1.1.1995:
Alkoholijuomien tuonti-, vienti-, valmistus- ja tukkumyyntimonopolijärjestelmä puretaan, väkevien juomien ja viinien vähittäismyyntimonopoli säilytetään.
Enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien, käymisteitse valmistettujen siiderien ja long drink juomien myynti sallitaan keskioluen ohella elintarvikeliikkeissä, kioskeissa, huoltoasemilla ja keskiolutravintoloissa.

- Mietojen alkoholijuomien mainonta sallitaan tietyin rajoituksin.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tarkistettiin 1.1.1995.
Tullimääräyksiä väljennetään 1.1.1995.
Matkustajien alkoholituontia säätelevät aikarajat poistetaan.
WHO:n Euroopan alkoholiperuskirja (European Charter on Alcohol) hyväksytään.
Esitys Kansalliseksi alkoholiohjelmaksi julkaistaan.
- 1996 Matkustajatuonnin aikarajoja palautetaan.
- 1997 EY-tuomioistuimen päätös julkistetaan ns. Franzenin tapauksesta.
Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi julkaistaan.
- 1998 Tehdään päätös vähittäismyyntimonopolin irrottamisesta konsernista.
Viimeinen Alkon tiskimyymlä muutetaan itsepalvelumyymläksi.
- 1999 Oy Alko Ab aloittaa toimintansa itsenäisenä vähittäismyyntimonopolina.
WHO hyväksyy Euroopan 2. alkoholiohjelman (European Alcohol Action Plan 2000–2005).
- 2001 2000-luvun alkoholiohjelma ”Yhteistyötä ja vastuuta”.
WHO:n Euroopan aluetoimiston, Ruotsin hallituksen ja Euroopan komission kokouksessa Tukholmassa hyväksyttiin ”Nuoret ja alkoholi” -julistus, jonka tarkoituksena on lasten ja nuorten suojeleminen alkoholihaitoilta.
- 2002 Alkoholipolitiikka 2000-työryhmän loppuraportti ”Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa”.
Päihdepalvelujen laatusuosituksen -raportti.
- 2003 Valtioneuvoston periaatepäätös alkoholipolitiikan linjauksista.
- 2004 Matkustajien muista EU-maista verotta omaan käyttöönsä hankkimien ja mukanaan tuomien alkoholijuomien määrälliset tuontirajoitukset poistetaan 1.1.2004.
Alkoholijuomavero alennetaan 1.3.2004.
Alkoholiohjelma 2004–2007 valmistuu 1.4.2004.
Viro liittyy EU:n jäseneksi 1.5.2004.
- 2006 Eduskunta hyväksyi esityksen alkoholilain muutoksista. Esityksen perusteella alkoholimainontaan ja hinnoitteluun liittyviä rajoituksia terävöitetään ja alkoholijuomapakkausiin lisätään terveystarve.
- 2008 Alkoholijuomaveroa korotetaan 1.1.2008 alkaen.
Alkoholiohjelman toteuttamista päätetään jatkaa vuosina 2008–2011.
Alkoholilain muutos tulee voimaan 1.1.2008 (588/2007). Lakimuutoksen myötä kielletään niin sanotut alkoholin paljousalennukset eli kahden tai useamman tuotteen myyminen alennettuun hintaan. Myös muita alkoholin hinnoitteluun ja mainontaan liittyviä rajoituksia tarkennetaan.
- 2009 Alkoholijuomaveroa korotetaan 1.1.2009 ja 1.10.2009.
Alkoholirikoksia koskevia säädöksiä uudistettiin (641/2009–643/2009).
Uusilla säädöksillä pyritään puuttumaan mm. aiempaa tehokkaammin alaikäisten alkoholin hallussapitoon ja alaikäisille kohdistettuun alkoholimainontaan.
Kansanterveyslaitos ja Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus yhdistetään Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokseksi (THL).
Lääninhallitukset lakkautetaan ja niiden päihteisiin liittyvät lupa- ja valvonta-tehtävät siirretään aluehallintovirastoille vuoden 2010 alusta lähtien (869/2009)

- 2010 Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV) ja Terveystieteiden tutkimuskeskus (TEO) yhdistetään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoksi (Valvira).
- 2011 Alkoholiohjelman toteuttamista päätetään jatkaa vuosina 2012–2015.
- 2012 Alkoholijuomaveroa korotetaan 1.1.2012 alkaen.
- 2014 Alkoholijuomaveroa korotetaan 1.1.2014 alkaen.
- 2015 Alkoholilain muutos (152/2014), jolla rajoitetaan alkoholimainontaa, tuli voimaan 1.1.2015. Mietojen alkoholijuomien mainonta on nyt pääsäännön mukaan kiellettyä yleisillä paikoilla, kuten bussipysäkeillä, liikennevälineissä ja mainostauluilla. Aiempi alkoholin televisiomainontaa koskeva kello 21:n aikaraja nostettiin kello 22:een ja sama aikarajoitus koskee myös radiomainontaa. Jatkossa kiellettyä on myös mietojen alkoholijuomien mainonta, jossa kuluttajat osallistuvat peliin, arpajaisiin tai kilpailuun. Myöskään kuluttajien itsensä tuottamaa tai jakamaa sisältöä, kuten kirjoituksia, valokuvia, videoklippejä tai mainosfilmejä, ei saa käyttää mainonnassa. Tämä vaikuttaa alkoholin mainostamiseen sosiaalisessa mediassa, mutta ei koske kansalaisten omaa viestintää. Väkevien alkoholijuomien mainonta on ollut kiellettyä vuodesta 1977 lähtien.
- Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä tulee voimaan 1.2.2015(523/2015). Lain tavoitteena on ehkäistä ja vähentää alkoholista, huumeista, tupakasta, lääkkeiden väärinkäytöstä ja rahapeleistä ihmisille aiheutuvia haittoja. Lailla kumotaan raittiustyläki (828/1982).
- 2016 Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallituspuolueiden eduskuntaryhmät päättivät toukokuussa pitkään valmistellun alkoholilain kokonaisuudistuksen päälinjauksista. Hallituksen esitys uudeksi alkoholilain laiksi annettaneen eduskunnalle vuoden 2017 alkupuoliskolla.

Huumeet:

- 1942 Huumausainelaki (233/1942).
Ensimmäinen lakitasoinen huumausainesäädös Suomessa.
Sovellettiin kansainvälisten huumausainesopimusten määräyksiä.
- 1956 Huumausainelaki (572/1956).
Huumausaineiden valmistus ja kauppa kiellettiin.
Rangaistussäännöksiä laajennettiin.
- 1961 YK:n huumausaineyleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (439/1965).
Sopimukseen yhdistettiin kaikki aikaisemmat huumausainesopimukset.
Luettelo kontrolloitavista huumausaineista.
- 1966 Huumausaineasetus (514/1966).
Huumausaineiden käyttö määriteltiin rangaistavaksi teoksi.
- 1971 YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (781/1976).
Luetteloa kontrolloitavista huumausaineista laajennettiin.

- 1972 Huumausainelaki (41/1972).
Sisällöltään rikosoikeudellinen. Säänteli vuoden 1961 YK:n huumausaine-sopimuksen alaisia aineita ja valmistusta.
- 1981 Huumausaineasetus (282/1981).
Asetus laajensi huumausaineluetteloon merkittyjen lääkeaineiden määrää huomattavasti.
- 1988 YK:n huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskeva yleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1994 uuden huumausainelainsäädännön ja rikoslain kokonaisuudistuksen myötä.
- 1993 Uusi huumausainelaki (1289/1993) ja Rikoslain kokonaisuudistus (1304/1993).
Huumausainelainsäädännön nykyaikaistaminen.
Rikoslain kokonaisuudistuksessa huumerikokset siirrettiin huumausaine-laista rikoslakiin.
- 1994 Sosiaali- ja terveysministeriön päätös syytetoimista luopumiseksi, jos huumausainerikoksen tekijä sitoutuu hoitoon.
- 1997 Huumausainepoliittisen toimikunnan huumausainestrategia 1997.
(Komiteanmietintö 1997:10). Taustamateriaalia toimikunnan mietintöön.
(Komiteanmietintö 1997:11).
Sosiaali- ja terveysministeriön määräys (28/1997) opioidiriippuvaisten potilaiden vieroitushoidosta ja korvaushoidosta buprenorfinia, metadonia ja levasetyylimetadolia sisältävillä lääkkeillä.
- 1998 Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta huumausainepolitiikasta (STM julkaisu 4/1999).
Rikoslain kokonaisuudistuksessa säädettiin rahanpesusta (68–79/1998).
- 2000 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepolitiikan tehostamisesta.
- 2001 Schengenin säännösten soveltaminen Suomessa aloitetaan.
Laki rikoslain muuttamisesta (654/2001), huumausaineen käyttörikos.
Toimenpideohjelma huumausainepolitiikan tehostamisesta vuosille 2001–2003 valmistuu.
- 2002 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus opioidiriippuvaisten vieroitus-, korvaus- ja ylläpito- hoidosta eräillä lääkkeillä (289/2002).
- 2004 Huumausainepoliittinen toimenpideohjelma vuosille 2004–2007 valmistuu.
Tartuntatautiasetuksen (786/1986) muutos, jonka mukaan kunnan on huolehdittava tartuntatautien vastustamistyöstä mukaan lukien suonensisäisesti huumeita käyttävien terveysneuvonta ja tartuntatautien torjunnan edellyttämän tarpeen mukaan käyttövälineiden vaihtaminen.
- 2005 Asetus huumausainetestien tekemisestä (218/2005).
Asetus käsitteli työterveyshuollossa tehtävien huumausainetestien käytäntöjä.
- 2007 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011.
- 2008 Opioidiriippuvaisten lääkehoitoasetus (289/2002) kumottiin asetuksella (33/2008). Uudella asetuksella pyritään vastaamaan korvaushoidon lisäantyneeseen tarpeeseen.
Uusi huumausainelaki (373/2008). Huumausainelainsäädäntö saatettiin vastaamaan EY-säädöksiä.

- Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).
- Valtioneuvoston asetus huumausaineiden valvonnasta (548/2008).
- 2009 Huumausaineiden laillisen kaupan valvontaviranomaistehtävät osoitettiin uudelle Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimealle (593/2009). Sisäasiainministeriön ja oikeusministeriön valtakunnallisia huumausaineiden valvontaan liittyviä tehtäviä keskitettiin uudelle poliisihallitukselle (497/2009) ja rikosseuraamuslaitokselle (953/2009). Lääninhallitukset lakkautettiin ja niiden päihteisiin liittyvät lupa- ja valvontatehtävät siirrettiin aluehallinto- virastoille (869/2009).
- 2010 Huumausaineiksi määriteltyjen aineiden listaa täydennettiin MDPV:n osalta (595-596/2010). Kyseessä oli ensimmäinen kerta, kun niin sanottu muunto- huume kiellettiin kansallisesti.
- 2011 Huumausainelain alaa laajennetaan niin, että ns. muuntohuumeita voidaan ottaa kontrollin piiriin huumausaineena kansallisella haittojen arviointimenet- tyllä (322/2011).
- 2012 Valtioneuvoston periaatepäätös toimenpideohjelmasta huumausaineiden käytön ja sen aiheuttamien haittojen vähentämiseksi 2012–2015.
- Huumausaineasetusta muutetaan kerran (117/2012). Huumausaineena kielletään 8 uutta muuntohuumetta kansallisesti.
- 2013 Huumausaineasetusta muutetaan kaksi kertaa (352/2013 ja 1098/2013). Huumausaineena kielletään kansallisesti 8 muuntohuumetta sekä EU:n pää- töksellä 2 muuntohuumetta.
- 2014 Huumausaineasetusta muutetaan kolme kertaa (139/2014, 349/2014 ja 589/2014). Huumausaineena kielletään kansallisesti 14 muuntohuumetta.
- Huumausainelakia muutetaan joulukuussa 2014 (1127/2014) niin, että muun- tohuumeiden valvonta siirtyy lähes kokonaan lääkelaista huumausainelakiin.
- Huumausainelain 3 §:n 3 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuk- sen kuluttajamarkkinoilta kielletyistä psykoaktiivisista aineista (1130/2014) liitteeseen listataan terveydelle mahdollisesti haitallisia aineita, joista ei aina- kaan vielä tiedetä aiheutuvan samankaltaisia haittoja kuin luokitelluista huu- mausaineista. Kyseisten aineiden valmistus, maahantuonti, varastointi, myyn- nissä pitäminen ja luovuttaminen on kiellettyä. Aineiden mahdollinen maa- hantuonti, varastointi ja käyttö tutkimus- ja teollisessa toiminnassa on sallit- tua ilmoituksen tekemisen jälkeen. Aineiden käyttö ja hallussapito ei ole kiel- letty. KKP-aineina kielletään asetuksen voimaantullessa 153 ainetta.
- 2015 Huumausaineasetusta muutetaan kaksi kertaa (61/2015 ja 1128/2015). Huu- mausaineina kielletään kansallisesti 9 ainetta ja EU:n päätöksellä 4 ainetta, joista 2 on ollut jo aiemmin kansallisesti valvonnassa. YK teki maaliskuussa 2015 luokittelupäätöksen, jonka mukaan 10 muuntohuumetta kielletään YK:n huumausaineyleissopimusten nojalla. Tämä on ensimmäinen kerta, kun YK luokittelee muuntohuumeita huumausaineiksi. Aineet ovat olleet jo Suomessa kiellettyjä. Asetusta kuluttajamarkkinoilta kielletyistä psykoaktii visista aineista muutetaan kaksi kertaa (62/2015 ja 1129/2015). KKP-aineina kielletään kansallisesti 206 ainetta.

- 2016 Huumausaineasetusta muutetaan kaksi kertaa (165/2016 ja 900/2016). Huumausaineina kielletään kansallisesti 14 ainetta. YK teki maaliskuussa 2016 luokittelupäätöksen 7 uuden aineen luokittelusta. Aineet ovat olleet jo Suomessa tai EU:ssa valvonnassa ennen kieltoa. Asetusta kuluttajamarkkinoilta kielletyistä psykoaktiivisista aineista muutetaan kaksi kertaa (166/2016 ja 899/2016). KKP-aineina kielletään kansallisesti 106 ainetta ja 2 rohdosta siirretään lääkeluettelosta KKP-aineiden listalle.

Päihteisiin liittyviä lakeja ja direktiivejä:¹⁾

Kansanterveyslaki (66/1972), laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015), sosiaalihuoltolaki (1301/2014), päihdehuoltolaki (41/1986), lääkelaki (395/1987), mielenlenterveyslaki (1116/1990), rikoslaki (39/1889), poliisilaki (872/2011), lastensuojelulaki (417/2007), terveydenhuoltolaki (1326/2010), järjestyslaki (612/2003), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/126/EY ajokorteista.

1) Korjattu 2.2.2017

Utvecklingen av alkohol- och narkotikalagstiftningen samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget

Alkohol

- 1919 Förbudslagen träder i kraft 1.6.1919.
- 1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen 29–30.12.1931.
- 1932 Förbudslagen upphävs. Alkohollagen (45/1932):
Alkoholmonopolet bildas.
Detaljhandel tillåts i städer och köpingar.
Försäljning genom servering tillåts i speciellfall även på landsbygden.
Åldersgränser för inköp: vid detaljförsäljning 21 år, försäljning genom servering 18 år.
Alkoholmonopolet upprättas och Oy Alkoholiliike Ab inleder sin verksamhet 5.4 kl. 10.00.
- 1943 Det s.k. brännvinskortet införs under kriget.
- 1946 En organisation för kundkontroll inrättas.
- 1949 Lättvinerna undantas kundkontrollen.
- 1952 Starkvinerna undantas kundkontrollen.
- 1958 Organisationen för kundkontroll upplöses, men brännvinskortet kvarstår.
Återinföring av alkoholkort för inköp av starkviner.
- 1962 Alkos första självbetjäningsbutik öppnas.
- 1969 Alkohollagen (459/1968) och Lagen om mellanöl (462/1968) träder i kraft 1.1.1969.
Den kommunala bestämmanderätten ökas.
Detaljhandel tillåts även på landsbygden.
I detaljhandeln sänks åldersgränsen för inköp från 21 år till 18 år i fråga om svaga drycker.
Åldersgränsen för inköp av starka drycker sänks från 21 år till 18 år.
Lagarna om accis på alkoholdrycker (463–466/1968) träder i kraft 1.1.1969.
- 1971 Brännvinskortet tas ur bruk.
- 1977 Alkoholareklam förbjuds genom lag.
Försöket med lördagsstängt sommartid i Alkos butiker inleds.
- 1991 Försöket med lördagsstängt sommartid i Alkos butiker upphör.
Ansvaret för alkoholövervakningen övergår från kommunerna till länsstyrelserna.
- 1992 WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) under tecknas.
- 1994 EES-avtalet träder i kraft 1.1.1994.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) träder i kraft 1.7.1994: Övergång till skatt som påförs enligt alkoholhalten.
- 1995 EU-medlemskapet träder i kraft 1.1.1995.
Alkohollagen (1143/1994) träder i kraft 1.1.1995:
Import-, export-, tillverknings- och partiförsäljningsmonopolet på alkohol drycker hävs, detaljhandelsmonopolet på starka drycker och viner kvarstår.
Försäljning av cider och long drink med högst 4,7 volymprocent alkohol

- som framställts genom jäsning tillåts vid sidan om mellanöl i livsmedelsbutiker, kiosker, bensinstationer och mellanölsrestauranger.
 Reklam för svaga alkoholdrycker tillåts med vissa begränsningar.
 Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) revideras 1.1.1995.
 Tullbestämmelserna luckras upp 1.1.1995.
 Tidsgränser som reglerar resandeförsel slopas.
 WHO:s europeiska alkoholpolitiska stadga (European Charter on Alcohol) godkänns.
 Förslag till nationellt alkoholprogram offentliggörs.
- 1996 Tidsgränserna för resandeförsel återställs.
- 1997 EG-domstolens beslut i det s.k. Franzen-fallet offentliggörs.
 Förslag till genomförande av det nationella alkoholprogrammet offentlig görs.
- 1998 Beslut om lösgörande av detaljhandelsmonopolet från koncernen Alko-Bolagen.
 Alkos sista diskbutik förvandlas till en självbetjäningsbutik.
- 1999 Oy Alko Ab inleder sin verksamhet som ett självständigt bolag med monopolställning inom detaljhandeln.
 Det andra europeiska alkoholprogrammet (Second European Alcohol Plan 2000-2005) godkänds av WHO.
- 2001 2000-talets alkoholprogram "Samarbete och ansvar".
 På ett möte som WHO:s regionkontor för Europa, Sveriges regering och Europeiska kommissionen håller i Stockholm antas en deklaration om unga och alkohol. Dess syfte är att skydda barn och unga mot skadeverkningarna av alkohol.
- 2002 Arbetsgruppen "Alkoholpolitik 2000" blir färdig med sitt betänkande "Mot en mångfasetterad alkoholpolitik".
 Kvalitetsrekommendation för missbrukarvården -rapport.
- 2003 Statsrådets principbeslut om alkoholpolitikens riktlinjer.
- 2004 Mängdbegränsningarna för skattefri införsel av alkoholdrycker för eget bruk från EU-länder avskaffas 1.1.2004.
 Skatterna på alkoholdrycker sänks 1.3.2004.
 Alkoholprogrammet 2004–2007 blir färdigt 1.4.2004.
 Estland blir EU-medlem 1.5.2004.
- 2006 Riksdagen godkände en proposition med förslag till ändring av alkohollagen. Begränsningarna för alkoholreklam och prissättning skärps och alkoholdrycks förpackningarna ska förses med en hälsovarning.
- 2008 Alkoholskatten höjs från och med den 1 januari 2008.
 Man beslutar att fortsätta alkoholprogrammet åren 2008–2011.
 Ändringen av alkohollagen trädde i kraft 1.1.2008 (588/2007). Genom lag ändringen förbjuds så kallade mängdrabatter, dvs. försäljning av två eller flera produkter till rabatterat pris. Samtidigt preciseras vissa andra restriktioner gällande prissättning och reklam.
- 2009 Skatten på alkoholdrycker höjs 1.1.2009 och 1.10.2009.
 Författningarna om brott mot alkohollagen förnyades (641/2009–643/2009).
 Med de nya författningarna strävar man bland annat efter att ingripa i min derårigas innehav av alkohol och alkoholreklam som riktas till unga mer effektivt än nuförtiden.

- Folkhälsoinstitutet och Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården slås samman till Institutet för hälsa och välfärd THL.
Länsstyrelserna läggs ned och deras tillstånds- och övervakningsuppgifter gällande rusmedel överförs till regionförvaltnings verken från och med början av 2010 (869/2009).
- 2010 Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV) och Rättsskyddscentralen för hälsovården (TEO) fusioneras och bildar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira).
- 2011 Man beslutar att fortsätta alkoholprogrammet åren 2012–2015.
- 2012 Alkoholskatten höjs från och med den 1 januari 2012.
- 2014 Alkoholskatten höjs från och med den 1 januari 2014.
- 2015 En ändring av alkohollagen (152/2014), som begränsar alkoholreklamen, träder i kraft 1.1.2015. Reklam för svaga alkoholdrycker är nu enligt huvudregeln förbjuden på allmänna platser, till exempel på busshållplatser, i trafikmedel och på reklamtavlor. Den tidigare tidsgränsen för alkoholreklam på tv höjdes från klockan 21 till klockan 22 och samma tidsgräns gäller även för radioreklam. I fortsättningen är reklam för svaga alkoholdrycker även förbjuden där konsumenterna deltar i spel, lotterier eller tävlingar. Inte heller innehåll som konsumenterna själva producerar eller delar, till exempel skrivelser, fotografier, videoklipp eller reklamfilmer får användas i reklam. Detta påverkar alkoholreklamen i sociala medier, men gäller inte medborgarnas egna kommunikation. Marknadsföring av starka alkoholdrycker har varit förbjuden sedan 1977.
2015 Lag om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet träder i kraft 1.12.2015 (523/2015). Målet med lagen är att förebygga och minska skador som förorsakas människor av alkohol, droger, tobak, missbruk av läkemedel och penningspel. Lagen upphäver lagen om nykterhetsarbete (828/1982).
- 2016 Regeringspartiernas riksdagsgrupper i statsminister Juha Sipiläs regerings tog i maj beslut om huvudlinjerna i den länge beredda totalreformen av alkohollagen. Regeringens proposition med förslag till ny alkohollag torde lämnas till riksdagen under första hälften av år 2017

Narkotika

- 1942 Narkotikalag (233/1942).
Den första finländska lagen om narkotika.
De internationella narkotikaavtalens bestämmelser tillämpas.
- 1956 Narkotikalag (572/1956).
Tillverkning av och handel med narkotika förbjöds.
Straffbestämmelserna utvidgas.
- 1961 FN:s allmänna avtal om narkotika.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (439/1965).
I detta avtal förenas alla tidigare narkotikaavtal.
Förteckning över narkotika att kontrollera.
- 1966 Narkotikaförordning (514/1966).
Bruk av narkotika blev en straffbar gärning.

- 1971 FN:s allmänna avtal om psykotropiska ämnen.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (781/1976).
Förteckningen över narkotika att kontrollera utvidgas.
- 1972 Narkotikalag (41/1972). Straffrättslig till sitt innehåll.
Reglerar ämnen och tillverkning av narkotika enligt FN:s narkotika avtalen 1961.
- 1981 Narkotikaförordning (282/1981).
Förordningen ökar betydligt antalet läkemedel som upptagits i förteckningen över narkotika.
- 1988 FN:s allmänna avtal om illegal handel med narkotika och psykotropiska ämnen.
År 1994 ratificerar Finland avtalet genom en ny narkotikalagstiftning och en totalreform av strafflagen.
- 1993 Ny Narkotikalag (1289/1993) och totalreform av Strafflagen (1304/1993):
Modernisering av narkotikalagstiftningen.
I samband med totalreformen av strafflagen överförs narkotikabrotten från narkotika lagen till strafflagen.
- 1994 Social- och hälsovårdsministeriets beslut om att avstå från åtal om förövare av narkotikabrott förbinder sig till vård.
- 1996 En nationell narkotikapolitisk kommitté tillsätts.
Bedömning av narkotikaläget samt förslag till åtgärder i syfte att bekämpa narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet.
- 1997 Narkotikapolitiska kommitténs narkotikastrategi 1997.
(Kommittébetänkande 1997:10).
Bakgrundsmaterial för kommitténs betänkande. (Kommittébetänkande 1997:11).
Social- och hälsovårdsministeriets föreskrift (28/1997) om avgiftning och substitutionsbehandling av opioidberoende personer med läkemedel som innehåller buprenorfin, metadon och levacetylmadol.
- 1998 Statsrådets principbeslut om den nationella narkotikapolitiken. (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 4/1999).
I totalreformen av strafflagen regleras om penningtvätt (68–79/1998).
- 2000 Statsrådets principbeslut om effektivisering av narkotikapolitiken.
- 2001 Man börjar tillämpa Schengenregelverket i Finland.
Lag om ändring av strafflagen (654/2001), straffbart bruk av narkotika.
Åtgärdsprogrammet för effektivisering av rusmedelspolitiken åren 2001–2003 blir färdigt.
- 2002 Social- och hälsoministeriets förordning om avgiftning samt substitutions- och underhållsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (289/2002).
- 2004 Åtgärdsprogrammet för narkotikapolitiken 2004–2007 blir färdigt.
Ändring av förordningen om smittsamma sjukdomar (786/1986) enligt vilken kommunen ska sörja för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, inklusive utbyte av sprutor och andra redskap för personer som använder droger intra venöst, enligt vad förebyggandet av smittsamma sjukdomar förutsätter.
- 2005 Statsrådets förordning om utförande av narkotikatester (218/2005).
Förordningen behandlar företagshälsövärdens praxis för narkotikatester.

- 2007 Statsrådets principbeslut om narkotikapolitiskt samarbete 2008–2011.
- 2008 Social- och hälsovårdsministeriets förordning om avgiftning och substitutionsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (33/2008). Förordningen från 2002 om läkemedelsbehandling av opioidberoende personer (289/2002) upphävdes genom denna förordning (33/2008), som syftar till att svara mot det ökande behovet av substitutionsbehandling. En ny narkotikalag stiftades (373/2008). Narkotikalagstiftningen reviderades till att motsvara EG-bestämmelserna. Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses vara narkotika (543/2008). Statsrådets förordning om kontroll av narkotika (548/2008).
- 2009 Det nya säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Fimea (593/2009) fick tillsynsmyndighetsuppgifterna för den lagliga handeln med narkotika. Inrikesministeriets och justitieministeriets nationella uppgifter för kontroll av narkotika koncentrerades till den nya polisstyrelsen (497/2009) och regionförvaltningsverket (953/2009). Länsstyrelserna avskaffades och deras tillstånds- och övervakningsuppgifter angående rusmedel överfördes till regionförvaltningsverken (869/2009).
- 2010 Förteckningen över ämnen som definieras som narkotika kompletterades angående MDPV (595–596/2010). Det här var första gången som en ny psykoaktiv substans förbjöds nationellt.
- 2011 Omfattningen av narkotikalagen utvidgas på så sätt att / nya psykoaktiva substanser kan tas under kontroll genom ett nationellt förfarande för bedömning av olägenheter.
- 2012 Statsrådets principbeslut om ett åtgärdsprogram för en minskning av användningen av narkotika och de skador användningen av narkotika orsakar 2012–2015. Narkotikaförordningen ändras en gång (117/2012). Totalt 8 nya psykoaktiva substanser förbjöds nationellt som narkotika.
- 2013 Narkotikaförordningen ändras två gånger (352/2013 och 1098/2013). Totalt 8 nya psykoaktiva substanser förbjöds nationellt som narkotika samt 2 nya psykoaktiva substanser genom EU:s beslut.
- 2014 Narkotikaförordningen ändras tre gånger (139/2014, 349/2014 och 589/2014). Nationellt förbjöds 14 nya psykoaktiva substanser som narkotika. Narkotikalagen ändras i december 2014 (1127/2014) så, att övervakningen av nya psykoaktiva substanser överförs så gott som helt från läkemedelslagen till narkotikalagen. På bilagan till statsrådets förordning som getts med stöd av 3 § 3 mom. i narkotikalagen om för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktivaämnen (1130/2014) listas ämnen som möjligen är farliga för hälsan men somman åtminstone inte ännu vet att skulle orsaka samma typ av skador som klassificerad narkotika. De aktuella ämnena får inte tillverkas, importeras, lagras, hållas till försäljning eller överlåtas. Eventuell import, lagring och användning av ämnena i forskningssyfte och industriell verksamhet är tillåten efter anmälan. Det är inte förbjudet att använda och inneha ämnena.

- Totalt 153 ämnen förbjuds som KKP-ämnena (för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen) när förordningen träder i kraft.
- 2015 Narkotikaförordningen ändras två gånger (61/2015 och 1128/2015). Nationellt förbjuds 9 ämnen som narkotika och genom EU:s beslut 4 ämnen, varav 2 varit i nationell övervakning redan tidigare. I mars 2015 fattade FN ett klassificeringsbeslut enligt vilket 10 nya psykoaktiva substanser förbjuds med stöd av FN:s allmänna narkotikakonventioner. Det här är första gången som FN klassificerar nya psykoaktiva substanser som narkotika. Ämnena har redan varit förbjudna i Finland. Förordningen om för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen ändras två gånger (62/2015 och 1129/2015). Totalt 206 ämnen förbjuds nationellt som KKP-ämnena.
- 2016 Narkotikaförordningen ändras två gånger (165/2016 och 900/2016). Nationellt förbjuds 14 droger som narkotika. FN tog i mars 2016 beslut om klassificering av 7 nya ämnen. Ämnena har redan före förbudet varit föremål för övervakning i Finland eller EU. Förordningen om för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen ändras två gånger (166/2016 och 899/2016). Som för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen förbjuds 106 ämnen nationellt och 2 droger överförs från läkemedelsförteckningen till listan över för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen.

Lagstiftning om berusningsmedel¹⁾

Folkhälsolag (66/1972), lag om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet (523/2015), socialvårdslag (1301/2014), lag om missbrukarvård (41/1986), läkemedelslag (395/1987), mentalvårdslag (1116/1990), strafflag (39/1889), polislag (872/2011), barnskyddslag (417/2007), hälso- och sjukvårdslag (1326/2010), ordningslag (612/2003), Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort.

1) Korrigerat 2.2.2017

Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation

Alcohol

- 1919 Prohibition Act effective as of 1 June 1919.
- 1931 Consultative referendum on the Prohibition Act on 29-30 December 1931.
- 1932 Repeal of the Prohibition Act. Alcohol Act (45/1932):
 Establishment of a state alcohol monopoly.
 Retail sales allowed in cities and towns.
 Licensed serving also allowed in special cases in rural areas.
 Age limits for buying alcohol: 21 years in retail sales, 18 years in licensed serving.
 Establishment of a state alcohol monopoly, the state-owned company
 Oy Alkoholilike Ab starts to operate on 5 April 1932 at 10 am.
- 1943 The "liquor card" brought into use during the war.
- 1946 A buyer surveillance organisation established.
- 1949 Light wines freed from buyer surveillance.
- 1952 Fortified wines freed from buyer surveillance.
- 1958 The buyer surveillance organisation abolished. The "liquor card" remains.
 The alcohol card system reintroduced for buying fortified wines.
- 1962 Alkos first self-service shop was opened.
- 1969 Alcohol Act (459/1968) and Medium Beer Act (462/1968) effective as of
 1 January 1969:
 Municipal autonomy in decision-making enhanced.
 Retail sale allowed also in rural areas.
 The age limit for buying mild alcoholic beverages was lowered from 21 to 18.
 The age limit for buying strong alcoholic beverages lowered from 21 to 20.
 Acts on Taxes on Alcoholic Beverages (463–466/1968) effective as of 1 January 1969.
- 1971 The alcohol card abolished.
- 1977 Alcohol advertising banned by law. Alko starts experimenting with keeping
 alcohol shops closed on Saturdays during the summertime.
- 1991 An experiment with keeping Alko shops closed on summer Saturdays ended.
- 1992 WHO's European Alcohol Action Plan signed.
- 1994 EEA Treaty effective as of January 1994.
 Alcohol Tax Act (1471/1994) effective as of 1 July 1994:
 Transfer to a tax system based on alcohol content.
- 1995 Finland a member of EU as of January 1995.
 Alcohol Act (1143/1994) effective as of 1 January 1995:
 Abolishment of the monopoly on the alcohol imports, exports, production
 and wholesale; the retail sales monopoly on spirits and wines retained.
 Retail sales of fermented beverages with an alcohol content of no more than
 4.7 per cent by volume (ciders and long drinks) became permitted in grocery
 shops, kiosks, petrol stations and licensed restaurants; these outlets were
 already selling medium beer.
 Advertising of mild alcoholic beverages permitted with certain restrictions.
 Alcohol Act and Alcohol Tax Act (1471/1994) amended as of 1 January 1995.

- Customs regulations relaxed as of 1 January 1995.
 Time limits on passenger imports of alcohol abolished.
 WHO's European Charter on Alcohol approved.
 Proposal for a national alcohol policy strategy published.
- 1996 Time limits on passenger imports were reintroduced.
- 1997 Ruling of the European Court of Justice in the so-called Franzen case.
 Proposal for the implementation of the national alcohol policy programme published.
- 1998 A decision to detach of the retail sales monopoly from the Alko Group.
 The last Alko shop selling beverages over the counter was converted into a self-service shop.
- 1999 Alko Inc. starts up as an independent retail sale monopoly.
 Second European Alcohol Action Plan 2000–2005 was adopted by the WHO.
- 2001 National Alcohol Policy Programme for the 2000s.
 Declaration on Young People and Alcohol adopted at a conference in Stockholm by the WHO. Regional Office for Europe, the Swedish government and the European Commission. The main purpose of the Declaration was to protect children and young people from the harm caused by alcohol.
- 2002 The Alcohol Policy 2000 working group completes its memorandum "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" ('Towards a multi-path alcohol policy').
 Report on quality recommendations on services for substance abusers.
- 2003 Government resolution on alcohol policy guidelines.
- 2004 Abolishment of quotas on tax-free alcohol imports for personal use by passengers to other EU countries as of 1 January 2004.
 Tax on alcoholic beverages lowered as of 1 March 2004.
 Alcohol Programme 2004–2007 completed on 1 April 2004.
 Estonia a member of the EU as of 1 May 2004.
- 2006 Government proposal on amending the Alcohol Act was adopted by Parliament. The proposal concerned stricter restrictions on alcohol advertising and pricing, as well as and health warnings to be added to the packaging of alcoholic beverages.
- 2008 Taxes on alcoholic beverages raised as from 1 January 2008.
 Decision made to continue the Alcohol Programme in 2008–2011.
 The Alcohol Act amended, effective as of 1 January 2008 (588/2007). The amendment prohibits the use of so-called quantity discounts, that is, to offer two or more packages or portions of alcoholic beverages at a reduced total price. It also introduces stricter restrictions on alcohol pricing and advertising.
- 2009 Taxes on alcoholic beverages raised on 1 January 2009 and 1 October 2009.
 The legislation on alcohol offences was amended (641/2009–643/2009). The new legislation will enable more effective intervention than hitherto in, for instance, possession of alcohol by under-age persons and alcohol advertising targeting under-age persons.
 The National Public Health Institute and the National Research and Development Centre for Welfare and Health are merged to form the National Institute for Welfare and Health (THL).

- The State Provincial Offices were closed down, and their supervisory and licensing duties with regard to intoxicants were transferred to the Regional State Administrative Agencies as of the beginning of 2010 (869/2009).
- 2010 The National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) and the National Authority for Medicolegal Affairs (TEO) merged to form the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira).
- 2011 Decision made to continue the Alcohol Programme in 2012–2015.
- 2012 Taxes on alcoholic beverages raised as from 1 January 2012.
- 2014 Taxes on alcoholic beverages raised as from 1 January 2014.
- 2015 An amendment to the Alcohol Act restricting alcohol advertising enters into force on 1 January 2015 (152/2014). Advertising of mild alcoholic beverages is now as a rule prohibited in public spaces, such as bus stops, public transport and billboards. The earlier ban on alcohol advertising on the television before 21 o'clock was extended by one hour to 22 o'clock, and the same time limit applies to the radio, as well. The amendment also banned all advertising of mild alcoholic beverages that involves customer participation in the form of games, lotteries or contents. Moreover, advertising may not use content produced or shared by consumers (e.g. writings, photographs, video clips or commercials. This affects alcohol advertising in the social media, but does not apply to consumer's own messages. Advertising of strong alcoholic beverages has been banned since 1977.
- The Act on the organisation of substance abuse prevention enters into force on 1 December 2015 (523/2015). The purpose is to prevent and reduce harmful effects of alcohol, drugs, tobacco, gambling, and medicine misuse. The Act repeals the Temperance Work Act (828/1982).
- 2016 In May, the parliamentary groups of the parties represented in Prime Minister Juha Sipilä's Government decided on the general outline of an overall reform of the Alcohol Act, which has long been under preparation. The Government proposal for the new Alcohol Act is due for submission to Parliament in the first half of 2017.

Drugs

- 1942 Narcotics Act (233/1942).
The first statute on narcotic drugs in Finland.
Implementing the regulations of international conventions on narcotic drugs.
- 1956 Narcotics Act (572/1956).
The production and sales of narcotic drugs prohibited.
The scope of the penal provisions extended.
- 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs.
Finland ratified the Convention by Decree (439/1965).
The Convention consolidated all previous conventions on narcotic drugs.
A list of narcotic drugs with legal controls.
- 1966 Narcotics Decree (514/1966).
Drug use was made a criminal act.

- 1971 UN Convention on Psychotropic Substances.
Finland ratified the Convention by Decree (781/1976).
New substances added to the list of narcotic drugs with legal controls.
- 1972 Narcotics Act (41/1972).
Emphasis on criminal law. Regulated the substances listed in in the 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs and their production.
- 1981 Narcotics Decree (282/1981).
The Decree added substantially to the number of pharmaceuticals in the list of narcotic drugs.
- 1988 UN Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances. Finland ratified the Convention in 1994 in connection with the new narcotics legislation and the reform of the Penal Code.
- 1993 New Narcotics Act (1289/1993) and reform of the Penal Code (1304/1993).
Updating of narcotics legislation.
Following the reform of the Penal Code, drug offences were transferred from the Narcotics Act under the Penal Code.
- 1994 Decision of the Ministry of Social Affairs and Health not to prosecute if the perpetrator of a drug offence agrees to undergo treatment.
- 1996 Appointing the National Drug Policy Committee. Assessment of the drug situation and a proposal for measures to combat drug abuse and drug related crime.
- 1997 Drug Strategy 1997 issued by the National Drug Policy Committee (Memorandum 1997/10). Background to the committee memorandum (Memorandum 1997/11).
The Provision of the Ministry of Social Affairs and Health (28/1997) on detoxification and substitution treatment of opioid addicts with medicinal products containing buprenorphine, methadone and levacetylmethadol.
- 1998 Government Resolution on National Drug Policy. (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 4/1999).
The reform of the Penal Code laid down provisions against money laundering (68–79/1998).
- 2000 Government Resolution on intensifying the drug policy.
- 2001 Implementation of the provisions of the Schengen Agreement started in Finland.
An amendment of the Penal Code (654/2001) concerning drug use offences.
A Drug Policy Action Programme for 2001–2003 to intensify drug policy.
- 2002 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal, Substitute and Maintenance Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (289/2002).
- 2004 The Drug Policy Action Programme for 2004–2007 finalised.
An amendment to the Communicable Diseases Decree (786/1986) introduced a requirement for municipalities to prevent infectious diseases by, for example, providing health counselling for intravenous drug users as well as by exchanging needles and syringes where necessary.
- 2005 Decree on Drug Testing (218/2005). The decree deals with testing practices in occupational health care.

- 2007 Government Resolution on Co-operation Regarding National Drug Policy 2008–2011.
- 2008 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal and Substitute Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (33/2008). The decree on pharmacotherapy for opioid addicts (289/2002) was abrogated by a new decree (33/2008). The aim is to meet the greater need for substitution treatment. Narcotics Act (373/2008). A new Narcotics Act was enacted (373/2008). Finnish drug legislation was brought into line with EC provisions. Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008). Government Decree on the control of narcotics (548/2008).
- 2009 The supervision of licensed import and export of substances classified as drugs was assigned to the newly founded Finnish Medicines Agency (FIMEA; founded under the Act on the Finnish Medicines Agency, 593/2009). The Ministry of the Interior and Ministry of Justices drug supervision on the national level was assigned to the newly founded National Police Board (497/2009) and the Criminal Sanctions Agency (953/2009). The State Provincial Offices were closed down, and their supervisory and licensing duties with regard to intoxicants were transferred to the Regional State Administrative Agencies (869/2009).
- 2010 The list of narcotic drugs is supplemented with MDPV (595–596/2010). This is the first time a new psychoactive substance is banned nationally.
- 2011 The scope of the Narcotics Act was expanded through an amendment (322/2011), and now new psychoactive substances can be brought under legislative control after an national harm assessment.
- 2012 The Narcotics Decree is amended once (117/2012). 8 new new psychoactive substances are banned nationally.
- 2013 The Narcotics Decree is amended twice (352/2013 and 1098/2013). 8 new psychoactive substances are banned nationally and 2 by EU decision.
- 2014 The Narcotics Decree is amended three times (139/2014, 349/2014 and 589/2014). 14 new psychoactive substances are banned nationally. The Narcotics Act is amended in December 2014 (1127/2014), and the control of new psychoactive substances is transferred almost completely from the Medicines Act to the Narcotics Act. The Government Decree on psychoactive substances banned from the consumer market was issued under section 3(3) of the Narcotics Act. It includes a list of psychoactive substances that can be harmful to health but on which no such information has been reported that would justify their classification as narcotics. The decree prohibits the production, import, storage, sale and handing of the listed substances. Subject to notification, it is permissible to bring these substances into the country and store them for the needs of industry and scientific research. Use and possession of the substances are not prohibited. 153 substances are banned as psychoactive substances banned from the consumer market with the entry into force of the Government Decree.

- 2015 The Narcotics Decree is amended twice (61/2015 and 1128/2015). 9 substances are banned as narcotics nationally and 4 by EU decision; 2 of the EU-banned substances are already subject to national control. The UN decided in March 2015 that 10 new psychoactive substances are banned by virtue of the UN Single Convention on Narcotic Drugs. This is the first time the UN classified new psychoactive substances as narcotics. All the substances are already banned in Finland. The Government Decree on psychoactive substances banned from the consumer market is amended twice (62/2015 and 129/2015). 206 new psychoactive substances are banned.
- 2016 Narcotics Decree is amended twice (165/2016 and 900/2016). 14 substances have been placed under a national prohibition as narcotics. In March 2016, the UN made a classification decision regarding the classification of 7 new substances. These substances had been under supervision in Finland or the EU prior to the prohibition. The decree on psychoactive substances to be banned from the consumer markets will be amended twice (166/2016 and 899/2016). 106 substances will be banned nationwide and 2 herbal products will be moved from the list of medicinal products to the list of banned psychoactive substances.

Legislation on alcohol and drugs¹⁾

Primary Health Care Act (66/1972), Act of organizing alcohol, tobacco, drugs and gambling prevention (523/2015), Social Welfare Act (1301/2014), Act on Welfare for Substance Abusers (41/1986), Medicines Act (395/1987), Mental Health Act (1116/1990), Penal Code (39/1889), Police Act (872/2011), Child Welfare Act (417/2007), Health Care Act (1326/2010), Public Order Act (612/2003), Directive 2006/126/EC of the European Parliament and of the Council on driving licences

1) Corrected on 2.2.2017

Tilasto- ja tutkimusaineistot ja tietosisältö

Tämä julkaisu sisältää tilastotietoa alkoholijuomien kulutuksesta, kaupasta, alkoholijuomien hinnoista, alkoholivalvonnasta, huumausaineiden ja lääkeaineiden käytöstä, päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista ja päihdehuollosta.

Alkoholijuomien myynti- ja kulutustilastot on kerätty Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) rekistereistä ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tilastoista. Valvira ylläpitää aluehallintovirastojen kanssa yhteiskäytössä olevaa alkoholitietojärjestelmää Allua, johon on tallennettu tiedot alkoholielinkeinon toimijoista ja alkoholiluvista. Valvontaa varten tietojärjestelmään kerätään tietoja myös alkoholitoimituksista luvanhaltijoiden välillä sekä ravintoloiden anniskelumyynnistä ja vähittäismyymälöiden myynnistä. Tietojärjestelmän tiedoista kootaan kansalliset kapasiteetti-, myynti- ja kulutustilastot.

Alkoholijuomien tuonti- ja vientitilastot on kerätty Tullin ulkomaankauppatilastojen tietokannasta <http://uljas.tulli.fi/>.

Alkoholielinkeinotilastot on kerätty Alkon, Tilastokeskuksen, Valviran ja Tullin rekistereistä.

Tiedot alkoholin valvonnasta on saatu Valviran rekistereistä. Osana valvontaa Valvira ylläpitää luparekisteriä ja tuoterekisteriä. Luparekisteri sisältää tiedot Suomessa toimivista alkoholijuomien valmistajista, tukkumyyjistä sekä anniskelu- ja vähittäismyyntiluvan haltijoista. Tuoterekisteriin tallennetaan perustiedot Suomessa markkinoilla olevista alkoholijuomista sekä niistä vastuussa olevista elinkeinonharjoittajista.

Tiedot päihdesairauksien hoidosta on kerätty THL:n terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteristä. Vuodesta 1996 alkaen tautiluokituksena on ollut käytössä ICD-10.

Päihdehuoltoa koskevat tilastot on saatu THL:n sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteristä sekä vuoteen 2014 asti Tilastokeskuksen Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toimintatilastosta ja vuodesta 2015 alkaen THL:n Sosiaalipalvelujen toimintatilastosta. Tämän lisäksi päihdehuoltoa koskevaa tietoa on saatu THL:n koordinoimasta huume-hoidon tietojärjestelmästä. Se on päihdehoitoyksiköiden vapaaehtoisuuteen perustuva erilliselvitys, jossa kerätään anonymiä tilastotietoa huumeiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista.

Päihdetapauslaskentatiedot on kerätty THL:n 1991, 1995, 1999, 2003, 2007 ja 2011 suorittamien valtakunnallisten yhden päivän laskentojen tuloksista. Päihdetapauslaskennalla kerätään tietoja kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa tapahtuvasta päihde-ehtoisesta asioinnista lukuun ottamatta lasten päivähoitoa. Vuonna 2011 päihde-ehtoisia asiointeja kertyi yhden laskentavuorokauden aikana 11 738.

Työkyvyttömyyseläketiedot on saatu KELAn ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä. Poliisin tietoon tulleet rikokset: liikennejuopumus-, päihtyneiden säilöönotto- ja väkivaltarikostilastot on kerätty Tilastokeskuksen rekistereistä.

Huumausaineita koskevat tiedot: Huumausainerikollisuutta koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen ja Rikosseuraamuslaitoksen rekistereistä, huumausainekuolemia koskevat tiedot Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen osaston toksikologian laboratorion ja huumeiden kokeilua ja käyttöä koskevat tiedot THL:n keräämistä tiedoista ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksesta (EMCDDA).

Tiedot takavarikoinneista on saatu Tullin ja Keskusrikospoliisin rekistereistä.

THL:n tilastoaineistojen osalta tilastojen kuvaukset ja laatuselosteet löytyvät verkosta osoitteesta http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tilastot/tietoa.

Tiedot aikuisväestön (20–64-vuotiaat) alkoholinkäytöstä perustuvat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tutkimuksiin ”Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys” (AVTK) ja Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH). AVTK-tutkimusta varten poimittiin väestörekisteristä vuosittain 5 000 henkilön satunnaisotos 15–64-vuotiaista Suomen kansalaisista. Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina 1979–2014 vaihteli 2 545–4 925 vastaajan välillä. Vastanneiden lukumäärä oli korkein (N=4 925) vuonna 1979 ja matalin (N=2 545) vuonna 2013. Tässä julkaisussa on käytetty AVTK-tuloksia vuosilta 1982–2011 ja ATH-tuloksia vuodesta 2012 alkaen.

AVTK-tutkimuksen vastausprosentit olivat tutkimusajana (1979–2014) keskimäärin 70 %, mutta vaihtelivat välillä 51–84 %. Naiset (vastausprosentti 64 %) vastasivat vuonna 2011 tutkimukseen miehiä (vastausprosentti 48 %) aktiivisemmin. ATH-tutkimuksesta on käytetty aineistoa ikäryhmästä 20–64-vuotiaat vuosina 2012–2015. Vastausaktiivisuudet 20–64-vuotiailla ovat vaihdelleet välillä 46–47%. Otoksot ja vastanneiden määrät 20–64-vuotiailla olivat ATH-tutkimuksessa seuraavat: 2012 otoskoko 5 458 ja vastanneet 2 508, 2013 otoskoko 64 422 ja vastanneet 30 208, 2014 otoskoko 25 531 ja vastanneet 11 752, 2015 otoskoko 25 611 ja vastanneet 11 744.

Tiedot nuorten (14–20-vuotiaat) alkoholin ja kannabiksen käytöstä perustuvat THL:n Kouluterveyskyselyyn (www.thl.fi/kouluterveyskysely), joka tehdään opettajan ohjaamana luokkakyselynä peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaille sekä lukiodien ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoille. Kysely on toteutettu yläkoululaisille vuodesta 1996 ja lukiolaisille vuodesta 1999 lähtien. Ammatilliset oppilaitokset ovat olleet kyselyssä mukana vuodesta 2008 lähtien.

Aineistonkeruussa on siirrytty vaihteittain paperilomakkeesta sähköiseen lomakekyselyyn. Vuonna 2013 kysely toteutettiin sähköisenä ammatillisissa oppilaitoksissa. Vuonna 2015 siirryttiin sähköiseen kyselyyn myös lukioissa ja peruskouluissa. Uusin aineisto kerättiin peruskouluissa ja lukioissa 30.3.–29.5.2015 ja ammatillisissa oppilaitoksissa 9.3.–29.5.2015.

Kouluterveyskyselyn kattavuus on vaihdellut vuosina 2000–2013 peruskoulujen 8. ja 9. luokan osalta 72–84 prosentin välillä ja lukioiden 1. ja 2. vuosikurssin osalta 64–75 prosentin välillä. Ammatillisista oppilaitoksista ei ole saatavissa tarkkoja kattavuustietoja. Vuoden 2015 aineistoon saatiin vastauksia noin 50 400 peruskoululaiselta, 39 500 lukiolaiselta ja 39 000 ammattiin opiskelevalta. Tutkimukseen osallistuneiden määrän lasku vuonna 2015 johtui tiedonkeruuseen liittyvistä teknisistä ongelmista. Ongelmat eivät kuitenkaan oleellisesti vaikuttaneet koko maasta raportoitavan tiedon laatuun, vaan tietoja voidaan pitää kansallisesti yleistettävänä.

Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 2002–2003: N=153 530, 2004–2005: N=158 163, 2006–2007: N=161 889, 2008–2009: N=199 676, 2010–2011: N=192 414, 2013: N=182 864, 2015: N=120 673.

Statistik- och forskningsmaterial och uppgiftsinnehåll

Denna publikation innehåller statistik över konsumtion, produktion och försäljning av alkoholdrycker, alkoholpriser, alkoholtillsyn, bruk av narkotika och läkemedel, sociala och hälsomässiga skadeverkningar samt missbrukarvård.

Statistik över försäljningen och konsumtionen av alkohol har sammanställts på basis av uppgifter i Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens (Valviras) register och Institutet för hälsa och välfärds statistik. Valvira administrerar tillsammans med regionförvaltningsverken ett gemensamt informationssystem om alkohol, Allu, där uppgifter om aktörer inom alkoholnäringsen och alkoholtillstånd har sparats. I informationssystemet samlas med tanke på tillsynen också uppgifter om alkoholleveranser mellan tillståndsinnehavarna och restaurangernas försäljning av alkohol via utskänkning samt detaljhandelns försäljning. Av informationssystemets uppgifter sammanställs nationell statistik över kapacitet, försäljning och konsumtion.

Uppgifterna för statistiken över import och export av alkoholdrycker har tagits från Tullens databasen för statistik om utrikeshandel <http://uljas.tulli.fi/>.

Uppgifterna för statistiken över alkoholnäringsen har samlats in från Alkos, Statistikcentralens, Valviras och Tullens register.

Uppgifterna om alkoholtillsynen härrör från Valviras register. Som ett led i tillsynen för Valvira ett tillståndsregister och ett produktregister. I tillståndsregistret ingår uppgifter om alkoholtillverkare, partihandlare och innehavare av utskännings- och detaljförsäljningstillstånd med verksamhet i Finland. I produktregistret sparas basuppgifter om alkoholdrycker på den finländska marknaden och de näringsutövare som ansvarar för dessa.

Uppgifterna om sjukhusvård på grund av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar har tagits från THL:s vårdanmälningsregister inom hälso- och sjukvården. I början av 1996 togs sjukdomsklassifikationen ICD-10 i bruk.

Uppgifterna för statistiken över missbrukarvård har man fått från THL:s vårdanmälningsregister inom socialvården. Uppgifterna om missbrukarvård som finansieras av kommunerna har fram till år 2014 samlats in från Statistikcentralens kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhetstatistik och från år 2015 från THL:s Statistik över verksamhetsuppgifter om sociala tjänster. Därutöver har man fått uppgifter om missbrukarvård från informationssystemet för narkomanvården, som THL samordnar. Inom ramen för informationssystemet får man genom en särskild utredning anonyma statistikuppgifter från enheter för missbruksbehandling om klienter som sökt vård på grund av narkotikabruk. Enheternas deltagande är frivilligt.

Uppgifterna från inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall baserar sig på resultaten från de riksomfattande inventeringar som THL genomfört under ett

dygn 1991, 1995, 1999, 2003, 2007 och 2011. Vid inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall samlas uppgifter in om alla de missbruksrelaterade ärenden som förekommer inom social-, hälso- och sjukvården, med undantag av barndagvården. År 2011 utgjorde antalet alkohol- och narkotikarelaterade fall under ett inventeringsdygn 11 738.

Uppgifterna om invalidpensioner har hämtats från Folkpensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens register.

Brott som kommit till polisens kännedom: Uppgifterna i statistiken över trafikfylleri, omhändertagande av berusade och våldsbrott har tagits från Statistikcentralens register.

Uppgifterna om narkotikarelaterad kriminalitet är hämtade från Statistikcentralens och Brottsförhållningsmyndighetens register, uppgifterna om narkotikarelaterade dödsfall från laboratoriet för toxikologi vid rättsmedicinska avdelningen vid Helsingfors universitet och uppgifterna om experimentering med och bruk av narkotika från de uppgifter som THL har samlat in och Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (EMCDDA).

Uppgifterna om beslag är från Tullens och Centralkriminalpolisens register.

Kvalitetsbeskrivningar och andra beskrivningar med anknytning till THL:s statistikmaterial hittas på webbadressen http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tilastot/tietoa.

Uppgifterna om den vuxna befolkningens (20–64-åringar) alkoholkonsumtion bygger på Institutet för hälsa och välfärds (THL) undersökningar ”Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa” (AVTK) och Regional hälso- och välfärdsundersökning (ATH). För AVTK-undersökningen valdes ur befolkningsregistret årligen ett randomiserat urval av 5 000 finländska medborgare i åldern 15–64 år. Antalet personer som svarade på undersökningen varierade under undersökningsåren 1979–2014 mellan 2 545 och 4 925 svarande. Antalet svarande var högst (N=4 925) år 1979 och lägst (N=2 545) år 2013. I den här publikationen har AVTK-resultat från åren 1982–2011 och ATH-resultat från och med 2012 använts.

Svarsprocenten för AVTK-undersökningen var under undersökningstiden (1979–2014) i genomsnitt 70 %, men varierade mellan 51 och 84 %. Kvinnorna (svarsprocent 64 %) svarade aktivare än männen (svarsprocent 48 %) på undersökningen 2011. I ATH-undersökningen har man använt material från åldersgruppen 20–64-åringar åren 2012–2015. Svarsaktiviteten bland 20–64-åringarna har varierat mellan 46 och 47 %. Urvalsstorlekarna och antalet svarande 20–64-åringar i ATH-undersökningen var följande: 2012 urvalsstorlek 5 458 och svarande 2 508, 2013 urvalsstorlek 64 422 och svarande 30 208, 2014 urvalsstorlek 25 531 och svarande 11 752, 2015 urvalsstorlek 25 611 och svarande 11 744

Uppgifterna om de ungas (14–20-åringar) användning av alkohol och cannabis bygger på THL:s enkät Hälsa i skolan (www.thl.fi/kouluterveyskysely), som görs i form av en

lärarledd klassförfrågan bland åttonde- och niondeklassisterna i grundskolan samt bland första och andra årets studerande i gymnasier och yrkesläroanstalterna. Enkäten har gjorts i högstadierna sedan 1996 och i gymnasier sedan 1999. Yrkesläroanstalterna har varit med i enkäten sedan 2008.

Vid inhämtning av materialet har man stegvis övergått från pappersblankett till elektronisk enkätblankett. År 2013 gjordes enkäten elektroniskt i yrkesläroanstalterna. År 2015 övergick man till elektronisk enkät även i gymnasier och grundskolorna. Det senaste materialet samlades in i grundskolorna och gymnasier 30.3–29.5.2015 och i yrkesläroanstalterna 9.3–29.5.2015.

Åren 2000–2013 har täckningen för enkäten Hälsa i skolan bland åttonde- och niondeklassisterna i grundskolan varierat mellan 72 och 84 procent och bland första och andra årskursen i gymnasier mellan 64 och 75 procent. För yrkesläroanstalterna finns inte exakta data om täckningen tillgängliga. För 2015 års material kom det in svar från cirka 50 400 grundskolelever, 39 500 gymnasister och 39 000 yrkesstuderande. Det lägre antalet deltagare 2015 berodde på tekniska problem vid inhämtningen av materialet. Problemen påverkade ändå inte väsentligt kvaliteten i data som rapporterades från hela landet, utan uppgifterna kan anses vara nationellt allmängiltiga.

Antalet deltagare i undersökningen enligt år: 2002–2003: N=153 530, 2004–2005: N=158 163, 2006–2007: N=161 889, 2008–2009: N=199 676, 2010–2011: N=192 414, 2013: N=182 864, 2015: N=120 673.

Statistical and research data as well as data content

The publication contains statistical information on the consumption, production, sales and prices of alcoholic beverages, alcohol supervision, narcotic drug and psychoactive pharmaceutical use, social and health-related harm from alcohol and drugs, and care and services for substance abusers.

Statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages are based on the registers of National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira) and National Institute for Health and Welfare (THL). Statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages are based on the registers of the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira) and the statistics of the National Institute for Health and Welfare (THL). Together with the regional state administrative agencies, Valvira maintains a joint alcohol database, Allu, which contains data on alcohol industry actors and alcohol licences. For supervision purposes, the database also includes data on alcohol deliveries between licence holders as well as on retail sales and licensed serving in restaurants. The data are used to compile national statistics on capacity, sales and consumption.

Statistics on alcohol imports and exports are based on the registers of the Customs foreign trade statistics database <http://uljas.tulli.fi/>.

Statistics on the alcohol industry are based on the registers of Alko, Statistics Finland, Valvira and the Customs.

Statistics on alcohol supervision are based on Valvira's registers. Valvira maintains a licence register and a product register as part of its supervisory activities. The licence register contains data on alcoholic beverage manufacturers, wholesalers and licence holders (both licensed serving and retail sales) operating in Finland. The product register includes basic data on alcoholic beverages on the market in Finland as well as on the business responsible for them.

Data on the treatment of diseases related to alcohol and drugs are from THL's Care Register for Health Care. The disease classification system ICD-10 came into force in early 1996.

Statistics on care and services for substance abusers are based on THL's Care Register for Social Welfare. Data on specialised services for substance abusers, funded by municipalities, are derived up to 2014 from the statistics on the finances and activities of municipalities and joint municipal boards produced by Statistics Finland, and from 2015 onwards from Statistics on the activities of social services produced by THL. In addition, data have been obtained from the Drug Treatment Information System, co-ordinated by THL. Data for the Information System are submitted on a voluntary basis by units providing services for substance abusers. The aim is to obtain anonymous statistical data on clients who seek treatment on account of substance abuse.

Data on alcohol- and drug-related cases are based on the results of one-day national-level censuses carried out by THL in 1991, 1995, 1999, 2003, 2007 and 2011. THL's Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services collects data on the number of service visits during one day involving alcohol or drug use within all health and social services, with the exception of child day care. In 2011, alcohol- and drug-related visits totalled 11 738 during one census day.

Data on disability pensions come from the registers of the Social Insurance Institution and the Finnish Centre for Pensions.

Data on offences recorded by the police for statistics on drink driving, violent offences and persons taken into police custody for drunkenness come from the registers of Statistics Finland.

Data on drug-related crime come from the registers of Statistics Finland and the Criminal Sanctions Agency, data on drug-related deaths from the toxicology laboratory of the Department of Forensic Medicine at the University of Helsinki, data on drug experimentation and use from THL and from the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA).

Data on drug seizures come from the registers of the Finnish Customs and the National Bureau of Investigation.

As regards THL's statistical datasets, the descriptions and quality reports for all statistics are available at http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tilastot/tietoa.

Information regarding the alcohol consumption of the adult population (aged 20–64) is based on surveys conducted by the National Institute for Health and Welfare (THL): "Finnish Adult Population's Health Behaviour and Health survey" (AVTK) and the Regional Health and Well-being Study (ATH). For the AVTK survey, a random sample of 5,000 Finnish citizens aged 15–64 was drawn from the Population Register for each year. The number of respondents during the years in which the survey was conducted, 1979–2014, varied between 2,545 and 4,925. The number of respondents was highest (N=4,925) in 1979 and lowest (N=2,545) in 2013. In this publication, AVTK results for the period 1982–2011 and ATH results from 2012 onwards have been used.

The average response rate in the AVTK survey during the survey period (1979–2014) was 70% and varied between 51–84%. Women (response rate 64%) responded more actively than men (response rate 48%) in 2011. Material from the ATH survey, age group 20–64 year olds, was used in the period 2012–2015. Response rates for respondents aged 20–64 varied between 46–47%. In the ATH survey, the sample size and the number of respondents in the age group 20–64 were as follows: In 2012, the sample size was 5,458 and the number of respondents was 2,508; in 2013, the sample size was 64,422 and the number of respondents 30,208; in 2014, the sample size was 25,531 and the number of respondents 11,752; in 2015, the sample size was 25,611 and the number

of respondents 11,744.

Data on the alcohol and cannabis use of young people (aged 14–20) are based on THL's School Health Promotion Study (www.thl.fi/kouluterveyskysely), which is carried out in the form of surveys to entire classes, supervised by the teacher, and cover pupils in their 8th and 9th year of comprehensive school and pupils in their 1st and 2nd year of upper secondary school and vocational school. The survey has been conducted in comprehensive schools since 1996 and in upper secondary schools since 1999. The study was extended to vocational schools in 2008.

Data collection has gradually moved from paper forms to an electronic survey form. The electronic survey was first used in vocational schools in 2013, and in 2015 it was also adopted in upper secondary schools and comprehensive schools. The latest survey data were collected on 30 March–29 May 2015 in comprehensive schools and upper-secondary schools and on 9 March–29 May 2015 in vocational schools.

In 2000–2013, the response rates for the School Health Promotion Study have varied between 72 and 84 per cent for pupils in their 8th and 9th year of comprehensive school and between 64 and 75 per cent for pupils in their 1st and 2nd year of upper secondary school. Exact response rates are not available for vocational schools. In 2015 the data were supplemented with responses from some 50 400 pupils in comprehensive school, 39 500 students in upper secondary school and 39 000 students in vocational school. The decrease in the number of survey participants in 2015 was due to technical difficulties in the data collection. The difficulties did not, however, have any fundamental impact on the quality of data, and the data can be generalised at national level.

Number of respondents in the survey each year: 2002–2003: N=153 530, 2004–2005: N=158 163, 2006–2007: N=161 889, 2008–2009: N=199 676, 2010–2011: N=192 414, 2013: N=182 864, 2015: N=120 673.

Käytetyt käsitteet

Päihde: Alkoholi, korvikkeet, liuottimet, lääkeaineet ja huumausaineet.

Alkoholijuoma: Alkoholijuoma: Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 ja enintään 80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Väkevä juoma: Alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma. Viinoja ovat vodkat sekä maustamattomat ja maustetut viinat. Muita väkeviä juomia ovat konjakit ja brandyt, viskit, rommit, liköörit ja punssit, katkerot ja juomasekoitukset.

Mieto juoma: Alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viini, siideri, long drink -juoma ja olut eli mallasjuoma.

Tislattu juoma: Tislaamalla valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Välituote: Alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 1,2 mutta enintään 22 tilavuusprosenttia ja joka ei ole olutta, viiniä eikä muuta käymisteitse valmistettua alkoholijuomaa.

Väkevä viini: Viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Mieto viini tai hedelmäviini: Viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyyli-alkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.

Siideri: Tuoreista tai kuivatuista omenoista tai päärynöistä tai niistä valmistetuista täysmehuista käymisteitse valmistettu hedelmäviini, jonka alkoholipitoisuus on enintään 8,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.

Long drink -juoma: Käymisteitse tai tislattua alkoholia lisäämällä valmistettu alkoholijuoma. Käymisteitse valmistettu long drink -juoma sisältää enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Tislattua alkoholia lisätään ainoastaan ns. vahvoin long drink -juomiin, jotka sisältävät enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joiden myynti on sallittua vain Alkon myymälöissä ja A- ja B-ravintoloissa.

Vahva olut: Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Keskiolut: Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Mieto olut: Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Alkoholipitoinen virvoitusjuoma: Alkoholipitoisuus yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Huume: Yleiskäsite, joka sisältää sekä huumausaineet että ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen.

Huumausaine: Määritellään valtioneuvoston asetuksessa huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).

Opioidit: Voimakkaita, kipua poistavia huumeita tai lääkkeitä (esim. heroini tai buprenorfiini). Opioidiriippuvuutta voidaan hoitaa lääkkeellisellä vieroitus- tai korvaushoidolla.

Alkoholijuomien ostoikärajat: Vähittäismyynnissä 18 vuotta täyttäneet voivat ostaa mietoja alkoholijuomia ja 20 vuotta täyttäneet kaikkia alkoholijuomia. Anniskelussa ikäraja on 18 vuotta. Juomien, joiden alkoholipitoisuus on 1,2–2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia, vähittäismyynti ja anniskelu on sallittua 18 vuotta täyttäneille.

Alkoholijuomien kulutus:

Tilastoitu kulutus: Alkoholijuomien vähittäismyynti ja alkoholijuomien anniskelu kotimaassa (sisältää erät: Alkon myymälöiden myynti vähittäismyyntiasiakkaille, alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille sekä anniskeluravintoloille).

Kulutuksen käsite viittaa alkoholijuomien kulutukseen koko maa tasolla.

Vähittäiskulutus: Vähittäiskulutus sisältää Alkon myymälöistä ja tilauspalvelupisteistä myydyin alkoholin sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille, huoltoasemille, kioskeille ja tilaviini- ja sahtimyymlöille.

Anniskelukulutus: Tukkumyyjien alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille.

A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille

B-ravintolat: anniskelulupa enintään 22 tilavuusprosenttia sisältäville alkoholijuomille

C-ravintolat: anniskelulupa enintään 4,7 tilavuusprosenttia sisältäville alkoholijuomille

Tilastoimaton kulutus: Matkailijoiden alkoholituomiset, alkoholijuomien kotivalmistus, laiton juomien kotivalmistus, salakuljetus ja korvikealkoholi sekä matkailijoiden ulkomailla nauttima alkoholi.

Alkoholijuomien kokonaiskulutus: Tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä.

Tilastoidun kulutuksen arvo: Alkoholijuomien kulutuksen arvo koko maassa. Vähittäiskulutuksen arvo ei sisällä long drink -juomien, siiderien ja mallasjuomien paluupullojen arvoa.

Alkoholijuomien myynti: Alkoholijuomien vähittäismyynti ja anniskelu maakunnissa tai pienemmissä alueyksiköissä.

Tilastoidun myynnin arvo: Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa tai pienemmissä alueyksiköissä. Vähittäismyynnin arvo ei sisällä long drink -juomien, siiderien ja mallasjuomien paluupullojen arvoa.

Sekakäyttö: Eri päihteiden samanaikainen käyttö.

Päihdepalvelut: Päihdehuollon erityispalvelut ja sosiaali- ja terveysterveystyö, joista haetaan apua päihteiden käyttöön liittyvistä syistä.

Päihdehuollon erityispalvelut: A-klinikat ja nuorisoasemat sekä vastaavat avohoitoyksiköt, katkaisuasemat ja kuntoutusyksiköt, päihdeongelmallisille tarkoitetut asumis- ja palvelut, ensisuoja- ja päivätoimintakeskukset.

Päihde-ehdotin asiakkuus: Päihdeongelmainen tai myös A-klinikoiden palveluita käyttävä päihdeongelmaisten omainen.

Päihdehuollon laitos: KELAn kuntoutusrahaan oikeuttavat laitokset ja kaikki kat-kai-suhoitoasemat.

Päihdesairauksien sairaalahoito: Sairaalahoitojakso, jossa päihdediagnoosi on joko 1. päädiagnoosina ja/tai 1. - 3. sivudiagnoosina.

Terveysterveystyöön vuodeosasto: Erikoissairaanhoidon tai perusterveydenhuollon vuodeosasto.

Alkoholisairaus:

ICD-9 diagnoosit: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-5770F, 5771C-5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10 diagnoosit: F10, T51, K70, K85.2, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G40.51, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Huumesairaus:

ICD-9 diagnoosit: 292, 304, 3052A-3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X, 9650A-9650X, 9651A-9657A, 9659X, 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-9693X, 9698X-9699X, 9701A, 982.

ICD-10 diagnoosit: F11-F16, F18-F19, F55, T36, T40, T42.3-T42.4, T42.6-T42.7, T43, T50.7, R78.0-R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-X44.

Väkivaltarikollisuus: Poliisin tietoon tulleet murhat, tapot, surmat ja pahoinpitelyrikokset ja tapon, murhan tai surman yritys.

Använda begrepp

Alkohol och andra droger: Alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmedel, läkemedel och narkotika.

Alkoholdryck: Dryck avsedd för förtäring vars alkoholhalt överskrider 2,8 och är högst 80 volymprocent etylalkohol.

Stark dryck: Alkoholdryck, vars alkoholhalten är över 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och övriga starka drycker. Till brännvin räknas vodka samt okryddat och kryddat brännvin. Andra starka alkoholdrycker är cognac och brandy, whisky, rom, likör och punsch, bitters och blanddrycker.

Svag dryck: Alkoholdryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör vin, cider, long drink och öl, d.v.s. maltdrycker.

Destillerad dryck: Genom destillation tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är över 2,8 volymprocent etylalkohol.

Mellanprodukt: Alkoholdryck, vars alkoholhalt är över 1,2 men högst 22 volymprocent och som inte är öl, vin eller annan alkoholdryck som har framställts genom jäsning.

Starkvin: Av vin eller fruktvin tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.

Lättvin eller fruktvin: Av vinduvor, frukt eller bär genom jäsning tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.

Cider: Av färska eller torkade äpplen eller päron eller av juice som tillverkats därav genom jäsning tillverkat fruktvin, vars alkoholhalt är högst 8,5 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.

Long drink-dryck: En alkoholdryck som tillverkats genom jäsning eller genom att tillsätta destillerat sprit. En long drinkdryck som tillverkats genom jäsning innehåller högst 4,7 volymprocent etylalkohol. Destillerat sprit tillsätts endast i s.k. starka long drink-drycker, som innehåller högst 5,5 volymprocent etylalkohol och som får säljas endast i Alkos affärer och i A- och B-restauranger.

Starköl: I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är över 4,7 volymprocent etylalkohol.

Mellanöl: I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.

Lättöl: I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 2,8 volymprocent etylalkohol.

Alkoholhaltig läskedryck: Alkoholhalt över 1,2 men högst 2,8 volymprocent etylalkohol.

Narkotika: Ett allmänbegrepp som omfattar narkotiska ämnen samt de läkemedel som påverkar det centrala nervsystemet och som kan användas i berusningssyfte.

Narkotiska ämne: Definieras i Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008).

Opioider: Starka smärtstillande droger eller läkemedel (t.ex. heroin eller buprenorfin). Opioidberoende kan behandlas med medicinsk avgiftnings- eller substitutionsbehandling.

Åldersgränser för köp av alkoholdrycker: I detaljhandeln får 18 år gamla köpa svaga alkoholdrycker och 20 år gamla alla alkoholdrycker. I fråga om servering är åldersgränsen 18 år. Drycker med 1,2–2,8 volymprocent etylalkohol får säljas och serveras till personer som är minst 18 år.

Alkoholkonsumtion:

Registrerad konsumtion: Detaljhandelsförsäljning av alkoholdrycker och servering av alkohol i hemlandet: (omfattar försäljning i Alkos butiker till detaljhandskunder, leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsbutiker och restauranger med serveringstillstånd). Begreppet konsumtion avser konsumtion av alkohol drycker på landsnivå.

Detaljhandels konsumtion: Detaljhandelskonsumtionen inbegriper försäljning av alkohol i Alkos butiker och via Alkos utlämningsställen samt leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsbutiker, bensinstationer, kiosker samt gårdsvins- och sahti-butiker.

Konsumtion av serverad alkohol: Leveranser av alkoholdrycker till restauranger med serveringstillstånd.

A-restauranger: tillstånd att servera alla slags alkoholdrycker

B-restauranger: tillstånd att servera alkoholdrycker med en alkoholhalt på högst 22 volymprocent.

C-restauranger: tillstånd att servera alkoholdrycker med en alkoholhalt på högst 4,7 volymprocent.

Oregistrerad konsumtion: Resandeinförsel, hemtillverkning av alkoholdrycker, olaglig alkoholtillverkning, smuggling, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som turister dricker i utlandet.

Total alkoholkonsumtion: Registrerade och oregistrerad konsumtion sammanlagt.

Värde av registrerad konsumtion: Värdet av alkoholkonsumtionen i hela landet. Värdet av detaljhandelskonsumtionen inbegriper inte returflaskans värde när det gäller long drink, cider och maltdrycker.

Alkoholförsäljning: Detaljhandelsförsäljning och servering av alkoholdrycker i landskap eller mindre regionala enheter.

Värde av registrerad försäljning: Värdet av alkoholförsäljningen i landskap eller mindre regionala enheter. Värdet av detaljhandelsförsäljningen inbegriper inte returflaskans värde när det gäller long drink, cider och maltdrycker.

Blandbruk: Samtidigt bruk av alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmel, läkemedel eller narkotika.

Tjänster inom missbrukarvården: Missbrukarvårdens specialtjänster samt social- och hälsovårdstjänster som används på grund av alkohol och andra droger.

Missbrukarvårdens specialtjänster: A-kliniker och ungdomsstationer samt motsvarande öppenvårdsenheter; akutvårdsstationer och rehabiliteringsenheter; boendeservice, skyddshärbärgen och dagcentraler för missbrukare.

Alkohol- och narkotikarelaterad klientrelation: Missbrukare eller anhörig till missbrukare som använder A-klinikens tjänster.

Institution för missbrukarvård: Institutioner som är berättigade till FPA:s rehabiliteringspenning, samt alla akutvårdsstationer.

Sjukvård av alkohol- och drogrelaterade sjukdomar: Vårdperiod vid sjukhus, varvid en alkohol- och narkotikarelaterad diagnos är antingen den första huvuddiagnosen och/eller den andra eller den tredje bidiagnosen.

Vårdavdelning inom hälso- och sjukvården: Vårdavdelning inom den specialiserade sjukvården och primärvården.

Alkoholrelaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-5770F, 5771C-5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoser: F10, T51, K70, K85.2, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G40.51, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Narkotikarelaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 292, 304, 3052A-3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X, 9650A-9650X, 9651A-9657A, 9659X, 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-9693X, 9698X-9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoser: F11-F16, F18-F19, F55, T36, T40, T42.3-T42.4, T42.6-T42.7, T43, T50.7, R78.0-R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-X44.

Våldsbrottslighet: Mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter och misshandel som kommit till polisens kännedom samt sådana försök till dråp, försök till mord eller försök till dråp under förmildrande omständigheter som kommit till polisens kännedom.

Concepts

Substance: Alcohol, surrogates, solvents, psychoactive pharmaceuticals and illegal drugs.

Alcoholic beverage: A beverage intended for consumption and containing more than 2.8 and no more than 80 per cent by volume of ethyl alcohol.

Strong alcoholic beverage: An alcoholic beverage that contains more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (vodka, gin and other strong beverages).

Light alcoholic beverage: An alcoholic beverage that contains no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (wine, cider, long drinks and beer or malted beverages).

Distilled beverage: An alcoholic beverage produced by distillation and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Intermediate product: An alcoholic beverage that is not beer, wine or other fermented alcoholic beverage which has an alcohol content of more than 1.2 but no more than 22 per cent by volume of alcohol.

Fortified wine: An alcoholic beverage produced from wine or fruitwine by adding ethyl alcohol and containing no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol.

Light wine or fruit wine: An alcoholic beverage produced from grape, fruits or berries by fermentation, containing no more than 15 per cent by volume of ethyl alcohol and no added ethyl alcohol.

Cider: A beverage produced from fresh or dried apples or pears or apple or pear juice by fermentation, containing no more than 8.5 per cent by volume of ethyl alcohol and no added ethyl alcohol.

Long drinks: An alcoholic beverage produced by fermentation or by adding distilled alcohol. Long drinks produced by fermentation cannot contain more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol. Distilled alcohol is only added to so-called strong long drink, containing no more than 5.5 per cent by volume of ethyl alcohol and licensed for sale only in Alko stores and restaurants.

Strong beer: An alcoholic beverage produced primarily from malt by fermentation and containing more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.

Medium beer: An alcoholic beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.

Mild beer: A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing max 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.

Alcoholic soft drink: Contains 1.2 to 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.

Drug: An umbrella concept that includes both narcotic drugs and psychoactive pharmaceuticals that can be used for intoxication purposes.

Narcotic drug: Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008).

Opioids: Strong narcotics or pharmaceuticals that relieve pain (e.g. heroin or buprenorphine). Opioid addiction can be treated with medical detoxification or substitution treatment.

Age limits on purchase of alcohol: In retail sale, mild alcoholic beverages can be purchased by those aged 18 or over and all types of alcoholic beverages by those aged 20 or over. In licensed serving, the age limit is 18. Retail sales and licensed serving of drinks containing 1.2 to 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol is allowed to people aged 18 or over.

Consumption of alcoholic beverages:

Recorded consumption: Retail sales of alcoholic beverages and the licensed serving of alcoholic beverages in Finland (includes sales in Alko stores to retail clients, deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and licensed restaurants). The concept of consumption refers to consumption of alcoholic beverages at national level.

Retail consumption: Retail consumption includes alcohol sold at Alko shops and delivery points as well as deliveries of alcoholic beverages to grocery shops, petrol stations, kiosks and shops selling fruit wine and sahti.

Consumption on licensed premises: Deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants.

Restaurants with licence A: licensed to serve all types of alcoholic beverages.

Restaurants with licence B: licensed to serve alcoholic beverages with an alcohol content of no more than 22 per cent by volume.

Restaurants with licence C: licensed to serve alcoholic beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume.

Unrecorded consumption: Alcoholic imports by passengers, home preparation illegal distillation, smuggling, surrogates and alcohol consumed by Finns abroad.

Total consumption of alcoholic beverages: Recorded and unrecorded consumption combined.

Value of recorded consumption: Value of recorded consumption: The value of consumption of alcoholic beverages at national level. The value of retail consumption does not include the value of return bottles for long drinks, cider and beer.

Sales of alcoholic beverages: Retail sales and licensed serving of alcoholic beverages at regional level or in smaller geographic areas such as municipalities.

Value of recorded sales: The value of sales of alcoholic beverages at regional level or in smaller geographic areas such as municipalities. The value of retail sales does not include the value of return bottles for long drinks, cider and beer.

Mixed use: Simultaneous use of different substances.

Services for substance abusers: Specialised services for substance abusers and social and health services used for alcohol- and drug-related reasons.

Specialised services for substance abusers: A-clinics and youth clinics and other similar units of community-based care, detoxification centres, rehabilitation units, housing services for substance abusers, overnight shelters and day centres.

Substance abuse client: A substance abuser or the abuser's family member who uses the services of A-clinics.

Institution providing care for substance abusers: Facilities entitled to the rehabilitation allowance of the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

Hospital care for alcohol- or drug-related diseases: A period of hospital care with an alcohol- or drug-related diagnosis as the first primary diagnosis or as the second or third secondary diagnosis.

Inpatient care: An inpatient ward in specialised health care or in primary health care.

Alcohol-related disease:

ICD-9-diagnoses: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-5770F, 5771C-5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoses: F10, T51, K70, K85.2, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G40.51, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Drug-related disease:

ICD-9-diagnoses: 292, 304, 3052A-3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X, 9650A-9650X, 9651A-9657A, 9659X, 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-9693X, 9698X-9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoses: F11-F16, F18-F19, F55, T36, T40, T42.3-T42.4, T42.6-T42.7, T43, T50.7, R78.0-R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-X44.

Violent offences: Murders, manslaughters, homicides and assaults or attempted murders, manslaughters or homicides recorded by the police.

Lähteet - Källor - Sources

- Hakkarainen, P., Karjalainen, K., Ojajärvi, A., Salasuo, M. (2015). Huumausaineiden ja kuntodopingin käyttö ja niitä koskevat mielipiteet Suomessa vuonna 2014. *Yhteiskuntapolitiikka* 80 (4): 319–333.
- Hakkarainen, P., Perälä, J., Metso, L. (2011). Kukkaa pukkaa - kannabiksen kotikasvatus Suomessa. *Yhteiskuntapolitiikka* 76 (2): 148–168.
- Hakkarainen, P., Metso, L., Salasuo, M. (2011). Hamppuikäpolvi, sekakäyttö ja doping. Vuoden 2010 huumeikyselyn tuloksia. *Yhteiskuntapolitiikka* 76 (4): 397–411.
- Helldán, A., Helakorpi, S. (2015). Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys, kevät 2014. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Raportti 6/2015. Juvenes Print, Suomen yliopistopaino Oy.
- Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. (2015). Rikollisuustilanne 2014. Rikollisuuskehitys tilastojen ja tutkimusten valossa. Katsauksia 4/2015. Helsingin yliopisto.
- Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen osasto, toksikologian laboratorio. (2015).
- Jaakola, S., Lyytikäinen, O., Huusko, S., Salmenlinna, S., Pirhonen, J., Savolainen-Kopra, C., Liitsola, K., Jalava, J., Toropainen, M., Nohynek, H., Virtanen, M., Löflund, J-E., Kuusi, M., Salminen, M. toim. (2015). Tartuntataudit Suomessa 2014. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Raportti 11/2015.
- Jääskeläinen, M. (2012). Päihdehaittakustannuslaskennan menetelmät – Esimerkkinä vuoden 2010 päihdehaittakustannuslaskenta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Luokitukset, termistöt ja tilasto-ohjeet 5/2012. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-742-4>
- Keskusrikospoliisi. (2015). Huumausainerikollisuuden tilannekatsaus 2014–2015. POL-2015–3260.
- Kouluterveyskysely. (2015). Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL).
- Kuussaari, K., Ronkainen, J.-E., Partanen, A., Kaukonen, O., Vormaa, H. (2012). Kuntoutukselta katkaisuu. Päihdetapauskustannuslaskenta palvelujärjestelmän kuvaajana. *Yhteiskuntapolitiikka* 77 (6/2012).
- Noponen, T. (2005). Poliisin suorittamat päihtyneiden säilönnöt ja säilönnötojen asiakaskunta Helsingissä. Poliisiammattikorkeakoulu. Tiedotteita/Poliisiammattikorkeakoulu; 43. Espoo: Poliisiammattikorkeakoulu.
- Ollgren, J., Forsell, M., Varjonen, V., Alho, H., Brummer-Korvenkontio, H., Kainulainen, H., Karjalainen, K., Kotovirta, E., Partanen, A., Rönkä, S., Seppälä, T., Virtanen, A. (2014). Amfetamiinien ja opioidien ongelmakäytön yleisyys Suomessa 2012. *Yhteiskuntapolitiikka* 79 (5), 513–523.
- Pahlen von der, B., Eriksson, P. (2003). Alkoholi ja aggressiivinen käyttäytyminen. *Duodecim* 119: 2488–2493.
- Partanen, A., Vormaa, H., Alho, H., Leppo, A. (2014). Opioidiriippuvuuden lääkkeellinen vieroitus- ja korvaushoito Suomessa. *Suomen lääkirilehti* 7/2014: 481–486.
- Päihdehuollon huumeasiakkaat 2015. Tilastoraportti 14/2016 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2016091423718>

- Raitasalo, K., Huhtanen, P., Miekka, M., Ahlström, S. (2012). Nuorten päihteiden käyttö Suomessa 1995–2011. ESPAD -tutkimuksen tulokset. Raportteja 59. Helsinki: Terveyden ja Hyvinvoinnin laitos (THL). <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-735-6>
- Valtioneuvosto. (2011). Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma. <http://vm.fi/julkaisu?pubid=3604> (22.6.2011).
- Valtiovarainministeriö. (2014). Peruspalvelujen tila -raportti 2014, 9/2014 osa 2. Valtiovarainministeriön julkaisuja 9/014. https://vm.fi/documents/10623/307653/Peruspalvelujen_tila-raportti_9_2014_II_osa.pdf/ (13.8.2014).
- Vartiainen, A. (2014). Kuuden suurimman kaupungin päihdehuollon palvelujen ja kustannusten vertailu vuonna 2013. Kuusikko-työryhmän julkaisusarja 4/2014. Helsinki. http://www.kuusikkokunnat.fi/SIRA_Files/downloads/Paihdehuolto/Kuusikko_ph-raportti_2013_netti.pdf (20.9.2015).
- World Health Organization (WHO). (2014). Global status report on alcohol and health 2014. World Health Organization, Switzerland.